

MARZEC 2026

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

URZĄD GMINY PAKOSŁAW
UL. KOLEJOWA 2
63-920 PAKOSŁAW

PAKOSLAW.PL

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	5
2. WYZNACZONY OBSZAR REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PAKOSŁAW	7
3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ ANALIZA LOKALNYCH POTENCJAŁÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	11
3.1. Synteza metody wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) ..	11
3.2. Cele szczegółowej diagnozy i metody jej przeprowadzenia	20
3.2. Wyniki szczegółowej diagnozy	21
3.2.1. Sfera społeczna	22
3.2.2. Sfera gospodarcza	35
3.2.3. Sfera środowiskowa	36
3.2.4. Sfera techniczna	37
3.2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	39
3.3. Potencjały obszaru rewitalizacji	41
3.4. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	42
3.4.1. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)	42
3.4.2. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej	44
3.4.3. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej	44
3.4.4. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	46
4. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI ZDOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE GMINNYM I REGIONALNYM	48
4.1. Strategia Rozwoju Gminy Pakosław na lata 2025-2034	48
4.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakosław ..	49
4.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakosław na lata 2021 – 2031	51
4.4. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	53
4.5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego	55
5. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	66
6. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK ZIDENTYFIKOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	67
7. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM ORAZ GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM LUB TECHNICZNYM	70
8. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH ..	95

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

9. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ, O KTÓRYCH MOWA W PKT 7, ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	112
9.1. Komplementarność przestrzenna	112
9.2. Komplementarność problemowa	113
9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	115
9.4. Komplementarność międzyokresowa	116
9.5. Komplementarność źródeł finansowania	117
10. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI WRAZ Z SZACUNKOWYM WSKAZANIEM ŚRODKÓW FINANSOWYCH ZE ŹRÓDEŁ PUBLICZNYCH I PRYWATNYCH	119
11. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI, WSKAZANIE KOSZTÓW TEGO ZARZĄDZANIA WRAZ Z RAMOWYM HARMONOGRAMEM REALIZACJI PROGRAMU	124
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	129
13. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN WUCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY I ZASAD WYNAJMOWANIA LOKALI W TYM ZASOBIE	133
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE WSPRAWIE ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI	133
15. WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI WRAZ ZE WSKAZANIEM OKRESU JEJ OBOWIĄZYWANIA	133
16. WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	133
16.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	133
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	134
16.3. W przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu	134
17. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)	134
18. USPOŁECZNIENIE PROGRAMU REWITALIZACJI	135
18.1. Diagnozowanie	135
18.2. Programowanie	139
18.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji	141
18.4. Podsumowanie uspołecznienia rewitalizacji	142
19. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY PRZEDSTAWIAJĄCY PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI SPORZĄDZONY NA MAPIE W SKALI CO NAJMNIEJ 1:5000 OPRACOWANEJ Z WYKORZYSTANIEM TREŚCI MAPY ZASADNICZEJ, A W PRZYPADKU JEJ	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

BRAKU – Z WYKORZYSTANIEM TREŚCI MAPY EWIDENCYJNEJ W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 17 MAJA 1989 R. – PRAWO GEODEZYJNE I KARTOGRAFICZNE	146
19.1. Załącznik 1. - Podział na arkusze	146
19.2. Załącznik 2. – Arkusz nr 1-13... ..	146
Spis tabel	147
Spis rysunków	148

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

1. WPROWADZENIE

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich gmin. Jest ona zagadnieniem, które przez długie lata nie było uregulowane prawnie, co stanowiło jedną z głównych przeszkód prowadzenia działań w zakresie odnowy społeczno-gospodarczej obszarów zdegradowanych. Obecnie kwestie merytoryczne związane z rewitalizacją reguluje ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Rewitalizacja to „polityka osiedlowa”, czyli prowadzona na odpowiednio wyznaczonym obszarze gminy - **obszarze rewitalizacji (OR)**, a program rewitalizacji jest zasadniczym dokumentem służącym planowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter strategii rewitalizacji, w którym dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych z dokumentami strategicznymi uchwalonymi przez gminę.

Gmina Pakosław opracowała i uchwaliła Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakosław na lata 2017-2023. Dokument sporządzony został zgodnie z wymogami określonymi w Wytycznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielopolskiego. Podstawę prawną uchwalenia programu stanowiła ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. **W obecnej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027**, aby prowadzić proces rewitalizacji na terenie gminy, **wymagane jest sporządzenie i uchwalenie gminnego programu rewitalizacji (GPR)** w oparciu o **ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji**. Ponadto gmina, która prowadziła działania rewitalizacyjne na podstawie programu rewitalizacji innego niż GPR, mogła je kontynuować jedynie **do 31 grudnia 2023 roku**. Biorąc powyższe pod uwagę, Gmina Pakosław podjęła uchwałę nr XI/85/2025 Rady Gminy Pakosław z dnia 22 września 2025 roku **w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla gminy Pakosław na lata 2025-2030**.

Gminny Program Rewitalizacji dla gminy Pakosław na lata 2025-2030 kompleksowo i w sposób zaplanowany przedstawia sposób rozwiązywania problemów, występujących na OR, wyznaczonym na terenie gminy. Podstawę prawną uchwalenia programu stanowi ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Ponadto program spełnia kryteria zakwalifikowania go do grupy tzw. **Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT)**, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., ustanawiającego wspólne przepisy, dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej oraz ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚŁAW NA LATA 2025-2030

2. WYZNACZONY OBSZAR REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY PAKOŚŁAW

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w ramach obszaru zdegradowanego (OZ), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, biorąc pod uwagę także szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, wyznacza się obszar rewitalizacji (OR). OR nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkanym przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego. Dla OR sporządza się Gminny Program Rewitalizacji.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy delimitacyjnej¹ oraz kierując się powyższymi zapisami wyznaczono obszar rewitalizacji na terenie Gminy Pakośław², który obejmuje następujące jednostki analityczne (JA), stanowiące 4 podobszary OR:

- JA1-ZOW - część sołectwa Chojno (od nr domu 1 do nr domu 60) oraz część sołectwa Golejewko (od nr 1 do nr 5 oraz nr 61 i 62)
- JA5-ZOW - sołectwa Dębionka - Kubeczki i Niedźwiadki
- JA7-ZOW – część sołectwa Osiek (od nr domu 51 do nr domu 121)
- JA10-ZOW - część sołectwa Pakośław (ulice: Kolejowa, 22 Stycznia, Rolnicza, Strażacka, 40-Lecia, Ogrodowa, Młyńska, Parkowa oraz Olbina).

Wyznaczony obszar, o łącznej powierzchni 14,36 km², stanowi 18,59% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 1.411 osób, co stanowi 29,22% ogółu mieszkańców gminy. Szczegółowe dane, dotyczące jednostek analitycznych, wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji, przedstawia Tabela 1.

---

¹ Diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pakośław, maj 2025 roku

² Uchwała nr X/75/2025 Rady Gminy Pakośław z dnia 29 lipca 2025 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Pakośław

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na <u>31.12.2023 r.</u>		POWIERZCHNIA	
Lp.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	323	6,69	3,39	4,39
2.	JA5-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	235	4,87	3,90	5,05
3.	JA7-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	239	4,95	2,54	3,29
5.	JA10-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	614	12,71	4,53	5,86
SUMA				1.411	29,22%	14,36	18,59%

Źródło: Opracowanie własne

Charakterystyka jednostek analitycznych stanowiących OR gminy:

JA1-ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwo Chojno od nr domu 1 do nr domu 60, Sołectwo Golejewko od nr domu 1 do nr domu 5 oraz nr domu 61 i 62. Teren jednostki ma charakter rolniczy, składający się głównie z gospodarstw indywidualnych oraz **zabudowy jednorodzinnej**. W jednostce tej znajduje się Szkoła Podstawowa, Przedszkole, świetlica wiejska, budynek Ochotniczej Straży Pożarnej, stadnina koni, zespół pałacowy oraz kościół.

JA5-ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwa Dębionka - Kubeczki i Niedźwiadki. Teren jednostki ma charakter rolniczy, składający się głównie z gospodarstw indywidualnych oraz **zabudowy jednorodzinnej**. W miejscowości Kubeczki znajduje się świetlica wiejska.

JA7-ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem sołectwo Osiek od nr domu 51 do nr domu 121. Teren jednostki ma charakter rolniczy, składający się głównie z gospodarstw indywidualnych oraz **zabudowy jednorodzinnej**. W jednostce tej znajduje się Dom Pomocy Społecznej, prowadzony przez powiat rawicki.

JA10-ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem część sołectwa Pakosław, w skład której wchodzi następujące ulice: **Kolejowa, 22 Stycznia, Rolnicza, Strażacka, 40-Lecia, Ogrodowa, Młyńska, Parkowa** oraz **Olbina**. Teren jednostki ma charakter rolniczy, składający się głównie z gospodarstw indywidualnych oraz **zabudowy jednorodzinnej**. Na ulicy Kolejowej znajduje się Urząd Gminy, Ośrodek Kultury i Rekreacji, biblioteka oraz bank. Na ulicy 22 Stycznia znajdują się: restauracja, poczta oraz budynek kościoła parafialnego pw. św. Walentego i Macierzyństwa Bożego Maryi Dziewicy. Na ulicy Strażackiej znajduje się świetlica wiejska oraz

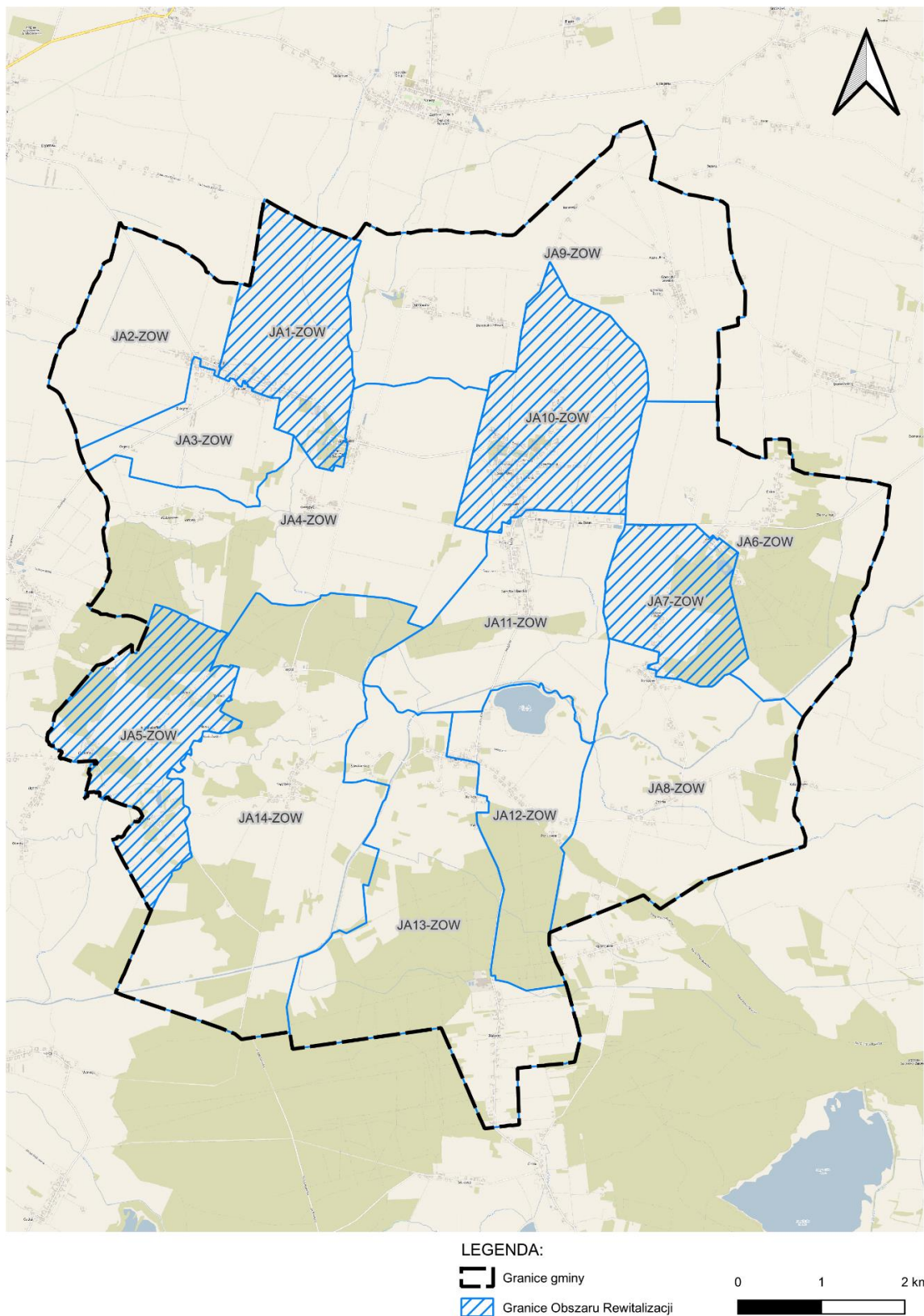
GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

budynek Ochotniczej Straży Pożarnej. Na ulicy Parkowej znajduje się ośrodek zdrowia, przedszkole, szkoła podstawowa, hala sportowa oraz pałac Pakosław.

Wyznaczony OR Gminy Pakosław przedstawia Rysunek 1.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Rysunek 1. Wyznaczony OR Gminy Pakosław

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map Gminy Pakosław

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ ANALIZA LOKALNYCH POTENCJAŁÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

3.1. Synteza metody wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)³

Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji stanowi istotę diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy wyznaczania OZ i OR.

Punktem wyjścia do wyznaczenia jednostek analitycznych (JA) była analiza studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakosław (w tym obrębów geodezyjnych, w ramach których znajdują się poszczególne jednostki osadnicze), miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, granic okręgów wyborczych oraz map ewidencyjnych gminy. **Po szczegółowej analizie ww. dokumentów, na potrzeby diagnozy, wyznaczone zostały jednostki analityczne**, które obejmują obszary zamieszkane, wewnątrznie spójne ze względu na funkcję terenu, fizjonomię terenu (układ przestrzenny i charakter zabudowy) oraz intensywność użytkowania. Stanowią one niepodzielne obszary, zamieszkane przez nie mniej niż 4,8% i nie więcej niż 12,8% ogółu mieszkańców gminy. Ostatecznie, na potrzeby diagnozy, gmina została podzielona na **14 jednostek analitycznych (JA)** o wyodrębnionych funkcjach: **zamieszkane obszary wiejskie - ZOW**. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA) przedstawia Tabela 2.

Tabela 2. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 31.12.2023 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃ- CÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	323	6,69	3,39	4,39
2.	JA2-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	292	6,05	3,57	4,61
3.	JA3-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	287	5,94	2,25	2,91
4.	JA4-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	437	9,05	8,70	11,24

³ W punkcie 3.1. przedstawiono syntezę metody wyznaczenia OZ i OR. Szczegółowe dane ilościowe i jakościowe, opisy i informacje znajdują się w dokumencie: Diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pakosław, maj 2025 roku

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

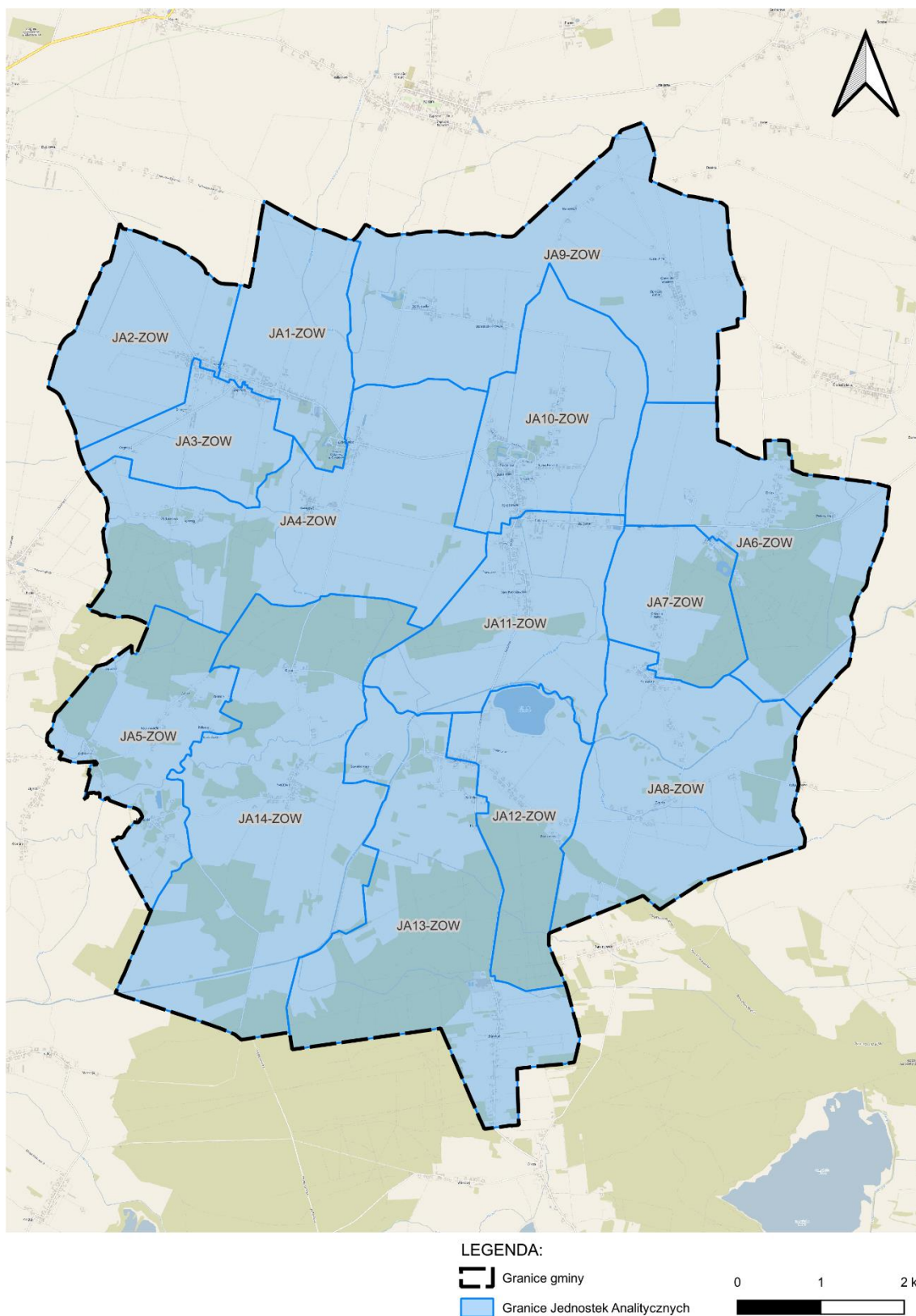
5.	JA5-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	235	4,87	3,90	5,05
6.	JA6-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	288	5,96	6,01	7,77
7.	JA7-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	239	4,95	2,54	3,29
8.	JA8-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	302	6,25	6,62	8,56
9.	JA9-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	397	8,22	8,65	11,19
10.	JA10- ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	614	12,71	4,53	5,86
11.	JA11- ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	527	10,91	4,79	6,20
12.	JA12- ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	313	6,48	3,63	4,69
13.	JA13- ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	289	5,98	8,23	10,64
14.	JA14- ZOW	ZAMIESZKAŁE OBSZARY WIEJSKIE	ZABUDOWA JEDNORODZINNA	287	5,94	10,53	13,61
SUMA				4.830	100%	77,33	100%

Źródło: Diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pakośław, maj 2025 roku

Podział gminy na jednostki analityczne przedstawia Rysunek 2.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Rysunek 2. Podział gminy na jednostki analityczne (JA)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map Gminy Pakoślav

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje analizę wszystkich sfer, tj. sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla całego obszaru gminy oraz pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji (wyniki tej ostatniej zostaną zaprezentowane w dokumencie Gminnego Programu Rewitalizacji). Aby określić występowanie oraz intensywność poszczególnych negatywnych zjawisk w wyznaczonych wcześniej jednostkach analitycznych (JA), należy zastosować odpowiedni dobór wskaźników do analizy. Na potrzeby opracowania niniejszej diagnozy skorzystano ze wskaźników, niezbędnych do przeprowadzenia kompleksowej diagnozy gminy, rekomendowanych w wytycznych w minionym okresie programowania UE. Jednocześnie utworzona została lista jednostek i instytucji, do których zwrócono się z prośbą o zebranie i przekazanie danych, z uwzględnieniem podziału na wyznaczone wcześniej jednostki analityczne. Zestaw wskaźników dobrany został przez przedstawicieli Urzędu Gminy i podległych jednostek w sposób najlepiej oddający sytuację w 5 ocenianych sferach oraz uwzględniający dostępność danych w ramach wyodrębnionych jednostek analitycznych.

Szczegółowe dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła pozyskanych danych przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych⁴

SFERA SPOŁECZNA			
L.p.	Zjawisko	Wskaźnik do analizy	Źródło danych
1.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakoślawiu
2.	Ubóstwo	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakoślawiu
3.	Niski poziom kompetencji wychowawczych	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakoślawiu
4.	Niepełnosprawność	Liczba osób pobierających zasiłki pielęgnacyjny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakoślawiu
5.	Przestępczość	Liczba stwierdzonych przestępstw	Rewir dzielnicowych w Pakoślawiu
6.	Niskie kompetencje społeczne	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakoślawiu

⁴ Pozyskane dane dotyczą stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku, za wyjątkiem liczby podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG (stan na 18 listopada 2024 roku).

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

7.	Przemoc w rodzinie	Liczba „Niebieskich kart”	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakoślawiu
8.	Niska aktywność społeczna	Liczba czytelników bibliotek	Gminna Biblioteka Publiczna w Pakoślawiu
9.	Starzenie się społeczeństwa	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Urząd Gminy w Pakoślawiu
SFERA GOSPODARCZA			
10.	Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG na 100 mieszkańców	Rejestr CEiDG
SFERA ŚRODOWISKOWA			
11.	Zagrożenie dla środowiska	Liczba gospodarstw domowych, w których znajdują się budynki, zawierające azbest	Urząd Gminy w Pakoślawiu
12.		Liczba gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji	Urząd Gminy w Pakoślawiu
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
13.	Niewystarczająca infrastruktura społeczna	Dostępność przedszkola do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Pakoślawiu
14.		Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Pakoślawiu
15.		Dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury lub biblioteka lub kino lub świetlice) do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Pakoślawiu
16.	Niski poziom dostępności komunikacyjnej	Dostępność przystanku komunikacji publicznej do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Gminy w Pakoślawiu
SFERA TECHNICZNA			
17.	Zdegradowane technicznie obiekty budowlane	Liczba obiektów budowlanych (w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym) w złym stanie technicznym	Urząd Gminy w Pakoślawiu
18.	Zdegradowane technicznie budowle	Długość dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy	Urząd Gminy w Pakoślawiu

Źródło: Diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pakoślaw, maj 2025 roku

Skalę negatywnych zjawisk określają wartości wybranych do analizy wskaźników, opisujące powyższe sfery, które wskazują **na niski poziom rozwoju** wybranego do analizy obszaru lub oznaczają **silną dynamikę spadku poziomu rozwoju obszaru w odniesieniu do wartości**

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

odpowiednich wskaźników dla poziomu całej gminy (wartości referencyjne). W oparciu o powyższą zasadę dokonana została analiza pozyskanych danych na potrzeby wyznaczenia OZ i OR. Poniżej przedstawiono opis przeprowadzonej analizy w poszczególnych sferach.

Sfera społeczna

Wartości wskaźników przedstawiających: liczbę osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej, liczbę osób pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej, liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, liczbę osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny, liczbę stwierdzonych przestępstw, liczbę osób korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej, przemoc w rodzinie w liczbie wydanych „Niebieskich kart”, liczbę czytelników bibliotek oraz liczbę osób w wieku poprodukcyjnym dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2023 roku**. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych obliczono skalę występowania danego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania danego zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej przekraczała lub była niższa (tylko w przypadku liczby czytelników bibliotek) od wartości referencyjnej, uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ponadto, w przypadku liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, za wartości „kryzysowe” przyjęto występowanie tego zjawiska w danej JA (wartości większe od 0). Ostatecznie, **ze względu na szczególne i wyjątkowe znaczenie kwestii społecznych w procesie rewitalizacji, za obszary kryzysowe w sferze społecznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które **charakteryzowały się przynajmniej czterema wskaźnikami o „wartościach kryzysowych” spośród dziewięciu** wybranych do analizy. **Wskazuje to na swoistą i uzasadnioną „wrażliwość”, jaką kierowano się podczas diagnozowania zjawisk kryzysowych w tej sferze.**

Sfera gospodarcza

Dla określenia skali negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej wybrano wskaźnik, obrazujący liczbę podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG, przypadających na 100 mieszkańców. Źródłem pozyskania danych była Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEiDG). Dane **pochodzą z dnia 18 listopada 2024 roku**. Na podstawie pozyskanych wartości, w pierwszej kolejności obliczono liczbę podmiotów gospodarczych, przypadających na 100 mieszkańców w gminie, stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **6,75**. W dalszej kolejności określono liczbę podmiotów gospodarczych, przypadających na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był **niższy** od wartości referencyjnej, uznawano ją za **obszar kryzysowy w sferze gospodarczej**.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Sfera środowiskowa

Do określenia zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej użyto 2 wskaźników. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2023 roku**. Pierwszy wskaźnik przedstawia liczbę gospodarstw domowych, w których znajdują się budynki zawierające azbest. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych obliczono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **48,23%**. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej **przekraczała** wartość referencyjną uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Drugi wskaźnik przedstawia liczbę gospodarstw domowych, wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji. W przypadku tego wskaźnika wartość referencyjna wynosi **36,88%**. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej była **wyższa** od wartości referencyjnej, to w tym przypadku uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze środowiskowej** uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się **przynajmniej jednym** wskaźnikiem o „wartości kryzysowej” spośród dwóch wybranych do analizy.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczą m.in. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali kryzysu. Należą do nich: dostępność przedszkola do 1 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury, biblioteka, kino lub świetlice) do 1 km od miejsca zamieszkania oraz dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania. W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Jeżeli przedszkola, miejsca integracji społecznej, obiekty sportowe lub przystanki komunikacji publicznej nie były dostępne w granicach badanej jednostki, a znajdowały się w sąsiedniej jednostce analitycznej i odległość do nich nie przekraczała odpowiednio 0,5 km i 1 km, to uznawano, że dostępność została zachowana. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2023 roku**. Ostatecznie **za obszary kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej** uznane zostały te jednostki analityczne, w których **dostępność nie została zachowana w przynajmniej dwóch dziedzinach** spośród **czterech wybranych do analizy**.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Sfera techniczna

Sfera techniczna dotyczy w szczególności degradacji stanu dróg oraz obiektów budowlanych, który częściowo obrazuje stan tkanki mieszkaniowej. Dla zobrazowania powyższego zjawiska wybrane zostały wskaźniki: długość dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy oraz liczba obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 31 grudnia 2023 roku**. Na podstawie pozyskanych danych, w pierwszej kolejności obliczono odsetek długości dróg publicznych, wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy w odniesieniu do łącznej długości dróg publicznych w gminie w 2023 roku, stanowiący wartość referencyjną, która wynosi **24,71%**. Drugi wskaźnik przedstawia odsetek obiektów budowlanych w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym w gminie w 2023 roku. W przypadku tego wskaźnika wartość referencyjna wynosi **1,13%**. W przypadku, gdy skala zjawiska w danej jednostce analitycznej **przekraczała** wskazane wartości referencyjne określonych wskaźników, uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze technicznej**. Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze technicznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się **przynajmniej jednym** wskaźnikiem o „wartości kryzysowej” spośród dwóch wybranych do analizy.

Z przeprowadzonej wyżej analizy wynika, że w ramach każdej z ocenianych sfer - społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, możliwe było wyodrębnienie tych obszarów na terenie gminy, które cechują się zdecydowanie gorszymi wskaźnikami, obrazującymi występowanie negatywnych zjawisk. Świadczy to o **prawidłowym doborze zestawu obiektywnych i weryfikowalnych mierników oraz metod badawczych**, dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Do przygotowania diagnozy wykorzystano także **najbardziej aktualne dane**, którymi gmina dysponowała, i które pozyskała. Otrzymane wyniki posłużyły do wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ).

Sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) określa ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z Ustawą, delimitacja obszaru zdegradowanego jest ściśle powiązana z pojęciem stanu kryzysowego. Rewitalizacja stanowi bowiem proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w sposób kompleksowy. Obszar będący w stanie kryzysowym charakteryzuje się natomiast koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Identyfikacja stanu kryzysowego pozwala określić obszar zdegradowany (OZ). Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskanych danych, **wyznaczono obszar zdegradowany (OZ) w Gminie Pakośław**. Dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach przedstawia Tabela 4.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 4. Dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach

Wskaźnik	Nazwa jednostki analitycznej (JA)	JA1-ZOW	JA2-ZOW	JA3-ZOW	JA4-ZOW	JA5-ZOW	JA6-ZOW	JA7-ZOW	JA8-ZOW	JA9-ZOW	JA10-ZOW	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW
	1.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ													
2.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE GOSPODARCZEJ														
3.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ														
4.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ														
5.	OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE TECHNICZNEJ														
	Jednostka analityczna (JA) oznaczona jako obszar zdegradowany (OZ)	✓				✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓

Źródło: Diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Pakosław, maj 2025 roku

Wymagane kryteria wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) spełniło 8 jednostek analitycznych. Łącznie mieszka na ich terenie **53,87% ludności gminy**, a obejmują one **56,09% jej powierzchni**.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w ramach obszaru zdegradowanego (OZ), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, biorąc pod uwagę także szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, wyznacza się **obszar rewitalizacji (OR)**. Obszar rewitalizacji (OR) nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego. Dla obszaru rewitalizacji (OR) sporządza się Gminny Program Rewitalizacji.

Kierując się powyższymi zapisami oraz w wyniku przeprowadzonej diagnozy **wyznaczono obszar rewitalizacji na terenie Gminy Pakosław⁵**, składający się z **4 podobszarów**, jednocześnie określając jego zasięg przestrzenny. Wyznaczony obszar, o łącznej powierzchni

⁵ Uchwała nr X/75/2025 Rady Gminy Pakosław z dnia 29 lipca 2025 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Pakosław

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

14,36 km², stanowi **18,59% powierzchni gminy** i jest zamieszkiwany przez 1.411 osób, co stanowi **29,22% ogółu mieszkańców gminy**.

3.2. Cele szczegółowej diagnozy i metody jej przeprowadzenia

W wyniku dotychczasowych prac został wyznaczony na terenie Gminy Pakosław obszar rewitalizacji, dla którego sporządzono Gminny program rewitalizacji z zaplanowanymi przedsięwzięciami, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy sytuacji (w pierwszej kolejności społecznej) na tym obszarze. Aby sformułować adekwatną listę przedsięwzięć, **zidentyfikowano przyczyny sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji oraz miejscowe potencjały**, których wykorzystanie powinno pomóc w poprawie tej sytuacji. Kluczową kwestią była także **analiza wzajemnych powiązań analizowanych sfer, tj. społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej**. Służy temu szczegółowa, pogłębiona diagnoza, której obowiązek przeprowadzenia wynika bezpośrednio z zapisów Ustawy o rewitalizacji⁶.

Zgodnie z zaleceniami, przedstawionymi w ministerialnym poradniku pn. „Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych”⁷, **celem szczegółowej diagnozy jest pogłębienie wiedzy o obszarze rewitalizacji poprzez zbadanie przyczyn negatywnych zjawisk** występujących na tym obszarze, ich lokalizacji i istniejących między nimi powiązań – głównie w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej).

Ponadto należy **zidentyfikować i przeanalizować lokalne potencjały**, które występują na obszarze rewitalizacji, pod kątem możliwości ich wykorzystania w celu zminimalizowania lub zlikwidowania negatywnych zjawisk, zidentyfikowanych na obszarze.

Dodatkowo zalecane jest **wskazanie skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych**, bowiem dobrze opracowana pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji jest podstawą do opracowania części strategicznej programu – właściwie określonej wizji, a następnie celów, kierunków działań i przedsięwzięć.

Prawidłowe wykonanie pogłębionej analizy nie jest możliwe przy wykorzystaniu jedynie zebranych danych statystycznych i badań ilościowych. Obowiązek **bezpośredniego uczestnictwa przedstawicieli lokalnej społeczności i biznesu** nakłada wprost Ustawa o rewitalizacji (art. 5 ust. 1.) w następującym zapisie: „partycypacja społeczna obejmuje

---

⁶Art. 15.1. Gminny program rewitalizacji zawiera w szczególności:

1) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.

⁷Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych, praca zbiorowa pod redakcją Aleksandry Jadach-Sepiolo. Pracowanie zrealizowane przez Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa na zlecenie Departamentu Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. Warszawa, marzec 2018 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy”.

W przypadku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy OR w Gminie Pakosław **wykorzystano takie formy partycypacji, jak:**

- Wywiady standaryzowane z interesariuszami – pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (kierownictwo i pracownicy socjalni, działający na OR), przedstawiciele Policji, reprezentanci placówek oświatowych, przedstawiciele organizacji pozarządowych, seniorów i klubów sportowych, radni, sołtysi, przedstawiciele instytucji kultury oraz pracownicy Urzędu Gminy (zajmujący się sprawami gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i rozwoju lokalnego)
- Badanie ankietowe lokalnych przedsiębiorców, działających na OR
- Badanie ankietowe organizacji pozarządowych, działających na OR
- Spacer studyjny po wyznaczonym OR (podczas spaceru odwiedzono kluczowe zdegradowane obiekty, przeprowadzając rozmowy z ich użytkownikami).

Wnioski wynikające z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji przedstawiono w punkcie 3.4. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR).

3.2. Wyniki szczegółowej diagnozy

Poniżej zostały zaprezentowane wyniki przeprowadzonej, pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji z podziałem na sfery:

- społeczną
- gospodarczą
- środowiskową
- techniczną
- przestrzenno-funkcjonalną.

W przypadku każdej sfery najpierw dokonano jej krótkiej oceny, przeprowadzonej na podstawie uzyskanych danych ilościowych (pierwotnych i wtórnych), zebranych zarówno w trakcie diagnozy delimitacyjnej, jak i specjalnie na użytek niniejszej analizy, a następnie przedstawiono wyniki identyfikacji przyczyn sytuacji kryzysowej z wykorzystaniem metody drzewa problemów⁸. Przeanalizowano także wzajemne powiązania analizowanych sfer, tj. społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej.

---

⁸Metoda drzewa problemów jest pomocna przy analizie i rozwiązywaniu problemów, gdy chcemy zidentyfikować ich przyczyny. Można ją nazwać metodą „od ogółu do szczegółu”, bowiem mając zidentyfikowany główny problem, szukamy jego bezpośrednich, głównych przyczyn, a następnie dla tych głównych przyczyn szukamy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

3.2.1. Sfera społeczna

Rezultaty analizy delimitacyjnej wykazały, że spośród wybranych do porównania mierników i ich wskaźników o charakterze społecznym, na obszarze rewitalizacji wartości kryzysowe wykazują następujące:

Podobszar 1 (JA1–ZOW):

- Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) – wskaźnik ubóstwa
- Odsetek osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny – wskaźnik niepełnosprawności
- Odsetek rodzin korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej – wskaźnik niskich kompetencji społecznych
- Odsetek „Niebieskich kart” – wskaźnik przemocy w rodzinie

Podobszar 2 (JA5–ZOW):

- Odsetek osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej – wskaźnik bezrobocia
- Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) – wskaźnik ubóstwa
- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – wskaźnik niskich kompetencji wychowawczych
- Odsetek stwierdzonych przestępstw – wskaźnik przestępczości
- Odsetek rodzin korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej – wskaźnik niskich kompetencji społecznych
- Odsetek czytelników bibliotek – wskaźnik aktywności społecznej

Podobszar 3 (JA7–ZOW):

- Odsetek osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej – wskaźnik bezrobocia
- Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) – wskaźnik ubóstwa
- Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny – wskaźnik niskich kompetencji wychowawczych
- Odsetek osób pobierających zasiłek pielęgnacyjny – wskaźnik niepełnosprawności
- Odsetek rodzin korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej – wskaźnik niskich kompetencji społecznych

---

ich przyczyn „niższego rzędu”. W ten sposób w kolejnych krokach jesteśmy z stanie zidentyfikować pierwotne przyczyny poszczególnych problemów.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

- Odsetek „Niebieskich kart” – wskaźnik przemocy w rodzinie
- Odsetek czytelników bibliotek – wskaźnik aktywności społecznej
- Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – wskaźnik starzenia się społeczeństwa

Podobszar 4 (JA10–ZOW):

- Odsetek osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej – wskaźnik bezrobocia
- Odsetek stwierdzonych przestępstw – wskaźnik przestępczości
- Odsetek „Niebieskich kart” – wskaźnik przemocy w rodzinie
- Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym – wskaźnik starzenia się społeczeństwa

W innym ujęciu można stwierdzić, że:

- Problem bezrobocia występuje na trzech podobszarach OR.
- Problem ubóstwa występuje na trzech podobszarach OR.
- Problem niepełnosprawności występuje na dwóch podobszarach OR.
- Problem niskich kompetencji społecznych występuje na trzech podobszarach OR.
- Problem niskich kompetencji wychowawczych występuje na dwóch podobszarach OR.
- Problem przemocy w rodzinie występuje na trzech podobszarach OR.
- Problem przestępczości występuje na dwóch podobszarach OR.
- Problem niskiej aktywności społecznej występuje na dwóch podobszarach OR.
- Problem starzenia się mieszkańców występuje na dwóch podobszarach OR.

Poniżej bliżej scharakteryzowano i przeanalizowano poszczególne problemy, poczynając od zmian demograficznych.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

a) Starzenie się mieszkańców oraz wyludnianie się obszaru rewitalizacji

Poniżej przedstawiono informację na temat odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, zamieszkujących obszar rewitalizacji w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 5. Odsetek mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku poprodukcyjnym

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W WIEKU POPRODUKCYJNYM W ŁĄCZNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	17,96% ⁹
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	12,77%
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	23,43%
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	21,50%
Obszar rewitalizacji		19,56%
Gmina		18,36%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

W skali całej gminy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców sięga 18,36% i jest niższy od średniej krajowej, wynoszącej około 24%. Z danych w powyższej tabeli wynika, że na dwóch podobszarach OR sytuacja jest gorsza od średniej gminnej, a odsetek osób starszych jest wyższy niż 21%. Wysoki odsetek osób starszych na Podobszarze 3 (JA nr 7) wynika w dużej mierze z tego, że mieści się tam Dom Pomocy Społecznej. W przypadku pozostałych dwóch podobszarów OR, sytuacja jest lepsza od średniej gminnej. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **19,56%** i jest wyższy od średniej w gminie.

Przyczyny problemów związanych ze starzeniem się społeczeństwa z obszaru rewitalizacji zaprezentowano na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

⁹ Czerwoną czcionką wskazywano wartości gorsze od średniej dla Gminy lub stanowiące sytuację kryzysową.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 6. Drzewo problemów dla problemu „Starzenie się mieszkańców i depopulacja na obszarze rewitalizacji”

Skutki/ Przewidywane skutki	Likwidacja prywatnych biznesów (handel i usługi, rynek pracy) Zmniejszenie atrakcyjności obszaru rewitalizacji		
Skutki/ Przewidywane skutki	Zwiększenie liczby osób wymagających opieki zdrowotnej i socjalnej Wzrost zapotrzebowania na usługi dla seniorów Mniej osób pracujących Zmniejszenie popytu na produkty i drobne usługi		
Problem główny/ ZJAWISKO	STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA <ul style="list-style-type: none"> • Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym 		
Przyczyny	Niska dzietność	Wydłużenie średniej długości życia	Migracja młodych osób
Przyczyny	Zmiana modelu rodziny Problemy ekonomiczne wpływające na decyzję o posiadaniu dzieci	Profilaktyka zdrowotna	Ograniczona oferta pracy na OR, podjęcie studiów, aspiracje, lepsza oferta spędzania wolnego czasu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Starzenie się społeczeństwa to naturalny proces, który wynika z wydłużenia średniej długości życia w związku z większą profilaktyką zdrowotną, dostępem do świadczeń zdrowotnych oraz niską dzietnością rodzin, zmianą modelu rodziny, zmniejszeniem liczby rodzin wielopokoleniowych.

Szczególnie dotkliwe są wyjazdy wykształconych młodych osób do większych miejscowości w związku z nauką (już do szkół średnich młodzież jeździ głównie do Leszna i Rawicza, a na studia do Wrocławia, czy Poznania). Po zakończeniu nauki nie ma dla nich wielu miejsc pracy na miejscu.

Na miejscu pozostają osoby starsze (emeryci i renciści, osoby samotne, wdowy), wśród których śmiertelność jest wyższa. Do przyczyn starzenia się i depopulacji zaliczyć należy, jak wyżej wspomniano, niski przyrost naturalny i jest to niestety tendencja powszechna w całym kraju. Powodują go zarówno czynniki ekonomiczne (koszty utrzymania, praca zawodowa), nieekonomiczne (komfort życiowy), jak i stricte medyczne (problemy z płodnością dotykają obecnie ok. 15-20% par w wieku reprodukcyjnym¹⁰).

¹⁰ Dane szacunkowe z instytucji medycznych

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

b) Bezrobocie

W poniższej tabeli przedstawiono skalę bezrobocia wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, mierzoną odsetkiem osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 7. Odsetek osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	ODSETEK OSÓB BEZROBOTNYCH KORZYSTAJĄCYCH Z SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ W ŁĄCZNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	0,00%
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	0,43%
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	0,42%
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	0,49%
Obszar rewitalizacji		0,35%
Gmina		0,19%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Na koniec grudnia 2023 roku, w Gminie Pakosław zarejestrowanych było łącznie 9 bezrobotnych osób korzystających z systemu pomocy społecznej, z czego **5 osób** zamieszkiwało OR. Problem ten nie stanowi więc kluczowego problemu społecznego na OR (dotyczy tylko 5 osób spośród łącznej liczby 1.411 mieszkańców OR).

Z drugiej strony należy odnotować, że na terenie OR występuje bezrobocie utajone; dotyczy ono osób, które pracują nielegalnie (w firmach prywatnych, w rolnictwie) i jednocześnie pobierają zasiłki.

c) Ubóstwo

W poniższej tabeli przedstawiono skalę ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, mierzoną skalą korzystania z zasiłków w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 8. Skala ubóstwa na obszarze rewitalizacji

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	ODSETEK OSÓB POBIERAJĄCYCH ZASIŁKI (POMOC FINANSOWA I RZECZOWA) W ŁĄCZNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	2,48%
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	5,11%
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	4,18%
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	2,12%
Obszar rewitalizacji		3,05%
Gmina		2,30%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Wartość wskaźnika charakteryzująca skalę ubóstwa dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **3,05%** i jest wyższa niż średnia dla Gminy (2,30%). Łącznie na terenie Gminy liczba osób objętych wsparciem wynosi 111, z czego **43 osoby** to osoby z OR.

Przyczyny problemu ubóstwa na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 9. Drzewo problemów dla problemu „Ubóstwo i bezrobocie”

Skutki/ Przewidywane skutki	Wykluczenie społeczne Wzrost problemów w rodzinach Konieczność zwiększenia wydatków na pomoc społeczną				
Skutki/ Przewidywane skutki	Zależność od pomocy społecznej i świadczeń publicznych Spadek aktywności zawodowej Niski status społeczny Pogłębianie różnic społecznych				
Problem główny/ ZJAWISKO	UBÓSTWO I BEZROBOCIE				
	<ul style="list-style-type: none"> • Bezrobocie • Pobieranie zasiłków (pomoc finansowa i rzeczowa) 				
Przyczyny	Niskie świadczenia emerytalne	Niskie kwalifikacje zawodowe Brak chęci do przekwalifikowywania się	Brak motywacji do podjęcia pracy	Za mało miejsc pracy na OR	Problemy z uzależnieniami
Przyczyny	Stan zdrowia	Brak ambicji	Niska samoocena		Wpływ otoczenia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Ubóstwo i bezrobocie to poważne problemy społeczne, które prowadzą do zależności od pomocy społecznej i pogłębiają wykluczenie, wpływają na życie rodzinne i funkcjonowanie w

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

środowisku. Długotrwały stan prowadzi do wykluczenia społecznego, niskiego stanu społecznego, pogłębiania różnic społecznych.

Czynnikami prowadzącymi do ubóstwa są: stan zdrowia, uniemożliwiający pracę zarobkową, niskie świadczenia emerytalne niewystarczające na podstawowe potrzeby, problemy z uzależnieniami, niskie kwalifikacje zawodowe, które powodują trudności w podjęciu zatrudnienia i tym samym w poprawie sytuacji życiowej. Brak motywacji do podjęcia pracy może wynikać z akceptacji sytuacji życiowej, przyzwyczajenia i niechęci do jakiegokolwiek zmiany. W rzeczywistości każda chętna osoba znajdzie pracę.

Należy zauważyć, że obecnie dochodowe kryterium korzystania z pomocy społecznej jest bardzo niskie i dlatego schodzi ono na dalszy plan, a dominują inne powody, takie jak niepełnosprawność, choroby, uzależnienia, czy nieporadność.

Odnotowanym problemem społecznym na OR, skutkującym wielokierunkowymi konsekwencjami (w tym wzrostem przestępczości), są także używki – alkohol oraz narkotyki.

Wyniki przeprowadzonych wywiadów oraz badania ankietowego skierowanego do przedstawicieli organizacji pozarządowych jednoznacznie wskazują, że zdecydowanie najwięcej pomocy potrzebują osoby starsze, bowiem to ich problem niskich dochodów dotyka najbardziej. Drugą grupą są rodziny wielodzietne i niepełne.

Na pytanie, co przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie nie mogą wydostać się z biedy, uzyskano następujące odpowiedzi: alkoholizm, lenistwo, niechęć do podejmowania pracy, niezaradność życiowa, bezradność w załatwianiu swoich spraw, brak wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, i co za tym idzie, brak pracy lub niskie zarobki.

Warto dodać, że wśród odpowiedzi respondentów z badania, przeprowadzonego w ramach analizy delimitacyjnej (służącej wyznaczeniu OZ i OR), szczególnie wyróżniają się wskazania dotyczące potrzeby wspierania osób starszych (49%). W dalszej kolejności dodatkowej pomocy należałoby udzielić młodzieży (43,54%) oraz dzieciom (34,5%).

d) Niepełnosprawność

W poniższej tabeli przedstawiono skalę niepełnosprawności mieszkańców obszaru rewitalizacji, mierzoną skalą korzystania z zasiłków pielęgnacyjnych w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 10. Skala niepełnosprawności na obszarze rewitalizacji

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	ODSETEK OSÓB POBIERAJĄCYCH ZASIŁKI PIELĘGNACYJNE W ŁĄCZNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	4,02%
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	1,28%
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	16,74%
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	1,95%
Obszar rewitalizacji		4,82%
Gmina		3,21%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Wartość wskaźnika charakteryzująca skalę niepełnosprawności dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **4,82%** i jest wyższa niż średnia dla Gminy (3,21%). Łącznie na terenie Gminy liczba osób objętych wsparciem wynosi 155, z czego **68 osób**, to osoby z OR.

Przyczyny problemu niepełnosprawności na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 11. Drzewo problemów dla problemu „Niepełnosprawność”

Skutki/ Przewidywane skutki	Wzrost kosztów utrzymania dla rodziny lub instytucji wspierających Wzrost wydatków publicznych na świadczenia Ograniczenie aktywności społecznej i zawodowej Bariery w edukacji, pracy i dostępie do usług		
Problem główny/ ZJAWISKO	NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ		
	<ul style="list-style-type: none"> • Pobieranie zasiłku pielęgnacyjnego 		
Przyczyny	Stan zdrowia	Wypadki	Trudne warunki życia
Przyczyny	Choroby, wady rozwojowe		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Niepełnosprawność ogranicza samodzielność i wymaga wsparcia, m.in. finansowego. Powodów niepełnosprawności jest wiele, w tym: choroby i wady rozwojowe, wypadki, czy inne choroby powodujące trwałe uszczerbek na zdrowiu.

Niepełnosprawność to stan, na który nie mamy wpływu, a pomoc finansowa jest niezbędna, ponieważ leczenie i rehabilitacja generują dodatkowe wydatki, stanowiące znaczne obciążenia dla domowych budżetów. Ważne jest jednak, aby osoby niepełnosprawne mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

e) Niskie kompetencje społeczne

W poniższej tabeli przedstawiono skalę niskich kompetencji społecznych rodzin z obszaru rewitalizacji, mierzoną skalą korzystania z wsparcia w formie pracy socjalnej w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 12. Skala niskich kompetencji społecznych rodzin na obszarze rewitalizacji

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	ODSETEK OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA W FORMIE PRACY SOCJALNEJ W ŁĄCZNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	4,02%
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	8,51%
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	6,28%
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	3,09%
Obszar rewitalizacji		4,75%
Gmina		3,85%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Wartość wskaźnika charakteryzująca skalę niskich kompetencji społecznych osób dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **4,75%** i jest wyższa niż średnia dla Gminy (3,85%). Łącznie na terenie Gminy liczba osób objętych wsparciem wynosi 186, z czego **67 osób**, to osoby z OR.

Przyczyny problemu niskich kompetencji społecznych osób na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 13. Drzewo problemów dla problemu „Niskie kompetencje społeczne”

Skutki/ Przewidywane skutki	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych				
Skutki/ Przewidywane skutki	Wzrost alienacji społecznej Osłabienie więzi międzypokoleniowych Większe ryzyko konfliktów społecznych Spadek kapitału społecznego				
Problem główny/ ZJAWISKO	NISKIE KOMPETENCJE SPOŁECZNE				
	<ul style="list-style-type: none"> • Korzystanie ze wsparcia w formie pracy socjalnej • Korzystanie ze wsparcia asystenta rodziny 				
Przyczyny	Braki w wychowaniu i edukacji	Brak wzorców	Wpływ nowych technologii	Izolacja społeczna	
Przyczyny				Niska samoocena	
Przyczyny				Brak doświadczenia	

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Niskie kompetencje społeczne to brak umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach, m.in. załatwianiu spraw urzędowych, rozwiązywaniu problemów, konfliktów rodzinnych, czy zdrowotnych. Często podłoże tych problemów stanowią braki w wychowaniu i edukacji, brak wzorców i przygotowania na pojawienie się sytuacji problemowych, niewiedza, jak się zachować i dokąd udać się po pomoc.

Brak dostępu lub umiejętności radzenia sobie z nowymi technologiami powoduje wzrost odosobnienia, spadek dostępności do niektórych usług. Niska samoocena i izolacja społeczna wpływają na osłabienie więzi, niechęć do wychodzenia z domu, brak chęci do zmiany postępowania. W tych sytuacjach duże znaczenie ma praca socjalna.

Korzystanie ze wsparcia asystenta rodziny wynika głównie z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych, kiedy rodzice tracą kontrolę nad dziećmi, nie potrafią sobie z nimi poradzić.

Jeżeli chodzi o usługi opiekuńcze (pomoc dla osób starszych), to nie jest to jeszcze duża skala, ale z pewnością będzie rosła, bowiem coraz rzadsze są wielopokoleniowe gospodarstwa domowe, gdyż dzieci się wyprowadzają, a rodzice wymagają wsparcia.

f) Niskie kompetencje wychowawcze

W poniższej tabeli przedstawiono skalę niskich kompetencji wychowawczych rodzin z obszaru rewitalizacji, mierzoną skalą wsparcia asystenta rodziny w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 14. Skala niskich kompetencji wychowawczych rodzin na obszarze rewitalizacji

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE WSPARCIA ASYSTENTA RODZINY
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	0
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	1
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	1
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	0
Obszar rewitalizacji		2
Gmina		12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Na koniec grudnia 2023 roku, w Gminie Pakosław ze wsparcia w formie asystenta rodziny korzystało 12 rodzin, z czego **2 rodziny z OR**. Problem ten nie stanowi więc kluczowego problemu społecznego na OR (dotyczy tylko 2 rodzin spośród łącznej liczby 1.411 mieszkańców OR).

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

g) Niska aktywność społeczna

W przypadku Gminy Pakośław, na OR odsetek czytelników bibliotek kształtuje się na poziomie **18,71%** i jest wyższy niż odsetek dla całego obszaru Gminy, który wynosi **16,25%**. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na bardzo niską skalę czytelnictwa na podobszarze 3 (Osiek z DPS-em), która jest ponad 3 krotnie niższa niż średnia gminna.

Generalnie, podobnie jak w wielu innych miejscach, na OR aktywna jest pewna, raczej stała grupa osób, inicjująca różne działania; są to raczej ludzie młodzi. Znacznie większe jest grono osób, chętnych do korzystania z zaproponowanej im oferty. Najważniejszym powodem malejącej aktywności jest wygodnictwo.

Podczas przeprowadzonych spotkań pojawiły się opinie, że Ośrodek Kultury i Rekreacji jest za mało aktywny, jeżeli chodzi o współpracę z organizacjami społecznymi.

Jedno z pytań w ramach wspomnianego wyżej badania ankietowego dotyczyło wskazania najbardziej uciążliwych zjawisk społecznych. Zdecydowanie najwięcej odpowiedzi (dwukrotnie więcej niż dla kolejnego zjawiska), aż 48,7%, dotyczyło słabej integracji lokalnej społeczności. Ponadto, z badania ankietowego skierowanego do przedstawicieli organizacji pozarządowych także wynika, że brak integracji społecznej stanowi zdecydowanie najważniejszy problem na OR (87,5% wszystkich odpowiedzi – najwyższy wynik).

Do zwiększenia aktywności społecznej potrzebna jest infrastruktura, w szczególności integrująca mieszkańców. Dokładniej zostanie to opisane w punkcie, dotyczącym analizy sfery funkcjonalno-przestrzennej.

h) Przemoc w rodzinie

W poniższej tabeli przedstawiono skalę przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji, mierzoną liczbą „Niebieskich kart” w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 15. Skala przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	LICZBA „NIEBIESKICH KART”
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	1
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	0
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	1
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	2
Obszar rewitalizacji		4
Gmina		10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Na koniec grudnia 2023 roku, w Gminie Pakośław wystawiono 10 „Niebieskich kart”, z czego **4 na OR**. Przyczyny problemu przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 16. Drzewo problemów dla problemu „Przemoc w rodzinie”

Skutki/ Przewidywane skutki	Konieczność zwiększenia wydatków pomocy społecznej – pomoc psychologiczna, socjalna		
Skutki/ Przewidywane skutki	Rozpad związków, problemy psychiczne, podejmowanie terapii		
Problem główny/ ZJAWISKO	PRZEMOC W RODZINIE Wysoki odsetek „Niebieskich Kart”		
Przyczyny	Coraz większa świadomość i odwaga ofiar przemocy – zgłaszanie większej liczby przypadków	Wykorzystywanie „Niebieskich Kart” jako dowodów do orzekania o winie podczas rozwodów	Przemoc fizyczna i psychiczna – awantury i kłótnie
Przyczyny			Spożywanie alkoholu i innych używek

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Niewątpliwie skala przemocy z rodzinie jest większa, niż wskazuje na to liczba wydanych „Niebieskich kart”. Nierejestrowanym zjawiskiem jest niezakładanie „Niebieskich Kart” z powodu obaw o reakcję partnera, rodziny, otoczenia. Głównym powodem przemocy w rodzinie są uzależnienia oraz problemy opiekuńczo-wychowawcze - rodzice nie wiedzą, jak sobie radzić z dorastającymi dziećmi.

i) Przemoc

W poniższej tabeli przedstawiono skalę przestępczości na obszarze rewitalizacji, mierzoną liczbą stwierdzonych przestępstw w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 17. Skala przestępczości na obszarze rewitalizacji

L.P.	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	LICZBA STWIERDZONYCH PRZESTĘPSTW
1.	Podobszar 1 (JA1-ZOW)	2
2.	Podobszar 2 (JA5-ZOW)	4
3.	Podobszar 3 (JA7-ZOW)	0
4.	Podobszar 4 (JA10-ZOW)	7
Obszar rewitalizacji		13
Gmina		36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Wg stanu na koniec grudnia 2023 roku, w Gminie Pakośław odnotowano 36 przestępstw, z czego **13 na OR**, co odpowiada odsetkowi liczby mieszkańców OR w łącznej populacji gminy. Przyczyny problemu przestępczości na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 18. Drzewo problemów dla problemu „Przestępczość”

Skutki/ Przewidywane skutki	Negatywne postrzeganie obszaru rewitalizacji jako potencjalnego miejsca zamieszkania, lokowania działalności gospodarczej etc.			
Skutki/ Przewidywane skutki	Zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji			
Problem główny/ ZJAWISKO	PRZESTĘPCZOŚĆ Wysoki odsetek stwierdzonych przestępstw			
Przyczyny	Spożywanie alkoholu	Ubóstwo	Zażywanie narkotyków	Wpływ grupy rówieśniczej
Przyczyny	Ubóstwo Wpływ grupy rówieśniczej Wzorce wyniesione z domu Alkohol jako ucieczka od problemów	Brak wykształcenia Brak pracy Bieda dziedziczna	Podatność na używki Chęć ucieczki od codziennych problemów Wpływ grupy rówieśniczej (antywzorce)	Zbyt małe zainteresowanie ze strony rodziców Podatność na uleganie wpływowi rówieśników

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Na OR mieszkańcy doświadczają coraz mniejszej liczby włamań, rośnie natomiast skala problemów narkotykowych, alkoholowych, a zwłaszcza oszustw internetowych.

Najczęstsze interwencje Policji są spowodowane spożyciem alkoholu, czasami zażywaniem narkotyków. Problem uzależnień jest coraz istotniejszy; część mieszkańców coraz bardziej doświadcza braku środków finansowych i związanych z tym problemów. Analiza badań ankietowych przeprowadzonych wśród reprezentantów organizacji pozarządowych obszaru rewitalizacji potwierdza uplasowanie środków odurzających i alkoholu w czołówce czynników destruktywnych. Stanowi on wiodącą przyczynę przestępczości (odpowiednio 62,5% i 50% wskazań). Nadmierne spożywanie alkoholu zostało ocenione jako drugi najważniejszy problem na obszarze rewitalizacji (37,5% wskazań).

Jeżeli chodzi o narkotyki, to niestety są one coraz łatwiej dostępne i coraz tańsze.

j) Problemy dzieci i młodzieży

Osobnego omówienia wymaga kwestia problemów dzieci i młodzieży.

Pojawiają się problemy psychiczne wśród dzieci i młodzieży, które skutkują problemami w nauce, nerwowością oraz zamykaniem się w sobie. Głównymi przyczynami tego zjawiska są:

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

długie spędzanie czasu przy telefonach i komputerach. Skutkiem są samookaleczenia, problemy z odżywianiem, czy problemy emocjonalno-społeczne.

Według szacunków pracowników oświaty, obecnie około połowa uczniów szkół gminnych ma problemy emocjonalne wewnętrzne oraz te związane z relacjami w środowisku uczniowskim. Niewielu z nich korzysta ze wsparcia, a ograniczenia te wynikają zarówno ze zjawiska wypierania problemu, jak i z deficytu specjalistów w szkołach i poradni psychologiczno-pedagogicznej. Jednocześnie wzrasta liczba opinii i orzeczeń, wydawanych na podstawie art. 127 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe przez właściwe poradnie psychologiczno-pedagogiczne i nic nie wskazuje na to, żeby ta tendencja miała ulec spadkowi. Coraz częściej też diagnozowane jest u dzieci spektrum autyzmu.

W głównej mierze winni problemów są rodzice, cechujący się nieudolnością wychowawczą, nie mający czasu dla swoich dzieci i siebie nawzajem, goniący za zaspokojeniem potrzeb bytowych – zarówno tych podstawowych, jak i tzw. emblematów sukcesu, czy luksusu. Deficyt czasu, brak skupienia na trosce o więzy rodzinne, rodzicielskie, partnerskie odbijają się właśnie na kondycji emocjonalnej i zdrowiu psychicznym dzieci i dorosłych. Na drugim biegunie są rodzice nadopiekuńczy, hamujący usamodzielnianie się swoich dzieci. Tytoń i e-papierosy stają się coraz powszechniejsze.

Dodatkowy czynnik, obciążający dzieci, to funkcjonujący model systemu edukacji, niepozbawiony wad takich, jak przeładowanie treści podstawy programowej, czy nadmierna erudycyjność wiedzy kosztem praktycznych umiejętności dotyczących współpracy, współżycia społecznego, umiejętności rozwiązywania problemów oraz radzenia sobie na rynku pracy¹¹. Nie bez znaczenia na zdrowie i kondycję psychiczną dzieci ma ich podatność na zalew informacji i wzorce płynące z Internetu.

Młodzieży zamieszkującej obszar rewitalizacji brakuje miejsc na spotkania i generalnie oferty spędzania wolnego czasu. Przez to młodzież grupuje się tam, gdzie nie jest kontrolowana.

3.2.2. Sfera gospodarcza

Kolejną, po społecznej, analizowaną sferą jest gospodarka. Miernikiem, wybranym do oceny tego aspektu, jest poziom przedsiębiorczości, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych w rejestrze Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej.

W skali całej Gminy Pakosław, wskaźnik ten na dzień 18 listopada 2024 roku wyniósł **6,75**. Wartość nieznacznie niższą niż średnia dla gminy zanotowano tylko na Podobszarze 2 – **6,38**.

---

¹¹ Stanowisko Zarządu Związku Miast Polskich w sprawie potrzeby zasadniczych zmian w polskiej oświacie; w: <https://www.portalsamorzadowy.pl/edukacja/uczniowie-sa-przeciazeni-zajeciami-i-zbednymi-obowiaz-kami-samorzadowcy-pisza-do-mein,469931.html>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Cennym źródłem informacji o warunkach prowadzenia działalności gospodarczej na OR były wyniki przeprowadzonego badania ankietowego wśród miejscowych przedsiębiorców. Ich zdaniem najważniejsze problemy gospodarcze na obszarze rewitalizacji to:

- Niska dostępność pracowników o odpowiednich kwalifikacjach
- Zbyt mała liczba miejsc pracy
- Niskie płace
- Wysokie podatki i opłaty lokalne.

Najważniejsze utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji to z kolei:

- Mała dostępność lokali pod wynajem dla przedsiębiorców
- Słabe wyposażenie w infrastrukturę pod kątem prowadzenia biznesu
- Ograniczona możliwość zakupu gruntu lub lokali przez przedsiębiorców.

Ponadto, zdaniem przedsiębiorców, działania podejmowane przez gminę nie wspierają rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w tym gmina nie pomaga w promocji lokalnych firm.

3.2.3. Sfera środowiskowa

Do określenia zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej użyto **2 wskaźników**. Pierwszy wskaźnik przedstawiał liczbę gospodarstw domowych, w których znajdują się budynki zawierające azbest. Na podstawie pozyskanych danych ilościowych obliczono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną, która wynosiła **48,23%**. Tylko na Podobszarze 1. odsetek ten przekraczał wartość średnią dla gminy i wynosił **49,37%**. Na pozostałych podobszarach OR, wartości te oscylowały w przedziale od 38,74% do 41,51%.

Drugi wskaźnik przedstawiał liczbę gospodarstw domowych, wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji. W przypadku tego wskaźnika wartość referencyjna wynosiła **36,88%**. Podobnie jak w przypadku pierwszego wskaźnika, tylko na Podobszarze 1. odsetek ten przekraczał wartość średnią dla gminy i wynosił **51,90%**. Na pozostałych podobszarach OR, wartości te oscylowały w przedziale od 26,42% do 32,27%.

Przyczyną wyższej od średniej skali niskiej emisji jest fakt zlokalizowania na Podobszarze 1. wielu domów z nie najnowszymi piecami, ale nie na tyle starymi, żeby trzeba było je wymienić.

Wyniki wywiadów oraz ankiet (przeprowadzonych wśród lokalnych organizacji pozarządowych) wskazują na to, że generalna ocena czystości środowiska naturalnego (jakość

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

powietrza, wody, terenów zielonych) wypada dobrze (taka była odpowiedź 62,5% respondentów). Wśród negatywnych zjawisk wymieniono

- Budynki, zawierające azbest
- Gospodarstwa domowe, wykorzystujące jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji
- Zaśmiecanie poboczy dróg, rowów, stawów, cieków wodnych, lasów, przestrzeni publicznej
- Niezapewnienie odpowiedniej opieki przez właścicieli psów i niesprzątanie po wyprowadzanych zwierzętach.

3.2.4. Sfera techniczna

Do określenia zjawisk negatywnych w sferze technicznej użyto **2 wskaźników**.

Pierwszy z nich dotyczył **długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy**. Odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy dla Gminy Pakosław (2023 rok) wynosił **24,71%**. Na dwóch podobszarach OR (2 i 4) odsetek ten był wyższy wynosił odpowiednio: **33,50%** i **41,90%**.

Główną przyczyną złego stanu dróg publicznych jest brak środków finansowych, a także fakt, że niektóre drogi nie są drogami gminnymi, na co samorząd nie ma wpływu.

Drugi wskaźnik odnosi się do odsetka **liczby obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym**. Odsetek obiektów budowlanych w złym stanie technicznym dla Gminy Pakosław wynosi **1,13%**. Sytuacja na całym obszarze rewitalizacji prezentowała się lepiej, za wyjątkiem Podobszaru 1 (**1,20%**). Skala tego zjawiska nie stanowi jednak dużego problemu na OR. Liczba obiektów budowlanych o przeznaczeniu mieszkaniowym w złym stanie technicznym wyniosła **8 budynków**, na łącznie 1.086 obiektów budowlanych na OR.

Jeżeli chodzi o konkretne **obiekty i tereny** na OR, to **niezadowolający stan techniczny** dotyczy:

Chojno i Golejewko

- Chojno – budynek starej szkoły (jest nieużytkowany)
- Centrum Kultury Chazackiej w Chojnie wraz z remizą strażacką
- Chojno - dworek z otaczającym terenem
- Golejewko - pałac i park (obecnie w zarządzie KOWR, ale chcą je odzyskać dawni właściciele)
- Golejewko - kościół wraz z otoczeniem (obecnie służy jako parking gminny przy szkole)
- Zabudowania prywatne

Dębionka, Kubeczki i Niedźwiadki

- Kubeczki – świetlica z otoczeniem, zabudowania prywatne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Osiek

- Zespół pałacowo-parkowy (mieści się tu powiatowy Dom Pomocy Społecznej)

Pakośław

- Urząd Gminy
- Kościół w Pakośławiu
- Pałac w Pakośławiu
- Park wiejski gminny wraz ze stawami, muszlą koncertową, cmentarzem ewangelickim
- Budynek gospodarczy obok Urzędu Gminy (Orange Polska S.A.)
- Budynek magazynu gminnego
- Budynek Rewiru Dzielnicowych w Pakośławiu
- Sala wiejska i remiza
- Budynek gospodarczy obok przedszkola
- Niezagospodarowane poddasze w szkole oraz otoczenie szkoły
- Zabudowania prywatne.

Osobnym zagadnieniem są deficyty, dotyczące braku lub stanu **dróg publicznych oraz infrastruktury okołodrogowej**, wynikające z niedostatku środków finansowych. Tutaj problemy dotyczą:

Chojno i Golejewko

- Droga nr P 5483P
- Droga naprzeciwko Szkoły do nr 5A
- Droga do oczyszczalni
- Droga nr G 822001P (Konarska)
- Droga przez park w Golejewku
- Droga wzdłuż cmentarza (dz. nr 173) oraz parking pomiędzy cmentarzem a szkołą

Dębionka, Kubeczki i Niedźwiadki

- Droga nr G 822012P (Kubeczki-Sworowo)
- Droga nr P 5487P (Dębionka-Skrzyptowo)
- Droga w Niedźwiadkach (od nr 1 do 6)
- Droga Dębionka - Słupia Kapitulna
- Droga nr G 822013P (Niedźwiadki–Dębionka)
- Droga do posesji nr 15 w Niedźwiadkach
- Droga do posesji nr 18 w Niedźwiadkach
- Droga G 822013P, G810649P (Niedźwiadki-Sworowo)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Osiek

- Droga nr G 822007P

Pakosław

- Droga nr G 822025P (ul. Młyńska)
- Droga nr G 822005P (ul. Parkowa i ul. Olbina)
- Droga nr G 822017P (ul. Parkowa)
- Droga nr G 822019P (ul. Strażacka)
- Droga nr G 822018P (ul. 40-Lecia)
- Droga - ul. Ogrodowa
- Łącznik ul. Kolejowa i Parkowej
- Droga nr P 5504P (ul. 22 Stycznia)

Drogi rowerowe, planowane do budowy:

- Chojno

Chodniki, planowane do budowy:

- Chojno (wzdłuż sali w kierunku oczyszczalni)
- Niedźwiadki
- Dębionka
- Wzdłuż większości wyżej wymienionych dróg do budowy lub remontu.

3.2.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczą m.in. **niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej**. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali kryzysu. Należały do nich:

- dostępność przedszkola do 1 km od miejsca zamieszkania
- dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk, itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania
- dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury, biblioteka, kino lub świetlica, itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania
- dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania.

W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Okazało się, że w przypadku dwóch podobszarów OR (JA1-ZOW i JA10-ZOW) nie ma problemów z dostępnością wyżej wymienionych elementów infrastruktury. W przypadku pozostałych dwóch **podobszarów OR (JA5-ZOW i JA7-ZOW), w 2 z 4 analizowanych wskaźników dostępność nie została zachowana** (dostępność przedszkola i obiektów sportowych).

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Nie oznacza to oczywiście, że na obszarze rewitalizacji nie występują inne problemy w omawianej sferze. Problemy te zostały zidentyfikowane w wyniku przeprowadzonych badań ankietowych (wstępnych na etapie diagnozy oraz organizacji pozarządowych i przedsiębiorców na etapie szczegółowej diagnozy), wywiadów podczas spaceru studyjnego, a przede wszystkim wielu wywiadów pogłębionych z interesariuszami obszaru rewitalizacji. Uzyskane wyniki zaprezentowano poniżej.

Infrastruktura społeczna:

- Brak stałej siedziby nieoficjalnego klubu seniora Jawor (spotkania odbywają się w szkole)
- Brak żłobka

Infrastruktura rekreacyjno-sportowa i wypoczynkowa wymagająca budowy, remontu lub rozbudowy dotyczy:

- Chojno – nie ma sali gimnastycznej przy szkole
- Golejewko – zaniedbany park przy pałacu
- Dębionka – brak miejsca spotkań
- Kubeczki – stary plac zabaw, brak urządzonego terenu rekreacyjnego za świetlicą
- Niedźwiadki – brak miejsca spotkań
- Osiek – stary plac zabaw
- Pomocno - stary plac zabaw, nie ma siłowni, nieoświetlone miejsce spotkań
- Pakosław – plac zabaw – stary i za mały, konieczność przeprowadzenia remontu kortu tenisowego lub wybudowania nowego obiektu lepiej zlokalizowanego, brak bieżni

Infrastruktura kultury i integracji społecznej (domy kultury, biblioteki, kluby, świetlice) wymagająca budowy, remontu lub rozbudowy dotyczy:

- Słaby stan CK Chazackiej w Chojnie
- Golejewko - niezagospodarowane otoczenie świetlicy, świetlica do remontu
- Kubeczki – niezagospodarowane otoczenie świetlicy, świetlica – kuchnia do remontu
- Pomocno – niezagospodarowane otoczenie świetlicy, świetlica do remontu
- Pakosław – OKiR i Biblioteka nie ma swojej siedziby – nieruchomości będącej własnością tych instytucji – Gminy Pakosław, parter świetlicy do remontu

Bariery przestrzenne dotyczą:

- Budyńku Urzędu Gminy
- Dom Strażaka w Pakosławiu (nieдоступne piętro)
- SP Chojno – brak windy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

- Świetlica w Chojnie – brak podjazdu dla osób z niepełnosprawnościami
- Świetlica w Kubeczkach – za małe toalety

Problemy z estetyką przestrzeni dotyczą:

- Niszczący pałac w Golejewku
- Stare zabudowania z nieodnowioną elewacją na ulicy 22-Stycznia w Pakosławiu - wielu właścicieli
- Świetlica w Chojnie do remontu
- Zabudowania prywatne

Niski poziom obsługi komunikacyjnej

- Są tylko 2 kursy powrotne dziennie do Rawicza i Jutrosina, tylko w dni nauki szkolnej.

3.3. Potencjały obszaru rewitalizacji

Jak przedstawiono we wstępie do niniejszego rozdziału, jednym z wymogów szczegółowej analizy jest także **zidentyfikowanie i przeanalizowanie lokalnych potencjałów**, które występują na obszarze rewitalizacji, pod kątem możliwości ich wykorzystania w celu zminimalizowania lub zlikwidowania negatywnych zjawisk, zidentyfikowanych na tym obszarze.

Poniżej przedstawiono zestawienie potencjałów obszaru rewitalizacji z podziałem na poszczególne sfery:

Potencjały w sferze społecznej

- Koła Gospodyń Wiejskich
- Klub Seniora
- Ochotnicze Straże Pożarne
- Wiele stowarzyszeń, organizacji, sekcji sportowych, grup formalnych i nieformalnych

Potencjały w sferze gospodarczej

- Bogata oferta usługowa
- Liczne firmy

Potencjały w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

- JA12 – centrum gminy
- Park w Pakosławiu ze zrewitalizowanym stawem
- Park w Golejewku

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Potencjały w sferze środowiskowej

- 3 z 4 JA – nie ma problemów środowiskowych

Potencjały w sferze technicznej

- Sporo wyremontowanych dróg
- Wyremontowane budynki: SP w Pakosławiu (wraz z Filią w Sowach) i Chojnie (SP, przedszkole, biblioteka), przedszkola w Pakosławiu
- Częściowo wyremontowany budynek gospodarczy przy ul. Parkowej 2 w Pakosławiu
- Częściowo wyremontowane kościoły w Pakosławiu i Golejewku
- Wybudowane ścieżki rowerowe (Chojno-Pakosław-Osiek, Pakosław-Sowy, Osiek-Pomocno)

3.4. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Oprócz przeprowadzenia szczegółowej diagnozy problemów na obszarze rewitalizacji, a następnie identyfikacji potencjałów tego obszaru, dodatkowo zalecane jest **wskazanie skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych**. Dobrze opracowana diagnoza obszaru rewitalizacji pozwala właściwie zaprojektować zadania służące wyprowadzeniu tego terenu ze stanu kryzysowego. Jest ona podstawą do opracowania części strategicznej programu – właściwie określonej wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć realizacyjnych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określone zostały na podstawie sporządzonej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Pakosław, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano charakter potrzeb rewitalizacyjnych w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji.

3.4.1. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)

- Ograniczenie ubóstwa
  - Przyczyny problemu¹²: niskie dochody i świadczenia (w tym emerytury i renty), niskie kwalifikacje zawodowe, brak chęci do przekwalifikowywania się, brak motywacji do podjęcia pracy, za mało miejsc pracy na OR, problemy z uzależnieniami
  - Skutki: zależność od pomocy społecznej i świadczeń publicznych, ograniczone perspektywy życiowe, w tym ograniczony rozwój osobisty, niski status społeczny, konieczność zwiększenia wydatków na pomoc społeczną

---

¹² Źródłem zestawienia przyczyn i skutków poszczególnych problemów, przedstawionego w poniższym podrozdziale, są informacje zamieszczone w diagramach drzewa problemów oraz komentarzach i opisach.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

- Zwiększenie opieki nad osobami niepełnosprawnymi
  - Przyczyny problemu: wysoki odsetek osób starszych, starość wywołująca niepełnosprawność, zły stan zdrowia, wypadki
  - Skutki: zwiększenie wydatków pomocy społecznej – wypłata zasiłków, pomoc socjalna i usługi opiekuńcze oraz kierowanie osób starszych do DPS-ów
- Zmniejszenie skali problemu niskich kompetencji społecznych
  - Przyczyny problemu: braki w wychowaniu i edukacji, brak wzorców i przygotowania na pojawienie się sytuacji problemowych, niewiedza, jak się zachować i dokąd udać się po pomoc
  - Skutki: wzrost alienacji społecznej, osłabienie więzi międzypokoleniowych, większe ryzyko konfliktów społecznych, spadek kapitału społecznego
- Zmniejszenie skali przemocy w rodzinie
  - Przyczyny problemu: nadużywanie alkoholu, niedojrzałość emocjonalna, problemy psychiczne
  - Skutki: dysfunkcyjność rodzin, problemy psychiczne, rozpad rodzin
- Zmniejszenie liczby przestępstw oraz aktów wandalizmu
  - Przyczyny problemu: spożywanie alkoholu, zażywanie narkotyków, ubóstwo, wpływ grupy rówieśniczej
  - Skutki: obniżone poczucie bezpieczeństwa oraz straty pokrzywdzonych
- Zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej
  - Przyczyny problemu: niewystarczająca infrastruktura integrująca mieszkańców, w tym brak miejsc do spotkań, aktywności i integracji
  - Skutki: ograniczona skala inicjatyw oddolnych, niezadowolająca skala uczestnictwa w wydarzeniach
  - Niewątpliwie samo stworzenie „fizycznych” warunków do wzrostu aktywności mieszkańców (o czym będzie mowa w kolejnych punktach) nie jest wystarczające. Jedną z kluczowych potrzeb jest wspieranie lokalnych organizacji pozarządowych, takich jak: Ochotnicze Straże Pożarne, Koła Gospodyń Wiejskich czy organizacje seniorskie.
- Zwiększenie wsparcia dzieci i młodzieży oraz oferty zagospodarowania ich czasu wolnego
  - Przyczyny problemu: brak miejsc spotkań i integracji młodzieży, uzależnienie od Internetu i mediów społecznościowych, zbyt mała troska ze strony rodziców
  - Skutki: problemy psychiczne, problemy wychowawcze, uzależnienia, wandalizm

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

3.4.2. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej

- Poprawa jakości powietrza
  - Przyczyny problemu: zanieczyszczenie powietrza na skutek niskiej emisji, spowodowanej głównie słabą jakością pieców i spalania węgla, wysokie koszty inwestycji,
  - Skutki: zła jakość powietrza oraz ryzyko występowania chorób
- Poprawa czystości na OR
  - Przyczyny problemu: zaśmiecanie poboczy dróg, rowów, stawów, cieków wodnych, lasów, przestrzeni publicznej, niezapewnienie odpowiedniej opieki przez właścicieli psów i niesprzątanie po wyprowadzanych zwierzętach
  - Skutek: niezadawalający poziom estetyki przestrzeni publicznej na OR

3.4.3. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej

- Poprawa stanu obiektów (budynków i budowli) i terenów na OR
  - Przyczyny problemu: zbyt małe środki do dyspozycji samorządu i mieszkańców
  - Skutek: niewłaściwe lub niepełne wykorzystanie możliwości obiektów i terenów, ich niszczenie, ograniczenie oferty dla mieszkańców i gości

Potrzeby poprawy stanu technicznego obiektów i terenów na OR dotyczą:

Chojno i Golejewko

- Chojno – budynek starej szkoły (jest nieużytkowany)
- Centrum Kultury Chazackiej w Chojnie wraz z remizą strażacką
- Chojno - dworek z otaczającym terenem
- Golejewko - pałac i park (obecnie w zarządzie KOWR, ale chcą je odzyskać dawni właściciele)
- Golejewko - kościół wraz z otoczeniem (obecnie służy jako parking gminny przy szkole)
- Zabudowania prywatne

Dębionka, Kubeczki i Niedźwiadki

- Kubeczki – świetlica z otoczeniem, zabudowania prywatne

Osiek

- Zespół pałacowo-parkowy (mieści się tu powiatowy Dom Pomocy Społecznej)

Pakośław

- Urząd Gminy
- Kościół w Pakośławiu
- Pałac w Pakośławiu

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

- Park wiejski gminny wraz ze stawami, muszlą koncertową, cmentarzem ewangelickim
  - Budynek gospodarczy obok Urzędu Gminy (Orange Polska S.A.)
  - Budynek magazynu gminnego
  - Budynek Rewiru Dzielnicowych w Pakoślawiu
  - Sala wiejska i remiza
  - Budynek gospodarczy obok przedszkola
  - Niezagospodarowane poddasze w szkole oraz otoczenie szkoły
  - Zabudowania prywatne.
- Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na OR
    - Przyczyny problemu: brak środków finansowych na modernizację dróg gminnych oraz niektóre drogi na OR nie są drogami gminnymi, na co samorząd nie ma wpływu
    - Skutki: zła jakość dróg publicznych oraz niska estetyka OR

Z przeprowadzonej na użytek pogłębionej diagnozy analizy stanu dróg wynika, że **największe potrzeby** dotyczą:

Chojno i Golejewko

- Przebudowa drogi nr P 5483P
- Budowa drogi (naprzeciwko Szkoły do nr 5A)
- Budowa drogi do oczyszczalni
- Budowa drogi nr G 822001P (Konarska)
- Budowa drogi przez park w Golejewku
- Budowa drogi wzdłuż cmentarza (dz. nr 173) wraz z parkingiem pomiędzy cmentarzem a szkołą

Dębionka, Kubeczki i Niedźwiadki

- Przebudowa drogi nr G 822012P (Kubeczki-Sworowo)
- Przebudowa drogi nr P 5487P (Dębionka-Skrzyptowo)
- Budowa drogi w Niedźwiadkach (od nr 1 do 6)
- Budowa drogi Dębionka - Słupia Kapitulna
- Przebudowa drogi nr G 822013P (Niedźwiadki–Dębionka)
- Budowa drogi do posesji nr 15 w Niedźwiadkach
- Budowa drogi do posesji nr 18 w Niedźwiadkach
- Budowa drogi G 822013P, G810649P (Niedźwiadki-Sworowo)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Osiek

- Przebudowa drogi nr G 822007P

Pakośław

- Przebudowa drogi nr G 822025P (ul. Młyńska)
- Przebudowa drogi nr G 822005P (ul. Parkowa i ul. Olbina)
- Przebudowa drogi nr G 822017P (ul. Parkowa)
- Przebudowa drogi nr G 822019P (ul. Strażacka)
- Przebudowa drogi nr G 822018P (ul. 40-Lecia)
- Budowa drogi (ul. Ogrodowa)
- Budowa łącznika ul. Kolejowa i Parkowej
- Przebudowa drogi nr P 5504P (ul. 22 Stycznia)

Drogi rowerowe, planowane do budowy:

- Chojno

Chodniki, planowane do budowy:

- Chojno (wzdłuż sali w kierunku oczyszczalni)
- Niedźwiadki
- Dębionka
- Wzdłuż większości wyżej wymienionych dróg do budowy lub remontu.

3.4.4. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

- Rozwój infrastruktury kultury i integracji społecznej oraz infrastruktury rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej
  - Przyczyny problemu: ograniczone środki w dyspozycji samorządu
  - Skutki: niedostatek lub niezadowalający stan tego rodzaju infrastruktury

Potrzeby w omawianym zakresie dotyczą:

Infrastruktura społeczna:

- Zapewnienie stałej siedziby nieoficjalnego klubu seniora Jawor
- Organizacji żłobka

Infrastruktura rekreacyjno-sportowa i wypoczynkowa wymagająca budowy, remontu lub rozbudowy:

- Chojno – budowa sali gimnastycznej przy szkole
- Golejewko – zagospodarowanie zaniedbanego parku przy pałacu
- Dębionka – organizacja miejsca spotkań
- Kubeczki – modernizacja placu zabaw, urządzenie terenu rekreacyjnego za świetlicą

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

- Niedźwiadki – organizacja miejsca spotkań
- Osiek – modernizacja placu zabaw
- Pomocno - modernizacja placu zabaw, organizacja siłowni zewnętrznej, oświetlenie miejsca spotkań
- Pakosław – modernizacja i rozbudowa placu zabaw, przeprowadzenie remontu kortu tenisowego lub wybudowania nowego obiektu lepiej zlokalizowanego, budowa bieżni

Infrastruktura kultury i integracji społecznej (domy kultury, biblioteki, kluby, świetlice) wymagająca budowy, remontu lub rozbudowy:

- Poprawa stanu CK Chazackiej w Chojnie wraz z remizą OSP
- Golejewko - zagospodarowanie otoczenia świetlicy, remont świetlicy
- Kubeczki – zagospodarowanie otoczenia świetlicy, remont kuchni w świetlicy
- Pomocno – zagospodarowanie otoczenia świetlicy, remont świetlicy
- Pakosław – zapewnienie siedziby OKiR i Biblioteka

Likwidacja barier przestrzennych:

- Budynek Urzędu Gminy
- Dom Strażaka w Pakosławiu - piętro
- SP Chojno – winda
- Świetlica w Chojnie – podjazd dla osób z niepełnosprawnościami
- Świetlica w Kubeczkach – rozbudowa toalet

Poprawa estetyki przestrzeni:

- Rozwiązanie problemu niszczonego pałacu w Golejewku
- Poprawa stanu starych zabudowań z nieodnowioną elewacją na ulicy 22-Stycznia w Pakosławiu
- Remont świetlicy w Chojnie
- Remonty zabudowań prywatnych

Zwiększenie poziomu obsługi komunikacyjnej

- Zwiększenie częstotliwości kursowania autobusów do Rawicza i Jutrosina.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

4. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE GMINNYM I REGIONALNYM

4.1. Strategia Rozwoju Gminy Pakosław na lata 2025-2034

Dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju Gminy była Strategia Rozwoju Gminy Pakosław na lata 2025-2034, przyjęta Uchwałą Nr XII/99/2025 Rady Gminy Pakosław z dnia 27 listopada 2025 r. Stanowiła ona kompletny plan określający główne, długofalowe cele oraz wskazujący działania, które powinny być podjęte, aby te cele osiągnąć. Przyjęta strategia formułuje 4 cele strategiczne:

Cel strategiczny: 1. Bezpieczna i estetyczna przestrzeń do życia dla mieszkańców

Cele szczegółowe

- 1.1. Funkcjonalna przestrzeń publiczna
- 1.2. Bezpieczny i funkcjonalny system drogowy i komunikacyjny

Cel strategiczny: 2. Aktywna i zintegrowana lokalna społeczność

Cele szczegółowe

- 2.1. Wysoka aktywizacja społeczna
- 2.2. Wysoka integracja społeczna
- 2.3. Nowoczesna opieka i edukacja dzieci i młodzieży
- 2.4. Rozwinięty system usług społecznych i wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego
- 2.5. Atrakcyjna oferta kulturalna
- 2.6. Atrakcyjna oferta sportowo-rekreacyjna

Cel strategiczny: 3. Rozwinięta drobna przedsiębiorczość

Cele szczegółowe

- 3.1. Wysoki poziom rozwoju społeczno-gospodarczego oparty na potencjale lokalnej gospodarki

Cel strategiczny 4. Ograniczenie zmian klimatycznych oraz ochrona środowiska naturalnego

Cele szczegółowe

- 4.1. Adaptacja do zmian klimatu
- 4.2. Czyste środowisko naturalne,

których korelację z kierunkami działań Programu ilustruje poniższa tabela.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 19. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Pakosław na lata 2025-2034

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. BEZPIECZNA I ESTETYCZNA PRZESTRZEŃ DO ŻYCIA DLA MIESZKAŃCÓW	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ
2. AKTYWNA I ZINTEGROWANA LOKALNA SPOŁECZNOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. WSPARCIE OSÓB NARAŻONYCH NA WYKLUCZENIE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. WZROST POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY I ROZWÓJ OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY ORAZ POSZERZENIE OFERTY KULTURALNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. BUDOWA ORAZ MODERNIZACJA OBIEKTÓW I MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ
3. ROZWIĘTA DROBNA PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. WSPARCIE OSÓB NARAŻONYCH NA WYKLUCZENIE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. WZROST POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW
4. OGRANICZENIE ZMIAN KLIMATYCZNYCH ORAZ OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. BUDOWA ORAZ MODERNIZACJA OBIEKTÓW I MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

Źródło: Opracowanie własne

Dodatkowo należy nadmienić, że w ramach Celu szczegółowego 1.1. Funkcjonalna przestrzeń publiczna, zaprojektowano kierunek działań bezpośrednio odnoszący się do rewitalizacji, tj. 1.1.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów na terenie Gminy.

4.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakosław

Gmina Pakosław posiada aktualne Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakosław, zatwierdzone uchwałą Nr XXXII/206/10 Rady Gminy Pakosław z dnia 15 lutego 2010 r.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Studium jest jednym z podstawowych, obligatoryjnych dla jednostki, dokumentów planowania strategicznego, określającym politykę przestrzenną gminy, a także jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą naruszać jego ustaleń.

W dokumencie, po uwzględnieniu uwarunkowań rozwoju gminy, wyznaczone zostały główne kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Pakosław. Realizowane one będą poprzez: zdefiniowanie podstawowych funkcji na terenie gminy, wytyczenie kierunków rozwoju infrastruktury technicznej oraz określenie polityki przestrzennej w stosunku do poszczególnych stref funkcjonalnych wyznaczonych na terenie gminy.

Strategicznym celem rozwoju Gminy Pakosław jest poprawa warunków życia jej mieszkańców oraz rozwój przedsiębiorczości w oparciu o istniejący potencjał społeczny i gospodarczy, przy zachowaniu walorów przyrodniczo - krajobrazowych i kulturowych. Osiągnięcie tak określonego celu powinno nastąpić poprzez poprawę stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, rozbudowę infrastruktury technicznej, rozwój rolnictwa wraz z jego otoczeniem i aktywizację gospodarczą.

Cele i zasady zagospodarowania przestrzennego gminy zostały określone z uwzględnieniem historycznie ukształtowanego układu osadniczego, możliwości rozwoju wynikających z zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz potrzeb jego ochrony; potrzeb określonych standardami cywilizacyjnymi, a także zewnętrznymi i wewnętrznymi uwarunkowań rozwoju. Przejawem porządkowania struktur przestrzennych będą konkretne działania o charakterze długofalowym, których realizacja przyczyni się do poprawy standardów ekologicznych, społeczno-gospodarczych oraz estetyczno-przestrzennych. Działania te obejmą: ochronę dziedzictwa kulturowego z zachowaniem historycznych układów przestrzennych oraz kształtowanie współczesnej zabudowy w nawiązaniu do tradycji regionalnych; pełne wyposażenie gminy w urządzenia infrastruktury technicznej poprawiające stan czystości środowiska, warunki życia mieszkańców oraz warunki prowadzenia działalności gospodarczej; poprawę funkcjonowania układu komunikacyjnego poprzez jego modernizację i rozbudowę.

Istotnym elementem studium jest ochrona i kształtowanie zasobów środowiska kulturowego i krajobrazu na terenie Gminy Pakosław, która odbywać się będzie poprzez: ochronę konserwatorską istniejących zespołów i obiektów zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych; zachowanie historycznych układów przestrzennych; eksponowanie charakterystycznych dominant architektonicznych (np. kościoły i zespoły pałacowo – parkowe); kształtowanie nowej zabudowy w oparciu o tradycyjną formę architektoniczną budynków (np. kąty nachylenia dachów, rodzaj pokryć dachowych, kolorystyka elewacji); zachowanie elementów przyrodniczych takich jak: ciek, stawy, atrakcyjne ściany leśne oraz parki.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Studium przewiduje realizację następujących inwestycji o znaczeniu lokalnym: dalsza rozbudowa systemu sieci kanalizacji i oczyszczania ścieków, uzbrojenie terenów pod zorganizowaną działalność gospodarczą, modernizacja dróg i wyposażenie tras rowerowych w niezbędną infrastrukturę.

W dokumencie nie wskazano obszarów zdegradowanych oraz wymagających rewitalizacji.

Lokalizacja i charakter wszystkich **przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, zaplanowanych do realizacji w niniejszym gminnym programie rewitalizacji, w **pełni odpowiada** wskazanym w studium kierunkom zagospodarowania przestrzennego gminy i **zasadom gospodarowania przestrzenią**. W związku z tym nie zachodzi konieczność dokonywania zmian w studium. Ponadto zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 13b pkt 3 lit. o wskazuje, że ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając m.in. obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

4.3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakosław na lata 2021 – 2031

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakosław na lata 2021 – 2031, przyjęta została Uchwałą nr XXVI/218/2021 Rady Gminy Pakosław z dnia 27 września 2021 r. Strategia jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mających na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Niniejszy dokument Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław jest zbieżny ze strategią zarówno w odniesieniu do wizji, jak i do wyodrębnionych celów strategicznych i poszczególnych kierunków działań.

Przyjęta strategia formułuje 5 celów strategicznych:

Cel strategiczny 1. Utrzymanie seniorów i osób niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania.

Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie warunków umożliwiających osobom starszym funkcjonowanie w środowisku lokalnym
- 2) Stworzenie wolontariatu z Seniorami i dla Seniorów
- 3) Stworzenie narzędzi komunikacyjnych i możliwości rozwojowych dla Seniorów

Cel strategiczny 2. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa socjalnego wśród mieszkańców narażonych na wykluczenie społeczne.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich oraz umiejętności przewycięzania sytuacji kryzysowych rodzinom, a także poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.
- 2) Stwarzanie możliwości społecznego włączania osób z problemami.
- 3) Podnoszenie kompetencji osób narażonych na wykluczenie społeczne (dorośli), które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej.

Cel strategiczny 3. Wzmocnienie rodzin oraz stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do rozwoju w poczuciu bezpieczeństwa

Cele szczegółowe:

- 1) Przygotowanie i wdrożenie szkoleń wzmacniające kompetencje rodzicielskie.
- 2) Wzmacnianie umiejętności i talentów dzieci poprzez współpracę z rodzicami.
- 3) Zwiększenie wsparcia ze strony specjalistów.

Cel strategiczny 4. Zwiększenie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie na przestrzeni 10 lat

Cele szczegółowe:

- 1) Stworzenie narzędzi do zarządzania profilaktyką wśród dzieci i młodzieży w oparciu o zagrożenia od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
- 2) Zwiększenie dostępności do terapii oraz grup samopomocowych dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin
- 3) Uwrażliwienie społeczności lokalnej na przejawy przemocy w rodzinie oraz szybsza reakcja i zapobieganie dysfunkcjom rodzinnym

Cel strategiczny 5. Rozwijanie kapitału społecznego i ludzkiego poprzez zapewnienie 5 wydarzeń w ciągu 10 lat

Cele szczegółowe:

- 1) Profesjonalizacja i rozwijanie lokalnych służb społecznych.
- 2) Wspieranie i rozwijanie sektora obywatelskiego oraz podejmowanie współpracy z należącymi do niego organizacjami.
- 3) Uwrażliwianie przedsiębiorców na potrzeby osób, narażonych na wykluczenie.

Korelację powyższych celów z kierunkami działań Programu ilustruje poniższa tabela.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 20. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Pakośław

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. UTRZYMANIE SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŚRODOWISKU ZAMIESZKANIA.	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. WSPARCIE OSÓB NARAŻONYCH NA WYKLUCZENIE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. WZROST POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW
2. PODNIESIENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO WŚRÓD MIESZKAŃCÓW NARAŻONYCH NA WYKLUCZENIE SPOŁECZNE.	
3. WZMOCNIENIE RODZIN ORAZ STWORZENIE DZIECIOM I MŁODZIEŻY WARUNKÓW DO ROZWOJU W POCZUCIU BEZPIECZEŃSTWA	
4. ZWIĘKSZENIE DZIAŁAŃ W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM I PRZEMOCY W RODZINIE NA PRZESTRZENI 10 LAT	
5. ROZWIJANIE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO I LUDZKIEGO POPRAZ ZAPEWNIENIE 5 WYDARZEŃ W CIĄGU 10 LAT	

Źródło: Opracowanie własne

4.4. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

W roku 2020 została przyjęta Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku (27 stycznia 2020 r., mocą uchwały nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego). W strategii wskazuje się nowy model rozwoju regionalnego, zwany modelem funkcjonalnym, mający przyczynić się do zrównoważonego rozwoju województwa i odpowiadać na zidentyfikowane wyzwania, które stoją przed Wielkopolską w najbliższym czasie. Został on tak zaprojektowany, aby zapewnić rozwój województwa jako społecznie, gospodarczo i

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

terytorialnie zrównoważony oraz dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich obszarów województwa. Wizja strategii brzmi „Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa”. W strategii wyróżniono cztery cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem,

których zbieżność z kierunkami działań programu rewitalizacji przedstawia się następująco:

Tabela 21. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
<p>2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. WSPARCIE OSÓB NARAŻONYCH NA WYKLUCZENIE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. WZROST POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY I ROZWÓJ OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY ORAZ POSZERZENIE OFERTY KULTURALNEJ
<p>3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. BUDOWA ORAZ MODERNIZACJA OBIEKTÓW I MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto, w Celu strategicznym 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem, zaprojektowano interwencję wprost odnoszącą się do procesów rewitalizacyjnych. Dodatkowo w ramach przedmiotowego celu wypracowany został pakiet działań pn. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Pakosław, jako dokument umożliwiający prowadzenie kompleksowych działań

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

rewitalizacyjnych na wyznaczonym OR, wpisuje się zatem w przedmiotowy cel strategiczny. Poza tym, cele rewitalizacji programu, ściśle powiązane z wnioskami wynikającymi z części diagnostycznej oraz będące efektem wizji stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji, zbieżne są z pakietem działań pn. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych zaproponowanych w SRWW 2030.

4.5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr V/70/19 z 25 marca 2019 roku w sprawie: uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Dla realizacji modelu rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego określono osiem celów polityki przestrzennej. Należą do nich:

1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej
2. Ochrona walorów przyrodniczych
3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego
4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji
5. Zrównoważony rozwój rolnictwa
6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa
7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej
8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.

Ich których zbieżność z kierunkami działań programu rewitalizacji przedstawia się następująco:

Tabela 22. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami polityki przestrzennej województwa wielkopolskiego

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ
CEL 1. OCHRONA POTENCJAŁU KULTUROWEGO I KRAJOBRAZU ORAZ ROZWÓJ KONKURENCYJNYCH FORM TURYSTYKI I REKREACJI	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY I ROZWÓJ OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY ORAZ POSZERZENIE OFERTY KULTURALNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. BUDOWA ORAZ MODERNIZACJA OBIEKTÓW I MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ
CEL 6. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ WOJEWÓDZTWA	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

CEL 7. ROZWÓJ EFEKTYWNEJ I INNOWACYJNEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Gmina Pakosław, w zakresie obszarów interwencji wyznaczonych w ramach terytorializacji polityki rozwoju, zaliczona została do następujących:

- **Wiejski obszar funkcjonalny**

Wiejski obszar funkcjonalny na terenie Wielkopolski obejmuje wszystkie jednostki gminne oraz ośrodki powiatowe, które znalazły się poza granicami miejskich obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym, regionalnym i subregionalnym. Obszary te znajdują się poza bezpośrednim wpływem oddziaływania potencjału rozwojowego biegunów wzrostu, a tym samym wymagają wsparcia procesów rozwojowych w oparciu o ich potencjał endogeniczny, wzmacniany o czynniki aktywizujące. W obrębie wiejskiego obszaru funkcjonalnego znalazły się ośrodki powiatowe, które w hierarchii jednostek osadniczych pełnią rolę uzupełniającą w stosunku do ośrodków subregionalnych. Oferują usługi publiczne podstawowe i ponadlokalne, w szczególności w zakresie edukacji, kultury, transportu publicznego, usług teleinformatycznych oraz administracyjnych. Ośrodki te mają szczególne znaczenie dla obszarów wiejskich, przede wszystkim jako miejsca koncentracji i tworzenia funkcji pozarolniczych. Jednocześnie miasta powiatowe wymagają szeregu działań aktywizujących rozwój społeczno-gospodarczy, a także wymagają poprawy jakości przestrzeni miejskiej, czy też rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

W granicach wiejskiego obszaru funkcjonalnego znalazło się 137 gmin (71 gmin wiejskich), w tym Gmina Pakosław.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego wiejskiego obszaru funkcjonalnego jest kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej ukierunkowane na podnoszenie jakości życia mieszkańców, poprawę dostępności do usług oraz osiągnięcie wysokiego poziomu konkurencyjności i dostępności obszaru.

Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

1. Poprawa jakości przestrzeni osadniczej miast i wsi
2. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej
3. Ochrona dziedzictwa kulturowego
4. Wzmacnianie potencjału społeczno-gospodarczego
5. Poprawa dostępności komunikacyjnej

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 23. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z kluczowymi kierunkami działań dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego

CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ WIEJSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO	KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030
<ul style="list-style-type: none"> • CEL 4. WZMACNIANIE POTENCJAŁU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. WSPARCIE OSÓB NARAŻONYCH NA WYKLUCZENIE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. WZROST POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY I ROZWÓJ OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY ORAZ POSZERZENIE OFERTY KULTURALNEJ
<ul style="list-style-type: none"> • CEL 5. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

Źródło: Opracowanie własne

- **Południowo-zachodni obszar funkcjonalny**

Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny obejmuje tereny położone w południowo-zachodniej części Wielkopolski. Głównymi jednostkami osadniczymi są miasta powiatowe: Rawicz, Gostyń i Krotoszyn, w których znajdują się jednocześnie instytucje o kluczowym znaczeniu dla prowadzonej tutaj działalności rolniczej. Pozostałe 11 ośrodków miejskich stanowią miasta małe liczące poniżej 5 tys. mieszkańców, z wyjątkiem Koźmina Wielkopolskiego, który zamieszkuje 6,6 tys. osób. Łącząc cechy miast i wsi, pełnią one podstawowe funkcje administracyjne, społeczne i gospodarcze. Najważniejszym zasobem naturalnym, który jednocześnie decyduje o charakterze południowo-zachodniego obszaru intensywnego rolnictwa, jest ilość i jakość gleb. Użytki rolne stanowią 78% powierzchni terenu. Pod względem bonitacji dominują tu gleby klas II, IIIa, IIIb i IVa. Obszar wyróżnia się korzystnymi i bardzo korzystnymi warunkami dla produkcji rolniczej, co odzwierciedla wysoki wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Najważniejszym działem gospodarki rolnej obszaru jest chów i hodowla zwierząt. Południowo-zachodni obszar intensywnego rolnictwa to teren o wyjątkowo dużej koncentracji jednostek postępu rolniczego i instytucji z branży rolnej o strategicznym znaczeniu dla państwa. Jednym z podstawowych elementów scalających charakter obszaru intensywnego rolnictwa jest wysoka kultura rolna oraz przekazywana z pokolenia na pokolenie tradycja dobrego gospodarowania. W dużej mierze zostały one ukształtowane przez działające na tym terenie szkoły rolnicze.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Równoległe wybitnie rolniczy charakter terenu spowodował ogromne zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę rolniczą.

Kluczowym celem rozwoju przestrzennego południowo-zachodniego obszaru funkcjonalnego będzie ochrona wyjątkowych cech środowiska, które przyczyniły się do wykształcenia gleb o wysokiej przydatności dla rolnictwa. Jest to warunek konieczny dla utrzymania specyfiki obszaru intensywnego rolnictwa i pogłębienia jego dalszej specjalizacji. Do najbardziej istotnych działań zaliczyć należy ograniczanie wyłączenia najlepszych gruntów spod użytkowania rolniczego, poprawę jakości gleb oraz ochronę zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych, a także dalszy rozwój przemysłu rolno-spożywczego oraz produkcji surowców na potrzeby wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, w oparciu o wysoką produktywność sektora rolniczego na tym terenie. Jednocześnie szczególnie istotne jest wykluczenie na tym terenie czynności i działań pogarszających funkcjonalność i ograniczających możliwości wykorzystania potencjału obszaru oraz zubażających zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, a także zmniejszających walory krajobrazu i generujących konflikty przestrzenne.

W granicach Południowo-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego znalazło się:

- 19 gmin, w tym: 1 gmina miejska
- 13 gmin miejsko-wiejskich
- 5 gmin wiejskich – w tym Pakosław.

Dla realizacji celu kluczowego zdefiniowano następujące cele polityki przestrzennej:

1. Ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej
2. Poprawa jakości i zasobów wód
3. Rozwój intensywnej gospodarki rolnej oraz wzmacnianie zaplecza nowoczesnego rolnictwa i potencjału społeczno-gospodarczego
4. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 24. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami polityki przestrzennej dla południowo-zachodniego obszaru funkcjonalnego

CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ POŁUDNIOWO-ZACHODNIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO	KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030
<ul style="list-style-type: none"> • CEL 3. ROZWÓJ INTENSYWNEJ GOSPODARKI ROLNEJ ORAZ WZMACNIANIE ZAPLECZA NOWOCZESNEGO ROLNICTWA I POTENCJAŁU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY I ROZWÓJ OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY ORAZ POSZERZENIE OFERTY KULTURALNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. BUDOWA ORAZ MODERNIZACJA OBIEKTÓW I MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ
<ul style="list-style-type: none"> • CEL 4. POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I SPÓJNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

Źródło: Opracowanie własne

- **Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych**

Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych na terenie Wielkopolski obejmują wszystkie jednostki gminne wiejskie i miejsko-wiejskie, które nie są pod bezpośrednim wpływem najważniejszych ośrodków gospodarczych regionu. To obszary, w których potencjał endogeniczny wymaga wsparcia o czynniki aktywizujące i zasilające w nowe cechy i wartości. Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych są niezwykle istotne z punktu widzenia działań na rzecz zwiększenia spójności regionu. Powyższe obszary wiejskie są znacznie oddalone od najważniejszych ośrodków rozwoju w województwie, a co za tym idzie, nie są pod wpływem bezpośredniego oddziaływania potencjału rozwojowego tychże biegunów wzrostu. Ponadto ograniczony dostęp do głównych ośrodków miejskich, a tym samym mniejsze możliwości rozwojowe, powodują emigrację mieszkańców na tereny bardziej atrakcyjne pod względem gospodarczym i społecznym, powodując depopulację terenów wiejskich. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 za istotną barierę rozwoju tych obszarów wskazuje: niską dostępność do usług publicznych, zdekapitalizowanie tkanki osadniczej i zagrożenie walorów przyrodniczych, co wiąże się między innymi ze słabą jakością infrastruktury technicznej. Wsparcie obszarów wiejskich pomoże eliminować dysproporcje w poziomie rozwoju regionu, poprawi jego spójność, a tym samym zwiększy atrakcyjność województwa wielkopolskiego.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

W poniższej tabeli przedstawiono zbieżność kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań przypisanymi obszarom wiejskim uczestniczącym w procesach rozwojowych.

Tabela 25. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030” z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych

KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA OBSZARÓW WIEJSKICH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA W PROCESACH ROZWOJOWYCH	KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH W GPR
<ul style="list-style-type: none"> • ROZWÓJ TURYSTYKI, W TYM TURYSTYKI WIEJSKIEJ I AGROTURYSTYKI • STYMULOWANIE ROZWOJU LOKALNEGO ORAZ INICJATYW LOKALNYCH • PROMOCJA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO WSI • ROZWÓJ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA WSI 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. WSPARCIE OSÓB NARAŻONYCH NA WYKLUCZENIE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. WZROST POZIOMU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY I ROZWÓJ OFERTY SPORTOWO-REKREACYJNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY ORAZ POSZERZENIE OFERTY KULTURALNEJ
<ul style="list-style-type: none"> • ZAPEWNIENIE EFEKTYWNEJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I POPRAWA TRANSPORTU ZBIOROWEGO 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. BUDOWA ORAZ MODERNIZACJA OBIEKTÓW I MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

Źródło: Opracowanie własne

- **Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej**

Rolnicza przestrzeń produkcyjna oraz prowadzona na gruntach rolnych intensywna produkcja rolnicza to jeden z elementów wyróżniających Wielkopolskę. Województwo należy pod tym względem do liderów nie tylko w kraju, ale także w Europie. Wysoka wydajność oraz kultura rolnicza wynikająca z tradycji dobrego gospodarowania pozwalają na osiąganie wysokich plonów produkcji roślinnej pomimo średniej w skali kraju jakości gleb w województwie. Przestrzeń rolnicza to także element charakterystyczny dla krajobrazu regionu i jeden z najbardziej rozpoznawalnych typów zagospodarowania przestrzeni. Znaczenie rolnictwa w gospodarce Wielkopolski wymaga zdecydowanych działań zmierzających do ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie tylko do celów gospodarczych, ale również, jako element ochrony krajobrazu. Głównymi przesłankami do wydzielenia obszaru ochrony gleb dla produkcji rolnej jest zapewnienie i zachowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej niezbędnej dla rozwoju rolnictwa,

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

będącego głównym źródłem utrzymania i miejscem pracy dla znacznej grupy mieszkańców Wielkopolski. Jednocześnie istotne jest przeciwdziałanie presji inwestycyjnej na tereny użytkowane rolniczo, w tym ograniczenie negatywnych skutków urbanizacji. Otwarte tereny rolnicze niezbędne są również dla właściwego funkcjonowania środowiska, szczególnie systemu przyrodniczego. Zachowanie w użytkowaniu rolniczym, np. ekosystemów łąkowych, jest niezbędne dla utrzymania stabilności systemu przyrodniczego, a także wartości przyrodniczych form ochrony przyrody. Wspieranie działań służących ochronie gleb będzie sprzyjać racjonalnemu gospodarowaniu przestrzenią, ale także będzie narzędziem ochrony innych walorów, np. krajobrazowych, rekreacyjnych, istotnych dla Wielkopolski. Należy podkreślić, że zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego regionu, co ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo rynku żywności w kraju, jest obok zagadnienia bezpieczeństwa i stabilności systemu energetycznego zadaniem priorytetowym i długofalowym. Gminy należące do obszaru ochrony gleb dla celów produkcji rolnej, zajmują około 75% powierzchni regionu. Potwierdza to duże znaczenie rolnictwa w Wielkopolsce, ale również wskazuje na to, że produkcja rolnicza i związane z nią funkcje wymagają zintegrowanych działań wynikających ze złożonego zakresu obszaru. Działania służące ochronie gleb nie tylko pozwolą na prowadzenie produkcji rolnej, ale również będą elementem zrównoważonej polityki przestrzennej, ukierunkowanej na ochronę środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu. Ze względu na specyfikę obszarów i przypisane im kierunki działań, nie zidentyfikowano zbieżności działań programu rewitalizacji z kluczowymi kierunkami działań przypisanymi obszarom ochrony gleb dla celów produkcji rolnej.

- **Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy**

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi wskazane zostały we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (WORP) i obejmują one tereny, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi. Wskazać jednak należy, że obszary wyznaczone we WORP nie stanowią podstawy do planowania przestrzennego, gdyż celem WORP nie było wyznaczenie precyzyjnego zasięgu obszarów zagrożenia powodziowego, a jedynie wstępne ich zidentyfikowanie, w celu wskazania rzek lub odcinków rzek, które stwarzają zagrożenie powodziowe. WORP jest dokumentem poglądowym, który opracowany został w oparciu o dostępne lub łatwe do uzyskania informacje i nie wymagał zastosowania danych o wysokiej dokładności. Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (rzeki lub odcinki rzek wskazane we WORP) sporządzone zostały mapy zagrożenia powodziowego przedstawiające granice obszarów zagrożenia powodziowego i głębokości zalewu dla trzech prawdopodobieństw wystąpienia powodzi (0,2%, 1%, 10%). Mapy te są podstawą do prowadzenia polityki przestrzennej na obszarach zagrożenia powodziowego.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Ze względu na specyfikę poszczególnych elementów wyznaczony obszar dzieli się na cztery podtypy (wszystkie podtypy występują w granicach Gminy Pakosław):

Podtyp 1. Gminy, na których znajdują się obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym $p=10\%$, czyli raz na 10 lat (obszary szczególnego zagrożenia powodzią).

Podtyp 2. Gminy, na których znajdują się obszary o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym $p=1\%$, czyli raz na 100 lat (obszary szczególnego zagrożenia powodzią).

Podtyp 3. Gminy, na których znajdują się obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym $p=0,5\%$, czyli raz na 500 lat, lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego.

Podtyp 4. Gminy, na których znajdują się tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

W poniższej tabeli przedstawiono zbieżność kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań przypisanymi obszarom narażonym na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy.

Tabela 26. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy

KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA OBSZARÓW NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI W SKALI DORZECZY	KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH W GPR
<ul style="list-style-type: none"> • RACJONALNA GOSPODARKA WODAMI OPADOWYMI 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

Źródło: Opracowanie własne

- **Obszary ochrony krajobrazów kulturowych**

Dziedzictwo kulturowe stanowi ważny element struktury przestrzennej krajobrazu Wielkopolski. Jest świadectwem historii, wpływającym na jakość życia lokalnych społeczności. Zintegrowana ochrona środowiska kulturowego oraz kompleksowe gospodarowanie całym krajobrazem umożliwi harmonijny i zrównoważony rozwój, wpływa na wzrost rozpoznawalności i atrakcyjności miast, miasteczek i obszarów wiejskich. Zasoby kulturowe województwa wielkopolskiego wpływają na kształtowanie tożsamości narodowej i regionalnej. Wykorzystanie historii, zabytków i tradycji podkreśla odrębność kulturową i istnienie regionalnej różnorodności. Ochrona wartości dziedzictwa kulturowego oraz oparte na niej działania na rzecz pielęgnowania i

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

kształtowania tożsamości wymaga wskazania obszarów ochrony krajobrazu kulturowego.

W granicach obszaru znalazły się gminy, na terenie których znajdują obiekty i obszary cenne kulturowo. Ze względu na specyfikę przedmiotów ochrony wyznaczony obszar dzieli się na cztery podtypy, w trzy spośród nich wpisuje się Gmina Pakosław tj.:

- gminy, w granicach których zlokalizowane są obiekty o najwyższych wartościach, w tym: pomniki historii istniejące i proponowane, obiekt proponowany do ujęcia jako Znak Dziedzictwa Europejskiego, obiekty ujęte w Czerwonej Księdze Krajobrazów Polski, obiekty znajdujące się na przebiegu szlaków kulturowych (związanych tematycznie ze szlakiem), obiekty znajdujące się na przebiegu szlaku delegowanego do wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO;
- gminy, w granicach których występują obszary cenne kulturowo, w tym: istniejące parki kulturowe, obszary cenne kulturowo, na których proponuje się utworzenie parków kulturowych i archeologicznych parków kulturowych, obszar delegowany do wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszary ujęte w Czerwonej księdze Krajobrazów Polski, park narodowy i parki krajobrazowe o wyjątkowych walorach kulturowych, obszary na których zachowały się materialne i niematerialne cechy charakterystyczne dla grup regionalnych;
- gminy, w granicach których przebiegają szlaki kulturowe o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym.

W tabeli poniżej przedstawiono zbieżność kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań przypisanymi obszarom ochrony krajobrazów kulturowych.

Tabela 27. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów ochrony krajobrazów kulturowych

KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA OBSZARÓW OCHRONY KRAJOBRAZÓW KULTUROWYCH	KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH
<ul style="list-style-type: none"> ● REKULTYWACJA OBSZARÓW ZDEGRADOWANYCH 	<ul style="list-style-type: none"> ● KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. BUDOWA ORAZ MODERNIZACJA OBIEKTÓW I MIEJSC UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ● KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

- **Obszary o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich**

Do najczęściej stosowanych wskaźników komunikacyjnych, przy określaniu zasięgu powiązań miast wojewódzkich z otaczającym je obszarem, zalicza się kryteria dostępności czasowej wybranych jednostek osadniczych oraz wskaźniki, świadczące pośrednio o sile powiązań pomiędzy ośrodkami, w postaci liczby połączeń komunikacyjnych w ciągu doby. Sprawność i szybkość pokonywania przestrzeni, mierzona czasem dojazdu różnymi środkami transportu, jest obecnie jednym z najistotniejszych czynników rozwoju i warunkiem osiągnięcia efektywności układu komunikacyjnego. Obszary o bardzo słabej dostępności czasowej (90 minut) i słabej dostępności (60 minut) w relacjach komunikacyjnych ze stolicą regionu są bardziej ograniczone w zakresie dostępu do usług podstawowych, usług wyższego rzędu, które koncentrują się w większych ośrodkach osadniczych, w tym przede wszystkim w miastach. Transport indywidualny w skali województwa jest najbardziej konkurencyjnym czasowo rodzajem transportu. Atrakcyjność transportu kolejowego jest porównywalna lub nieco gorsza – w zależności do stanu technicznego linii. Transport autobusowy nie jest konkurencyjny czasowo w stosunku do samochodu osobowego i kolei na długich dystansach. Układ granic województwa wielkopolskiego oraz rozciągłość obszaru w kierunku północnym, południowym i wschodnim, skazują położone tam tereny na pogorszenie dostępności do miasta wojewódzkiego z uwagi na czas dojazdu. W granicach obszaru znalazły się m. in. gminy w zasięgu 90 minut od ośrodka wojewódzkiego – w tym Gmina Pakosław.

W tabeli poniżej przedstawiono zbieżność kierunków działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań przypisanymi obszarom o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

Tabela 28. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich

KIERUNKI DZIAŁAŃ DLA OBSZARÓW O NAJNIŻSZEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ DO OŚRODKÓW WOJEWÓDZKICH	KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH
<ul style="list-style-type: none"> • MODERNIZACJA PODSTAWOWEJ SIECI DROGOWEJ, BUDOWA NOWYCH ODCINKÓW TWORZĄCYCH I ORGANIZUJĄCYCH SYSTEM ORAZ SCALAJĄCYCH I WIAŻĄCYCH GO Z SYSTEMAMI ZEWNĘTRZNYM 	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. BUDOWA I PRZEBUDOWA DRÓG ORAZ MODERNIZACJA I ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY KOMUNALNEJ

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

• WZMOCNIENIE LOKALNEJ SIECI DRÓG, SZCZEGÓLNI NA OBSZARACH O NAJNIŻSZEJ DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ DO OŚRODKA WOJEWÓDZKIEGO • BUDOWA SPÓJNEGO SYSTEMU DRÓG ROWEROWYCH I INFRASTRUKTURY IM TOWARZYSZĄCEJ	

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

5. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji można zdefiniować jako stan docelowy, do którego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji w gminie. Innymi słowy jest to swoista „fotografia” (obraz) obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji w przyjętym horyzoncie czasowym. W przypadku niniejszego dokumentu jest to **rok 2030**. Wizja określona została w szczególności w oparciu o wyniki przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji w gminie.

Wizja ta w pełni wpisuje się w wizję rozwoju gminy, wyznaczoną w dokumencie strategii rozwoju gminy, co opisane zostało szczegółowo w punkcie 4.1.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

6. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK ZIDENTYFIKOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Cele rewitalizacji, przedstawione w niniejszym dokumencie, są ściśle powiązane z wnioskami wynikającymi z części diagnostycznej oraz **wynikają z wizji stanu obszaru rewitalizacji** po przeprowadzeniu rewitalizacji, **stanowiącej rdzeń opracowania**.

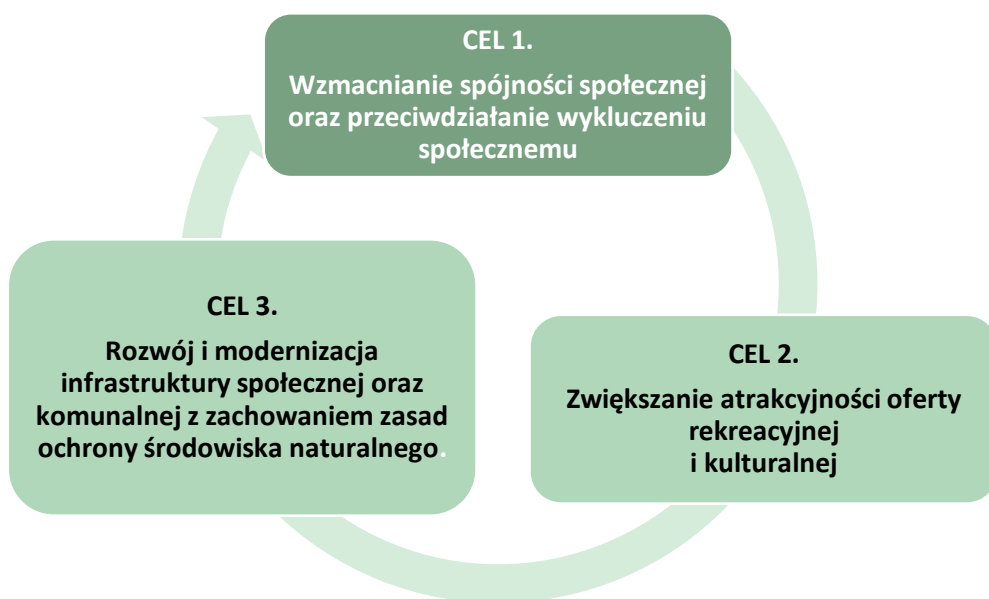
Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do wskazanych potrzeb rewitalizacyjnych. Do poszczególnych celów przypisano **kierunki działań**, odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. Upřednio przeprowadzona pogłębiona diagnoza uwidoczniała także złożoność problemów występujących w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji. W ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 sformułowano następujące cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne i ekonomiczne • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców
CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. Rozbudowa infrastruktury i rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej
CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. Budowa i przebudowa dróg oraz modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej

Ponadto, w procesie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji przyjęto podejście zintegrowane, które przejawia się w:

- Konstrukcji celów rewitalizacji, których wzajemne powiązanie wpływa bezpośrednio na efekty i rezultaty procesu rewitalizacji w ramach wszystkich analizowanych sfer

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

- Identyfikacji zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zgodnie z przyjętym podejściem są jednoznacznie nastawione na realizację celów rewitalizacji, obejmują więcej niż jedną analizowaną sferę, są realizowane w ramach wiązki powiązanych ze sobą zadań i zostały wspólnie przygotowane z udziałem interesariuszy rewitalizacji, co szczegółowo opisano w Rozdziale 18. Uspołecznienie programu rewitalizacji
- Komplementarności nie tylko na poziomie pojedynczych zadań, ale także na poziomie wiązek zadań, stanowiących zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, co szczegółowo opisano w Punkcie 9.2. Komplementarność problemowa

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 29. Tabela integracji celów rewitalizacji

CELE REWITALIZACJI:	CEL KORESPONDUJE ZE SFERĄ:				
	Spoleczną	Gospodarczą	Funkcjonalno - przestrzenną	Środowiskową	Techniczną
CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	TAK	TAK	TAK	NIE	TAK
CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK

Źródło: Opracowanie własne

Oczekiwane **wskaźniki rezultatu i produktu** powiązane z realizacją celów programu rewitalizacji szczegółowo opisano w Rozdziale 12. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

7. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM ORAZ GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM LUB TECHNICZNYM

Program rewitalizacji powinien zawierać **listę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, tj. takich, bez których realizacja założonych celów rewitalizacji oraz przypisanych im kierunków działań nie będzie możliwa. Ponadto, jeżeli zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne wymagają komplementarnych i skoordynowanych działań, w programie rewitalizacji ująć należy **przedsięwzięcia zintegrowane**.

Poniżej przedstawiono **listę** oraz **opis** (w formie tabelarycznej) **podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**. Mają **one charakter zintegrowany**, tj. obejmują więcej niż jedną analizowaną sferę, są realizowane w ramach wiązki powiązanych ze sobą zadań i zostały wspólnie przygotowane z udziałem interesariuszy rewitalizacji, co szczegółowo opisano w Punkcie 18. Uspołecznienie programu rewitalizacji.

Do **podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych** należą:

1. Modernizacja parku w Pakosławiu
2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakosławiu
3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakosławiu
4. Remont Urzędu Gminy Pakosław
5. Remont Kościoła w Pakosławiu wraz salką parafialną
6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie
7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 30. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE ¹³ 1	
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja parku w Pakoślawiu
Sfera oddziaływania	<u>Spoleczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Remont Kościoła w Pakoślawiu wraz salką parafialną • Przedsięwzięcie podstawowe nr 6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie • Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubeczkach, Pomocnie • Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakoślawiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku
Cel rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej • CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej

¹³ Zintegrowane przedsięwzięcie rewitalizacyjne **składa się** z poszczególnych **zadań** (społecznych i infrastrukturalnych). Każde zadanie stanowi pewną całość i może być **odrębnym projektem** możliwym do dofinansowania.

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW
NA LATA 2025-2030**

Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakośław (Urząd Gminy)
Podmioty współpracujące/partnerzy	Sołectwo Pakośław
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pakośław, wzdłuż ulic: Parkowej i Olbina, dz. ew. nr 386/2, 383, 384, 385, 378
Uzasadnienie przedsięwzięcia - opis potrzeb rewitalizacyjnych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji	<p>Park jest w średnim stanie technicznym. Kluczowe problemy to zużyta i przestarzała mała architektura (ławki, kosze), a scena i parkiet taneczny wymagają pilnego remontu.</p> <p>Głównym celem realizacji przedsięwzięcia jest poprawa bezpieczeństwa i estetyki poprzez wymianę infrastruktury i kapitalny remont kluczowych obiektów. Ponadto celem jest stworzenie nowoczesnej, wielofunkcyjnej i zrównoważonej przestrzeni rekreacyjnej, stanowiącej atrakcyjny punkt spotkań dla mieszkańców. Realizacja inwestycji stworzy możliwość organizacji większej liczby wydarzeń.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia na obszarze rewitalizacji poprzez zapewnienie atrakcyjnego miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu • zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej • rozszerzenie oferty rekreacyjnej i kulturalnej dla mieszkańców • poprawa stanu terenów na OR
Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia	<p>Zadanie 1. Prace techniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont sceny oraz parkietu tanecznego wraz z otoczeniem • budowa małej infrastruktury (kosze na śmieci, ławki, itp.) • budowa ścieżek spacerowych • montaż oświetlenia • zagospodarowanie zieleni parkowej <p>Zadanie 2. Wykorzystanie parku i jego infrastruktury na cele rekreacyjne i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych • organizacja spotkań integracyjnych • organizacja pikników organizacji pozarządowych • organizacja imprez o charakterze edukacyjno-ekologicznym • organizacja koncertów, festiwali, festynów i przedstawień

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 300.000 PLN • Środki unijne – 850.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 850.000 PLN
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	<ul style="list-style-type: none"> • Prace techniczne – 2027-2030 • Wykorzystanie parku – od 2030
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców (miejsca odpoczynku i spotkań) • zapewnienie mieszkańcom i gościom atrakcyjnego miejsca do spędzenia wolnego czasu • integracja społeczna • wzrost aktywności fizycznej • zwiększenie bezpieczeństwa • wstrzymanie degradacji terenu
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • zmodernizowany park – 1 szt. • zmodernizowana powierzchnia parku – całość ok 4,5 ha • zmodernizowana scena – 1 szt. • zmodernizowany parkiet taneczny – 1 szt. • zmodernizowane ścieżki spacerowe – 0,4 km • zmodernizowane oświetlenie - 10 szt.
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z parku – 1.000 rocznie • Liczba wydarzeń, odbywających się w parku – minimum 6 rocznie

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 31. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 2	
Tytuł przedsięwzięcia	Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakoślawiu
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja Parku w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Remont Kościoła w Pakoślawiu wraz salką parafialną • Przedsięwzięcie podstawowe nr 6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie • Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubiczkach, Pomocinie • Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakoślawiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku
Cel rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej • CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakoślaw (Urząd Gminy)

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW
NA LATA 2025-2030**

Podmioty współpracujące/partnerzy	Nie dotyczy
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pakośław, ul. Parkowa 2, dz. ew. nr 375
Uzasadnienie przedsięwzięcia - opis potrzeb rewitalizacyjnych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji	<p>Budynek gospodarczy, jak i znajdujące się nieopodal przedszkole mają dużą wartość historyczną – wzniesione zostały w 1906 roku przez osadników, którzy na terenie Pakośławia utworzyli sporą gminę ewangelicką. Wybudowane w sąsiedztwie budynki zagospodarowane zostały na pastorówkę oraz budynek gospodarczy (w którym obecnie konieczny jest remont). Obiekty są przykładem zastosowania unikalnej konstrukcji szachulcowej. Po wojnie mieściły się w nich biura urzędu, natomiast od połowy lat 70 w jednym z nich funkcjonuje gminne przedszkole.</p> <p>W 2024 r. zakończono I etap remontu budynku, który obejmował remont konstrukcji wraz z wymianą pokrycia dachowego oraz wymianą stolarki okiennej i drzwiowej. Obecnie budynek jest nieużytkowany.</p> <p>Celem niniejszej inwestycji jest kompleksowa rewitalizacja i modernizacja zabytkowego, obecnie nieużytkowanego budynku gospodarczego. Głównym założeniem projektu jest przekształcenie tego historycznego obiektu w nowoczesne i w pełni funkcjonalne centrum o charakterze społecznym, które będzie służyć lokalnej społeczności, poprzez organizację warsztatów, spotkań, szkoleń oraz wydarzeń kulturalnych.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia na obszarze rewitalizacji poprzez zapewnienie atrakcyjnego miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu • zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej • rozszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców • poprawa stanu obiektów na OR
Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia	<p>Zadanie 1. Prace techniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont generalny, termomodernizacja i adaptacja pomieszczeń wewnątrz zabytkowego budynku • wykonanie instalacji elektrycznych, sanitarnych, wodociągowych • wykonanie podłóg • wykonanie łazienki wraz z wyposażeniem • wykonanie kuchni wraz z wyposażeniem • wykonanie sieci odprowadzającej wody opadowe

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

	<p>Zadanie 2. Wykorzystanie budynku i jego infrastruktury na cele rekreacyjne i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych • organizacja spotkań integracyjnych • organizacja koncertów, festiwali, festynów i przedstawień • organizacja warsztatów, zajęć sportowych oraz nauki gry na instrumentach
Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 400.000, PLN • Środki unijne – 800.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 800.000 PLN
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	<ul style="list-style-type: none"> • Prace techniczne – 2027-2030 • Wykorzystanie budynku – od 2030
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa dostępności i jakości oferty usług społecznych (zwłaszcza kulturalnych i edukacyjnych) • poprawa dostępności do infrastruktury edukacyjnej oraz rekreacyjnej dla dzieci oraz osób starszych na terenie Gminy • poprawa jakości życia mieszkańców (miejsca odpoczynku i spotkań) • zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnego miejsca do spędzenia wolnego czasu • integracja społeczna
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • zmodernizowany budynek – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z budynku - 200 rocznie • Organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych oraz festynów i przedstawień – 5 rocznie • Organizacja wydarzeń edukacyjnych (np. nauka gry na instrumentach) – ok. 10 rocznie • Organizacja spotkań integracyjnych oraz zajęć sportowych – ok. 10 rocznie

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 32. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 3	
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakoślawiu
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja Parku w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Remont Kościoła w Pakoślawiu wraz salką parafialną • Przedsięwzięcie podstawowe nr 6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie • Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubeczkach, Pomocnie • Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakoślawiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku
Cel rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	INGENIA S.A. Pałac w Pakoślawiu ul. Królewska 16 00-103 Warszawa
Podmioty współpracujące/partnerzy	Nie dotyczy
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pałac w Pakoślawiu, ul. Parkowa 14 dz. ew. nr 369/6, 370/2, 865/5, 368/2, 369/7

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

<p>Uzasadnienie przedsięwzięcia - opis potrzeb rewitalizacyjnych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji</p>	<p>Końcówka XVIII wieku to okres panowania stylu klasycystycznego i właśnie w tej konwencji, nawiązującej do antyku i jego szlacheckich proporcji, wybudowany został Pałac. Budowla umiejscowiona została pośrodku obszernego parku w stylu angielskim, który w tamtym okresie był nie tylko niezwykle popularny, ale też uznawany za innowacyjny, odkrywczy kierunek w aranżacji ogrodów. Pierwszym właścicielem Pałacu był Michał Krzyżanowski, kolejny uczestnik Sejmu Wielkiego i działacz patriotyczny. Przypuszcza się, że autorem projektu budynku był Carl Gotthard Langhans – ten sam, który zaprojektował Bramę Brandenburską w Berlinie i liczne inne wspaniałe przykłady architektury klasycystycznej.</p> <p>W drugiej połowie XIX wieku Pałac przeszedł w ręce hrabiego Leona Czarneckiego, a w końcu trafił w posiadanie Komisji Kolonizacyjnej. W tamtym okresie osiadający w okolicy Niemcy, w większości wyznawcy protestantyzmu, urządzili w Pałacu szkołę i kaplicę, a w przypałacowym parku zbudowali dom dla pastora i kantora oraz założyli cmentarz ewangelicki. Początek wieku dwudziestego nie był łaskawy dla Pałacu. Po II wojnie budynek popadł w ruinę; część uległa zawaleniu. Dopiero pod koniec lat 70. rozpoczęto odbudowę zabytku.</p> <p>Obecnie Pałac należy do Ingenia S.A.</p> <p>Pałac Pakosław oferuje gościom 24 pokoje, sale konferencyjne/bankietowe oraz część restauracyjną, a w lecie restauracje w ogrodzie. Od czasu, kiedy właścicielem jest Ingenia S.A. w pałacu przeprowadzono szereg prac remontowych m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymieniono blisko 90% okien na nowe • na poziomie przyziemia wymieniono drzwi wejściowe od strony ogrodu • wyremontowano pomieszczenia na poziomie przyziemia • wyremontowano sale konferencyjne/bankietowe oraz łazienki na poziomie parteru • wymieniono część drzwi na poziomie parteru • założono dębową podłogę na zabytkowej sali okrągłej • wyremontowano pokoje • teren parku został przywrócony do użytku – zasiano trawę, zrobiono ogrodzenie. <p>Celem zadania jest zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego, jakim jest Pałac w Pakosławiu i utrwalenie jego substancji, które zrealizowane zostanie poprzez wymianę zewnętrznej stolarki drzwiowej na poziomie parteru i przyziemia oraz odtworzenie parapetów zewnętrznych, odnowienie elewacji budynku wraz z izolacją fundamentów. Realizacja pozwoli na poprawę warunków termicznych budynku, zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii, zwiększenie jego walorów estetycznych przy zachowaniu i utrwaleniu substancji zabytku. Zadanie obejmuje wymianę elementów zużytych, zniszczonych lub uszkodzonych, które w obecnym stanie technicznym negatywnie wpływają na termiczność i wygląd budynku. Planowana jest także</p>
---	--

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

	<p>rewaloryzacja parku otaczającego pałac, fragment przed elewacją frontową pałacu, oraz część z naturalistycznym stawem między pałacem i budynkiem pastorówki. Obecnie drzewostan parku jest częściowo zniszczony wiatrami, nie buduje on krajobrazowej przestrzeni. Dodatkowo planowana jest przebudowa i rozbudowa budynku gospodarczego tzw. stodoły na studio edukacji.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu obiektów i terenów na OR • zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego • poprawa warunków korzystania z obiektu • odtworzenie układu przestrzennego zieleni
<p>Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia</p>	<p>Zadanie 1. Prace techniczne – Pałac i budynek gospodarczy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymiana zewnętrznej stolarki drzwiowej na poziomie parteru i przyziemia • odtworzenie parapetów zewnętrznych • odnowienie elewacji budynku wraz z izolacją fundamentów - naprawa i uszczelnienie fundamentów wraz z odtworzeniem izolacji przeciwwilgociowej • przebudowa oraz rozbudowa budynku gospodarczego tzw. stodoła wraz z wyposażeniem • renowacja schodów zewnętrznych przy wejściu głównym (kamień do oceny specjalistów- częściowa wymiana i rewitalizacja) <p>Zadanie 2. Prace techniczne - park:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie powierzchni pod nasadzenia • nasadzenie zieleni • wykonanie alejek parkowych • wykonanie elektryki i oświetlenia • wykonanie elementów pomostowych: most, pomost, pomost widokowy, pomost przejściowy • kompleksowa modernizacja nawierzchni poprzez wymianę zdegradowanej kostki brukowej oraz ujednoczenie jej parametrów estetycznych i technicznych wokół pałacu <p>Zadanie 3. Wykorzystanie Pałacu i parku na cele edukacyjne, turystyczne i kulturalne</p> <ul style="list-style-type: none"> • stodoła jako studio edukacyjne • pałac i park nabiera charakteru atrakcji turystycznej • pałac wraz z otoczeniem jako miejsce na różnorodne wydarzenia kulturalne
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia</p>	<p>4,5 mln PLN</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • środki własne – 200.000 PLN • Środki unijne – 2.150.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 2.150.000 PLN
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	<ul style="list-style-type: none"> • Prace techniczne – 2026-2030 • Wykorzystanie pałacu i parku – trakcie realizacji prac pałac i park będą dostępne w miarę możliwości prowadzonych prac
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • atrakcyjne miejsce spędzania wolnego czasu – przestrzeń spacerowa, rekreacyjna i integracyjna • nowe miejsce w którym organizowane będą warsztaty, szkolenia dla lokalnej społeczności • atrakcyjne miejsce turystyczne • wzrost atrakcyjności kulturalnej • przestrzeń rozwojowa dla kobiet potrzebujących wsparcia • przestrzeń rozwojowa i kreatywna dla dzieci i młodzieży • aktywizacja kobiet zamieszkujących wieś poprzez organizację warsztatów i szkoleń
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • zmodernizowany Pałac – 1 szt. • zmodernizowany park – 1 szt. • zmodernizowana powierzchnia parku – ok 2.77 ha • zmodernizowany budynek gospodarczy tzw. stodoła – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z Pałacu – 26.000-30.000 rocznie • Liczba osób, korzystających z parku – 26.000-30.000 rocznie • Liczba wydarzeń, odbywających się w Pałacu i parku – 50 rocznie: <ul style="list-style-type: none"> – 2 zorganizowane festyny rocznie – 4 szkolenia rocznie dla kobiet – 2 warsztaty świadomości o wygasających zawodach – zajęcia kreatywne dla dzieci i młodzieży – przeszkolenie 40 kobiet – organizacja festynów i przedstawień – 2 rocznie • Zwiększenie dostępności oferty warsztatowej i rekreacyjnej na terenie gminy • Poprawa integracji mieszkańców i gości poprzez wspólne działania warsztatowe – wydarzenia o charakterze otwartym i komercyjnym • Zwiększenie nowych możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego np. wydarzenia plenerowe, pikniki • Poprawa dostępności terenów zielonych dla mieszkańców, gości pałacu i turystów

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 33. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 4	
Tytuł przedsięwzięcia	Remont Urzędu Gminy Pakosław
Sfera oddziaływania	Społeczna, <u>Techniczna</u> , <u>Środowiskowa</u> , Gospodarcza, <u>Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie pozostałe nr 1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 2. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 6. Modernizacja budynku Rewiru Dzielnicowych w Pakosławiu
Cel rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne i ekonomiczne • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakosław (Urząd Gminy)
Podmioty współpracujące/partnerzy	Nie dotyczy
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pakosław, ul. Kolejowa 2 dz. ew. nr 396/6
Uzasadnienie przedsięwzięcia - opis potrzeb rewitalizacyjnych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji	<p>Budynek Urzędu jest w średnim stanie technicznym. Toaleta oraz kuchnia wymagają generalnego remontu ze względu na zużycie instalacji, przestarzałą armaturę i niski standard higieniczny/użytkowy. Korytarz oraz biura wymagają odświeżenia (malowanie ścian, wymiana podłóg). Ponadto konieczne jest wymiana pokrycia dachu oraz docieplenie ścian.</p> <p>Celem inwestycji jest podniesienie standardu funkcjonalnego i estetycznego siedziby Urzędu Gminy, niezbędne dla zapewnienia godnych warunków pracy urzędnikom oraz komfortowej obsługi interesantów, a także poprawa efektywności energetycznej obiektu.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu obiektów na OR

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków pracy i obsługi interesantów • poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej
Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia	Zadanie 1. Prace techniczne: <ul style="list-style-type: none"> • remont pomieszczeń biurowych, korytarzy, kuchni oraz toalety • wymiana instalacji elektrycznych oraz sanitarnych • wymiana pokrycia dachu • termomodernizacja budynku • odnowienie elewacji wraz z dociepleniem ścian
Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 500.000 PLN • Środki unijne – 750.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 750.000 PLN
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	<ul style="list-style-type: none"> • Prace techniczne – 2026-2030 • Wykorzystanie budynku – Urząd w trakcie remontów pozostaje czynny
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie lepszych warunków obsługi mieszkańców • zapewnienie lepszych warunków pracy • zwiększenie dostępności architektonicznej dla osób ze specjalnymi potrzebami • poprawa efektywności energetycznej
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • powierzchnia zmodernizowanego budynku – 700 m² • wyremontowane biura – 10 • wyremontowana toaleta – 1 • wyremontowana kuchnia - 1
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba pracowników z lepszymi warunkami pracy – 35 osób • Wzrost wskaźnika zadowolenia klientów z pracy UG

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 34. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 5	
Tytuł przedsięwzięcia	Remont Kościoła w Pakoślawiu wraz salką parafialną
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja Parku w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie • Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubeczkach, Pomocnie • Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakoślawiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku
Cel rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej • CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne i ekonomiczne • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Parafia w Pakoślawiu

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW
NA LATA 2025-2030**

Podmioty współpracujące/partnerzy	Urząd Gminy Pakośław, mieszkańcy
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pakośław, ul. 22 Stycznia 40 dz. ew. nr 366, 365
Uzasadnienie przedsięwzięcia - opis potrzeb rewitalizacyjnych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji	<p>Kościół pw. św. Walentego i Macierzyństwa Bożego Maryi Dziewicy w Pakoślawiu stanowi jeden z najważniejszych obiektów dla mieszkańców Gminy Pakośław. Od 125 lat ta piękna neogotycka świątynia jest, obok pałacu, najbardziej charakterystyczną budowlą wsi. Stanowi nie tylko zabytek sakralny, ale także część architektonicznego i historycznego dziedzictwa Gminy. Staraniem Parafii stopniowo modernizowana jest cała świątynia, jednak do zakończenia wszystkich działań pozostało jeszcze wiele etapów inwestycji, m.in. dokończenie wymiany instalacji elektrycznych oraz prac odwilgoceniowych, dokończenie remontu elewacji oraz dokończenie remontu witraży. Planowane jest malowanie kościoła oraz remont organów, ołtarzy, stacji drogi krzyżowej i pozostałych drewnianych elementów wyposażenia.</p> <p>Salka (dom parafialny) znajduje się na terenie należącym do kościoła. Dotychczas odbywały się w niej spotkania różnych grup duszpasterskich, integracyjne oraz formacyjne. Korzystanie z salki było jednak ograniczone ze względu na trudność w ogrzaniu pomieszczenia oraz brak zaplecza socjalnego. Do chwili obecnej wyremontowano dach, zmodernizowano system ogrzewania. W głównym pomieszczeniu wyremontowano podłogę, założono nową instalację elektryczną, zamontowano nowe okna oraz wykonano wewnętrzne ocieplenie ścian.</p> <p>Celem inwestycji jest kompleksowe odnowienie oraz przywrócenie pełnej funkcjonalności i estetyki obiektów sakralnych i parafialnych, stanowiących istotny element dziedzictwa kulturowego i społecznego miejscowości. Działania rewitalizacyjne mają na celu poprawę stanu technicznego infrastruktury, zwiększenie bezpieczeństwa użytkowników oraz stworzenie odpowiednich warunków do prowadzenia działalności religijnej, integracyjnej i społecznej.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu obiektów na OR, ochrona dziedzictwa kulturowego - uchronienie zabytku przed postępującym niszczeniem • poprawa warunków korzystania z obiektu sakralnego
Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia	<p>Zadanie 1. Prace techniczne - kościół:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rekonstrukcja uszkodzonych elementów architektonicznych i dekoracyjnych

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • adaptacja pomieszczenia w wieży kościoła parafialnego na cele Sali Muzealnej • renowacja i konserwacja witraży • renowacja elewacji wschodniej i północnej • renowacja drzwi zewnętrznych • dokończenie wymiany instalacji elektrycznych • dokończenie prac odwilgoceniowych dolnych partii ścian • malowanie wnętrza kościoła (przywrócenie stanu pierwotnego) • renowacja i konserwacja organów • renowacja i konserwacja ołtarzy, stacji Drogi Krzyżowej <p>Zadanie 2. Prace techniczne - salka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont pomieszczenia socjalnego (drzwi zewnętrzne, ocieplenie, nowa instalacja elektryczna, toaleta, aneks kuchenny, system ogrzewania, podłączenie do instalacji wodnej, podłączenie do instalacji kanalizacyjnej, progi zewnętrzne); • wykonanie instalacji odgromowej <p>Zadanie 3. Wykorzystanie kościoła</p> <ul style="list-style-type: none"> • adaptacja pomieszczenia w wieży kościoła parafialnego na cele Sali Muzealnej <p>Zadanie 4. Wykorzystanie salki</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkania integracyjne dla dzieci, młodzieży, rodziców, seniorów i osób chorych • spotkania formacyjne różnych grup duszpasterskich (m.in. chóru, scholki, ministrantów, wspólnot różańcowych, zespołu Caritas)
Szacowana wartość przedsięwzięcia	2,5 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Środki parafii - 500.000 PLN • Środki unijne – 1.000.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 1.000.000 PLN
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	<ul style="list-style-type: none"> • Prace techniczne – 2026-2030 • Wykorzystanie wyremontowanych obiektów – kościół w trakcie remontów pozostaje czynny, główne pomieszczenie salki będzie dostępne od 2026 r.
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • uchronienie zabytku przed postępującym niszczeniem • umożliwienie mieszkańcom i gościom korzystania z obiektu sakralnego • poprawa wizerunku budynku

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • ochrona dziedzictwa kulturowego • zwiększenie liczby i jakości przestrzeni kulturalnych • poprawa dostępności i atrakcyjności przestrzeni kulturalnych dla różnych grup wiekowych
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • wyremontowany kościół – 1 szt. • wyremontowana salka – 1 szt. • wymieniona instalacja elektryczna • odnowienie organów • odnowienie ołtarzy – 6 szt. • odnowienie stacji Drogi Krzyżowej
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z kościoła – 2.500 rocznie • Liczba osób, korzystających z salki – 2.000 rocznie • Liczba wydarzeń, odbywających się w obiekcie - 650 rocznie

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 35. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 6	
Tytuł przedsięwzięcia	Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie
Sfera oddziaływania	<u>Spółeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja Parku w Pakosławiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakosławiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakosławiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Remont Kościoła w Pakosławiu wraz salką parafialną • Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakosławiu, Kubeczkach, Pomocnie • Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakosławiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku
Cel rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej • CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. Rozbudowa infrastruktury i rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakosław (Urząd Gminy)

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW
NA LATA 2025-2030**

<p style="text-align: center;">Podmioty współpracujące/partnerzy</p>	<p>Sołectwo Chojno</p>
<p style="text-align: center;">Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Chojno 32, dz. ew. nr 333</p>
<p style="text-align: center;">Uzasadnienie przedsięwzięcia - opis potrzeb rewitalizacyjnych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji</p>	<p>W budynku organizowane są liczne imprezy zarówno prywatne, jak i sołeckie. Ponadto obiekt jest siedzibą zespołu regionalnego Chojnioki, odbywają się tam próby zespołu, lekcje gry na instrumentach, a także lekcje tańca.</p> <p>W obiekcie Centrum Kultury Chazackiej konieczna jest wymiana pokrycia dachu, ponadto odświeżenia wymagają dwie sale, łazienki oraz kuchnia.</p> <p>Budynek remizy wymaga remontu oraz rozbudowy. W obiekcie brakuje także pomieszczenia administracyjno-szkoleniowego oraz zaplecza socjalnego.</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest stworzenie funkcjonalnej, bezpiecznej i nowoczesnej przestrzeni służącej zarówno społeczności lokalnej jak i jednostce strażackiej. Rozbudowa remizy pozwoli na poprawę warunków pracy ochotników, zapewni lepsze miejsce do przechowywania sprzętu ratowniczego oraz umożliwi sprawniejsze prowadzenie akcji i szkoleń. Modernizacja świetlicy ma natomiast na celu podniesienie standardu zaplecza kulturalnego wsi – stworzenie komfortowych warunków do prób, spotkań i wydarzeń organizowanych przez działający tam zespół, a także innych mieszkańców.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu obiektów na OR • poprawa warunków życia na obszarze rewitalizacji poprzez zapewnienie atrakcyjnego miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu i rozwoju • zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej • rozszerzenie oferty kulturalnej dla mieszkańców
<p style="text-align: center;">Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia</p>	<p>Zadanie 1. Prace techniczne – Centrum Kultury:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymiana pokrycia dachu • malowanie ścian w pomieszczeniach • remont kuchni • remont łazienki • remont sal • odnowienie elewacji wraz z ociepleniem budynku

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<p>Zadanie 2. Prace techniczne – obiekt OSP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozbudowa remizy o nowe pomieszczenia: garaż, pomieszczenie socjalne, pomieszczenie administracyjno-szkoleniowe • zmiana sposobu ogrzewania • wymiana pokrycia dachu • odnowienie elewacji wraz z ociepleniem budynku <p>Zadanie 3. Wykorzystanie Centrum Kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych • organizacja spotkań integracyjnych • organizacja koncertów, festiwali, festynów i przedstawień • organizacja prób zespołu, zajęć tanecznych oraz nauki gry na instrumentach <p>Zadanie 4. Wykorzystanie obiektu OSP</p> <ul style="list-style-type: none"> • salka spotkań dla strażaków
Szacowana wartość przedsięwzięcia	5 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 500.000 PLN • Środki unijne – 2.250.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) - 2.250.000 PLN
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	<ul style="list-style-type: none"> • Prace techniczne – 2027 - 2030 • Wykorzystanie budynków – od 2030
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców (miejsca odpoczynku i spotkań) • zapewnienie mieszkańcom i gościom atrakcyjnego miejsca do spędzenia wolnego czasu • integracja społeczna • zwiększenie bezpieczeństwa • poprawa dostępności i jakości oferty usług społecznych (zwłaszcza kulturalnych i edukacyjnych) • poprawa dostępności do infrastruktury edukacyjnej oraz rekreacyjnej dla dzieci oraz osób starszych na terenie Gminy
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • wyremontowane Centrum Kultury – 1 szt. • wyremontowana strażnica OSP – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z CK – 1.000 rocznie • Liczba osób, korzystających z remizy OSP - 260 rocznie • Liczba organizowanych wydarzeń:

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> – organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych oraz festynów i przedstawień – ok. 4 rocznie – organizacja wydarzeń edukacyjnych (np. nauka gry na instrumentach, tańca i śpiewu regionalnego) – ok. 40 rocznie – organizacja zajęć sportowych – 4 rocznie – organizacja spotkań integracyjnych – 2 rocznie
--	---

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 36. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 7.

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE 7	
Tytuł przedsięwzięcia	Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu
Sfera oddziaływania	<u>Spółeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<ul style="list-style-type: none"> • Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja Parku w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakoślawiu • Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Remont Kościoła w Pakoślawiu wraz salką parafialną • Przedsięwzięcie podstawowe nr 6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie • Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji • Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubeczkach, Pomocnie • Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakoślawiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu • Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku
Cel rewitalizacji	<ul style="list-style-type: none"> • CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu • CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej • CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. Wsparcie osób narażonych na wykluczenie społeczne i ekonomiczne • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Parafia w Golejewku

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW
NA LATA 2025-2030**

<p align="center">Podmioty współpracujące/partnerzy</p>	<p>Urząd Gminy Pakosław, mieszkańcy</p>
<p align="center">Lokalizacja przedsięwzięcia</p>	<p>Golejewko 1, dz. ew. nr 172, 175/1, 175/2, 739/1, 740/1, 171, 177, 178</p>
<p align="center">Uzasadnienie przedsięwzięcia - opis potrzeb rewitalizacyjnych zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji</p>	<p>Kościół pw. Wszystkich Świętych w Golejewku został zbudowany w latach 1900-1903, stanowi nie tylko zabytek sakralny, ale także część architektonicznego i historycznego dziedzictwa Gminy. Bogato urządzone wnętrze wykonano w stylu neobarokowym. W ostatnich latach udało się m. in. wymienić dach, odnowić organy.</p> <p>Salka parafialna znajduje się nieopodal Kościoła. Odbywają się w niej m. in. spotkania rady parafialnej, młodzieży przygotowującej się do bierzmowania. W części budynku znajduje się siłownia, z której korzysta młodzież z okolicy. Salka jest w średnim stanie technicznym.</p> <p>Na przylegającym terenie znajduje się nieutwardzony parking.</p> <p>Celem inwestycji jest kompleksowe odnowienie budynku Kościoła, obejmujące zarówno renowację elewacji wraz z uzupełnieniem wszystkich powstałych ubytków, jak i konserwację oraz odświeżenie ołtarza głównego, połączone z modernizacją systemu oświetlenia. Prace obejmują również przestrzeń parafialną – w salce parafialnej przewiduje się gruntowny remont, w tym odnowienie kuchni i łazienki, tak by stworzyć bardziej funkcjonalne i estetyczne miejsce dla wspólnoty. Dodatkowo teren wokół obiektu zostanie odpowiednio utwardzony, wraz z wydzieleniem miejsc parkingowych.</p> <p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu obiektów na OR, ochrona dziedzictwa kulturowego - uchronienie zabytku przed postępującym niszczeniem • poprawa warunków korzystania z obiektu sakralnego • poprawa stanu terenów na OR
<p align="center">Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia</p>	<p>Zadanie 1. Prace techniczne - kościół:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnowa elewacji wraz z uzupełnieniem powstałych ubytków • renowacja ołtarza głównego • remont oświetlenia • odnowa polichromii <p>Zadanie 2. Prace techniczne - salka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przebudowa funkcjonalności obiektu • poprawa standardu obiektu

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • gruntowny remont aneksu kuchennego • gruntowny remont łazienek • modernizacja systemu ogrzewania • zabezpieczenie przed dalszym niszczeniem <p>Zadanie 3. Prace techniczne – otaczający teren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utwardzenie terenu • budowa parkingu <p>Zadanie 4. Wykorzystanie kościoła:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adaptacja pomieszczenia na cele Sali Muzealnej <p>Zadanie 5. Wykorzystanie salki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spotkania integracyjne dla dzieci, młodzieży, rodziców, seniorów i osób chorych • spotkania formacyjne różnych grup duszpasterskich (m.in. chóru, ministrantów, wspólnot różańcowych, zespołu Caritas) <p>Zadanie 6. Wykorzystanie terenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowa parkingu
Szacowana wartość przedsięwzięcia	30 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Środki parafii - 500.000 PLN • Środki unijne – 14.750.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) - 14.750.000 PLN
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	<ul style="list-style-type: none"> • Prace techniczne – 2027 - 2030 • Wykorzystanie wyremontowanych obiektów i terenu – od 2030
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • uchronienie zabytku przed postępującym niszczeniem • umożliwienie mieszkańcom i gościom korzystania z obiektu sakralnego • poprawa wizerunku budynku • ochrona dziedzictwa kulturowego • Zwiększenie liczby i jakości przestrzeni kulturalnych • Poprawa dostępności i atrakcyjności przestrzeni kulturalnych dla różnych grup wiekowych
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • wyremontowany kościół – 1 szt. • wyremontowana salka – 1 szt. • zagospodarowany teren – ok 3.500 m²
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z kościoła – 1.000 rocznie • Liczba osób, korzystających z salki - 500 rocznie • Liczba osób, korzystających z terenu – 1.500 rocznie

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	• Liczba wydarzeń, odbywających się w obiekcie - 600 rocznie

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie wyżej opisane przedsięwzięcia i wchodzące w ich skład zadania **będą zrealizowane** w sposób, **zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami**, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

8. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W programie rewitalizacji ujęto także **pozostałe, dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne**, charakteryzujące się mniejszą skalą oddziaływania, ale, podobnie jak przedsięwzięcia podstawowe, realizujące w wysokim stopniu cele programu.

Do **pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych** należą:

1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji
2. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji
3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji
4. Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubeczkach, Pomocnie
5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakoślawiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu
6. Modernizacja budynku Rewiru Dzielnicowych w Pakoślawiu
7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku

Poniżej, w formie tabelarycznej, przedstawiono **charakterystykę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 37. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1.

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE 1	
Tytuł przedsięwzięcia	Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji
Sfera oddziaływania	Społeczna, <u>Techniczna</u> , <u>Środowiskowa</u> , Gospodarcza, <u>Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Cel rewitalizacji	CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. Budowa i przebudowa dróg oraz modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej
Lokalizacja	<p>a) Sołectwa Chojno i Golejewko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droga nr P 5483P – działki nr 219/4 • Droga wzdłuż cmentarza wraz z parkingiem pomiędzy cmentarzem a szkołą – działki nr 173, 740/1 • Droga naprzeciwko Szkoły do nr 5A – działki nr 374, 98/2, 85 • Droga do oczyszczalni – działki nr 334, 283/5 • Droga nr G 822001P (Konarska) – działka nr 106/1 • Droga przez park w Golejewku – działka nr 137 <p>b) Sołectwa Dębionka, Kubeczki i Niedźwiadki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droga nr G 822012P (Kubeczki-Sworowo) – działka nr 69 • Droga nr P 5487P (Dębionka-Skrzyptowo) – działki nr 86/2, 49 • Droga Dębionka - Słupia Kapitulna – działka nr 140 • Droga w Niedźwiadkach (od nr 1 do 6) – działka nr 71 • Droga nr G 822013P (Niedźwiadki-Dębionka) – działki nr 146, 71, 72, • Droga do posesji nr 18 w Niedźwiadkach – działki nr 131, 128/3, 128/1 • Droga G 822013P, G810649P (Niedźwiadki-Sworowo) – działka nr 146 <p>c) Sołectwo Osiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droga nr G 822007P – działki nr 362, 414/1, 357 <p>d) Sołectwo Pakosław:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Droga nr G 822025P (ul. Młyńska) – działka nr 401 • Droga nr G 822005P (ul. Parkowa i ul. Olbina) – działki nr 369/1, 377, 378 • Droga nr G 822017P (ul. Parkowa) – działka nr 367 • Droga nr G 822019P (ul. Strażacka) – działka nr 356, 362/1, 357, 346 • Droga nr G 822018P (ul. 40-Lecia) – działka nr 305 • Droga - ul. Ogrodowa – działki nr 321, 328/1, 328/6 • Łącznik ul. Kolejowa i Parkowa – działki nr 378, 398 • Droga nr P 5504P (ul. 22 Stycznia) – działka nr 351

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakośław (Urząd Gminy)
Podmioty współpracujące/partnerzy	Powiatowy Zarząd Dróg w Rawiczu, Starostwo Powiatowe w Rawiczu
Szacowana wartość przedsięwzięcia	25 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 5 mln PLN • Środki unijne – 10 mln PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) - 10 mln PLN
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Stan techniczny dróg na omawianym terenie jest zróżnicowany, jednak głównie wymagają one naprawy, przebudowy bądź rozbudowy. Nawierzchnie są często zdegradowane, chodniki nieutwardzone lub w złym stanie technicznym. Istniejąca infrastruktura okołodrogowa, w tym oświetlenie i odwodnienie, jest niewystarczająca, co negatywnie wpływa na bezpieczeństwo użytkowników dróg. Brakuje wyznaczonych pasów ruchu dla pieszych i rowerzystów.</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości życia mieszkańców, podniesienie poziomu bezpieczeństwa oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej na obszarze objętym rewitalizacją. Budowa nowych dróg, chodników i ścieżek rowerowych, szczególnie w miejscach o dużym natężeniu ruchu, zwiększy komfort oraz bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów. Jasno wydzielone pasy ruchu, odpowiednie oznakowanie oraz uporządkowana sieć drogowa przyczynią się do płynniejszego ruchu i ograniczenia ryzyka kolizji. Nowe, bezpieczne trasy rowerowe zachęcą mieszkańców do korzystania z alternatywnych form transportu, co ograniczy natężenie ruchu samochodowego i zmniejszy emisję spalin oraz poziom hałasu.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <p>a) Poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie sołectw Chojno i Golejewko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi nr P 5483P • Budowa drogi wzdłuż cmentarza (dz. nr 173) wraz z parkingiem pomiędzy cmentarzem a szkołą • Budowa drogi (naprzeciwko Szkoły do nr 5A) • Budowa drogi do oczyszczalni • Budowa drogi nr G 822001P (Konarska) • Budowa drogi przez park w Golejewku <p>b) Poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie sołectw Dębionka, Kubeczki i Niedźwiadki:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi nr G 822012P (Kubeczki-Sworowo) • Przebudowa drogi nr P 5487P (Dębionka-Skrzyptowo)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa drogi Dębionka - Słupia Kapitulna • Budowa drogi w Niedźwiadkach (od nr 1 do 6) • Przebudowa drogi nr G 822013P (Niedźwiadki–Dębionka) • Budowa drogi do posesji nr 18 w Niedźwiadkach • Budowa drogi G 822013P, G810649P (Niedźwiadki-Sworowo) <p>c) Poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie sołectwa Osiek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi nr G 822007P <p>d) Poprawa stanu infrastruktury drogowej na terenie sołectwa Pakosław:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa drogi nr G 822025P (ul. Młyńska) • Przebudowa drogi nr G 822005P (ul. Parkowa i ul. Olbina) • Przebudowa drogi nr G 822017P (ul. Parkowa) • Przebudowa drogi nr G 822019P (ul. Strażacka) • Przebudowa drogi nr G 822018P (ul. 40-Lecia) • Budowa drogi (ul. Ogrodowa) • Budowa łącznika ul. Kolejowej i Parkowej • Przebudowa drogi nr P 5504P (ul. 22 Stycznia) <p>e) Rozbudowa oświetlenia ulicznego</p> <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców OR • zwiększenie komfortu transportu drogowego • zwiększenie bezpieczeństwa uczestników ruchu • skrócenie czasu przejazdów • usprawnienie ruchu drogowego na OR • zachęcanie mieszkańców do korzystania z transportu rowerowego i spacerów, co sprzyja zdrowemu stylowi życia
--	---

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 38. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2.

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE 2	
Tytuł przedsięwzięcia	Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji
Sfera oddziaływania	Społeczna, <u>Techniczna</u> , <u>Środowiskowa</u> , Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna
Cel rewitalizacji	CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. Budowa i przebudowa dróg oraz modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej
Lokalizacja	Sieć wodno-kanalizacyjna: <ul style="list-style-type: none"> • Chojno - dz. nr 742, 374, 98/2, 93, 85 • Osiek - dz. nr 357, 351/7, 352/8, 355/6, 355/7, 355/1, 356 Sieć kanalizacji sanitarnej: <ul style="list-style-type: none"> • Kubeczki – cała miejscowość • Dębionka - cała miejscowość • Niedźwiadki - cała miejscowość
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakośław (Urząd Gminy)
Podmioty współpracujące/partnerzy	Nie dotyczy
Szacowana wartość przedsięwzięcia	15 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 3 mln PLN • Środki unijne – 6 mln PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) - 6 mln PLN
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>W trzech miejscowościach położonych na obszarze rewitalizacji całkowicie brakuje sieci kanalizacyjnej, co w znaczący sposób obniża komfort życia mieszkańców oraz stan środowiska naturalnego. W związku z tym niezbędna jest budowa kompletnej infrastruktury kanalizacyjnej, obejmującej zarówno sieć główną, jak i przyłącza do poszczególnych nieruchomości. Ponadto na wyznaczonym obszarze rewitalizacji dynamicznie rozwija się nowa zabudowa, co generuje dodatkowe zapotrzebowanie na sprawnie funkcjonującą infrastrukturę wodno-kanalizacyjną.</p> <p>Celem planowanych działań jest przede wszystkim zapewnienie mieszkańcom dostępu do pełnowartościowej infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Budowa sieci kanalizacyjnej w trzech miejscowościach, które dotychczas były jej całkowicie pozbawione, pozwoli na znaczącą poprawę warunków sanitarnych oraz</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

	<p>zdrowotnych. Realizacja tej inwestycji pozwoli na właściwe odprowadzanie i oczyszczanie ścieków bytowych, a tym samym przyczyni się do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko, eliminując problemy związane z nieszczelnymi zbiornikami bezodpływowymi i ryzykiem zanieczyszczenia gleb oraz wód.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci wod-kan:<ul style="list-style-type: none"> – Chojno – Osiek • Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej:<ul style="list-style-type: none"> – Kubiczki – Dębionka – Niedźwiadki <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • ochrona środowiska • zapewnienie rozwoju społeczno-gospodarczego • sieć kanalizacyjna na obszarze całej Gminy
--	--

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 39. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3.

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE 3	
Tytuł przedsięwzięcia	Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji
Sfera oddziaływania	<u>Spoleczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Cel rewitalizacji	CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. Rozbudowa infrastruktury i rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja	<p>1) Pakosław:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa placu zabaw i małej infrastruktury – działka nr 396/6 • Modernizacja placu zabaw przy przedszkolu – działka nr 375 • Budowa wiejskiego placu zabaw – 247/1 • Modernizacja i rozbudowa kortu tenisowego – działka nr 870/6 • Zadaszenie boiska Orlik – działka nr 870/8 • Modernizacja kompleksu Orlik - działka nr 870/8 • Budowa infrastruktury sportowej: bieżnia lekkoatletyczna, kort tenisowy, treningowe boisko piłkarskie, skatepark – działki 245, 248/11, 248/7, 249, 877/2 • Budowa gminnego przedszkola i żłobka – działki 245, 248/11, 248/7, 249, 877/2, 247/1 <p>2) Chojno</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa sali sportowej przy szkole – działka nr 739/2 wraz z parkingiem na działce 740/1, 739/1 • Remont placu zabaw i małej infrastruktury – działka nr 333 <p>3) Kubeczki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa placu zabaw i małej infrastruktury – działka nr 76 <p>4) Pomocno</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa placu zabaw i małej infrastruktury – działka nr 155
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakosław (Urząd Gminy)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Podmioty współpracujące/partnerzy	Sołectwo Pakosław, Chojno, Dębionka i Kubeczki, Pomocno
Szacowana wartość przedsięwzięcia	40 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 2 mln PLN • Środki unijne – 19 mln PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 19 mln PLN
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>W centrum miejscowości Pakosław znajduje się ogrodzony, obecnie użytkowany plac zabaw, w średnim stanie technicznym, który z każdym rokiem wymaga gruntowniejszego remontu. Planowane jest jego przeniesienie w miejsce bezpieczniejsze, z dala od drogi o znacznym natężeniu ruchu. Doposażenia wymaga również plac zabaw znajdujący się przy przedszkolu.</p> <p>W związku z coraz popularniejszymi zajęciami z tenisa, niezbędna jest modernizacja i rozbudowa istniejącego kortu tenisowego znajdującego się w Pakosławiu. Dodatkowo konieczne jest wykonanie zadaszenia boiska typu Orlik, co umożliwi korzystanie z niego niezależnie od warunków pogodowych.</p> <p>W miejscowości Chojno znajduje się ogrodzony plac zabaw, którego infrastruktura jest częściowo zużyta i wymaga odnowienia oraz doposażenia, aby mógł bezpiecznie i w pełni służyć najmłodszym mieszkańcom. W miejscowości brakuje sali sportowej. Jej budowa przy szkole podstawowej pozwoli na organizowanie zajęć wychowania fizycznego na miejscu, bez potrzeby dowożenia uczniów do obiektu znajdującego się w Pakosławiu.</p> <p>W miejscowości Kubeczki plac zabaw jest w złym stanie technicznym. Konieczna jest wymiana urządzeń na nowe oraz doposażenie terenu w elementy małej architektury.</p> <p>Plac zabaw w miejscowości Pomocno wymaga doposażenia w dodatkowe urządzenia oraz elementy małej architektury.</p> <p>Celem planowanych działań jest poprawa jakości i funkcjonalności infrastruktury rekreacyjnej oraz zwiększenie bezpieczeństwa dzieci oraz komfortu korzystania z tych przestrzeni. Konieczne jest uzupełnienie placów zabaw o dodatkowe urządzenia tak, by w pełni odpowiadały na potrzeby najmłodszych mieszkańców. Odnowienie i dostosowanie do obecnych standardów kortu tenisowego pozwoli na szersze wykorzystanie obiektu oraz zwiększy dostępność zajęć sportowych. Ponadto budowa sali sportowej przy szkole w Chojnie zwiększy bezpieczeństwo i komfort dzieci, które obecnie muszą korzystać z infrastruktury oddalonej od miejsca nauki.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <p>1) Pakosław:</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa placu zabaw i małej infrastruktury • Modernizacja placu zabaw przy przedszkolu • Budowa wiejskiego placu zabaw • Modernizacja i rozbudowa kortu tenisowego • Zadaszenie boiska Orlik • Modernizacja kompleksu Orlik • Budowa infrastruktury sportowej: bieżnia lekkoatletyczna, kort tenisowy, treningowe boisko piłkarskie, skatepark • Budowa gminnego przedszkola i żłobka <p>2) Chojno</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa sali sportowej przy szkole wraz z parkingiem • Remont placu zabaw i małej infrastruktury <p>3) Kubiczki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa placu zabaw i małej infrastruktury <p>4) Pomocno</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa placu zabaw i małej infrastruktury <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • stworzenie warunków do atrakcyjnego, aktywnego spędzania wolnego czasu • integracja mieszkańców • rozwój umiejętności społecznych i pracy zespołowej • poprawa kondycji fizycznej • organizacja wydarzeń lokalnych • podniesienie wartości lokalnej infrastruktury
--	---

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 40. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4.

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE 4	
Tytuł przedsięwzięcia	Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubeczkach, Pomocnie
Sfera oddziaływania	<u> Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Cel rewitalizacji	CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. Rozbudowa infrastruktury i rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja	<ul style="list-style-type: none"> • Pakoślaw- ul. Strażacka 11, działka nr 827 • Kubeczki- 20, działka nr 76 • Pomocno- 31, działka nr 155
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakoślaw (Urząd Gminy)
Podmioty współpracujące/partnerzy	Sołectwo Pakoślaw, Dębionka i Kubeczki, Pomocno
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1,5 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 300.000 PLN • Środki unijne – 600.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 600.000 PLN
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Świetlica w Pakoślawiu wymaga przeprowadzenia remontu parteru, natomiast piętro zostało wyremontowane w 2025 r. Konieczna jest modernizacja łazienki i kuchni, aby dostosować je do aktualnych standardów użytkowych oraz zapewnić mieszkańcom bezpieczne i funkcjonalne warunki korzystania. Niezbędne jest także odnowienie elewacji budynku.</p> <p>Świetlica w miejscowości Kubeczki wymaga natychmiastowego gruntownego remontu, obejmującego modernizację wszystkich kluczowych pomieszczeń: łazienka, kuchnia, sala. Konieczna jest również modernizacja schodów prowadzących do piwnicy.</p> <p>W miejscowości Pomocno świetlica jest w stosunkowo dobrym stanie technicznym, jednak wskazane jest odświeżenie elewacji wraz z renowacją schodów zewnętrznych, aby zapewnić bezpieczeństwo użytkowników i poprawić ogólny wygląd obiektu. Wewnątrz</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

	<p>konieczna jest wymiana podłóg, co pozwoli na podniesienie komfortu korzystania i zwiększy trwałość pomieszczeń.</p> <p>Celem planowanych prac jest stworzenie nowoczesnej, funkcjonalnej i bezpiecznej infrastruktury społecznej, która będzie mogła w pełni odpowiadać na potrzeby mieszkańców wszystkich grup wiekowych. Modernizacja świetlic ma na celu podniesienie standardów technicznych oraz estetycznych tych obiektów tak, aby stały się one miejscem integracji lokalnej społeczności, organizacji wydarzeń kulturalnych, spotkań i zajęć edukacyjnych.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <p>1) Świetlica w Pakoślawiu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont kuchni • remont łazienki • remont sali na parterze • odnowienie elewacji <p>2) Świetlica w Kubeczkach</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont kuchni • remont łazienki • wymiana podłogi na sali • renowacja schodów do piwnicy • odnowienie elewacji <p>3) Świetlica w Pomocnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • remont podłogi • odnowienie elewacji wraz ze schodami • remont kuchni <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • stworzenie warunków do atrakcyjnego, aktywnego spędzania wolnego czasu • integracja mieszkańców • rozwój umiejętności społecznych i pracy zespołowej • poprawa kondycji fizycznej • organizacja wydarzeń lokalnych • podniesienie wartości lokalnej infrastruktury
--	--

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 41. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5.

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE 5	
Tytuł przedsięwzięcia	Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakosławiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu
Sfera oddziaływania	<u> Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Cel rewitalizacji	CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. Rozbudowa infrastruktury i rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja	Pakosław, ul. 22 Stycznia 31, działka nr 389/3
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Pakosław (Urząd Gminy)
Podmioty współpracujące/partnerzy	Właściciele prywatni
Szacowana wartość przedsięwzięcia	5 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet gminy – 1 mln PLN • Środki unijne – 2 mln PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) – 2 mln PLN
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Budynek wymaga gruntownego remontu dachu oraz elewacji, która jest w znacznym stopniu zużyta i obniża zarówno walory estetyczne jak i energooszczędność obiektu. Część budynku jest niezagospodarowana i wymaga gruntownego remontu również wewnątrz, obejmującego m. in. poprowadzenie nowych instalacji, wykonanie podłóg. Konieczna jest także rozbiórka znajdującego się na działce budynku magazynu, który grozi zawaleniem.</p> <p>W budynku obecnie funkcjonują przestrzenie mieszkalne oraz różnorodne usługi – mieści się w nim pizzeria, gabinet kosmetyczny, salon fryzjerski.</p> <p>Celem planowanych działań jest stworzenie wielofunkcyjnej, nowoczesnej i przyjaznej mieszkańcom przestrzeni, która będzie łączyć funkcje społeczne i gospodarcze. Remont elewacji oraz utwardzenie terenu to działania zmierzające do podniesienia jego</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

	<p>efektywności energetycznej oraz bezpieczeństwa użytkowników. Planowane jest także zaadaptowanie obecnie nieużytkowanej części budynku na cele społeczno-kulturowe, oświatowe lub usługowe. Odnowiony budynek stanie się atrakcyjnym, reprezentacyjnym punktem miejscowości, sprzyjający dalszej aktywizacji społecznej i usługowej.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <p>1) Rewitalizacja budynku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odnowienie elewacji • wymiana pokrycia dachu • modernizacja instalacji wewnątrz budynku • adaptacja niezagospodarowanych pomieszczeń <p>2) Zagospodarowanie terenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utwardzenie przyległego terenu • wydzielenie miejsc parkingowych • utworzenie ogródków, miejsca rekreacji <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa warunków życia mieszkańców • stworzenie warunków do atrakcyjnego spędzania wolnego czasu • integracja mieszkańców • podniesienie wartości lokalnej infrastruktury
--	--

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 42. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6.

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE 6	
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja budynku Rewiru Dzielnicowych w Pakosławiu
Sfera oddziaływania	Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, <u>Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Cel rewitalizacji	CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja	Pakosław, ul. 22 Stycznia 30, działka nr 355/2
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Komenda Powiatowa Policji w Rawiczu
Podmioty współpracujące/partnerzy	Gmina Pakosław (Urząd Gminy)
Szacowana wartość przedsięwzięcia	2 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Budżet Policji – 100.000 PLN • Budżet gminy – 20.000 PLN • Środki unijne – 1.880.000 PLN
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Budynek jest w trwałym zarządzie Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu. Obiekt jest w złym stanie technicznym, podczas intensywnych opadów woda przedostaje się do środka, nieszczelności i zawilgocenia pogarszają warunki pracy. Instalacje i wyposażenie są przestarzałe. Ogrzewanie z wykorzystaniem starego pieca węglowego. W budynku są niskie i nieergonomiczne pomieszczenia, brak dostosowania do współczesnych wymogów służby, obsługi mieszkańców oraz standardów bezpieczeństwa.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizacja konstrukcji i izolacji • wymiana instalacji, likwidacja źródeł przecieków • dostosowanie pomieszczeń • poprawa efektywności energetycznej • możliwa przebudowa funkcjonalna – zmiana funkcji i organizacja wnętrza <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków pracy dzielnicowych – zwiększenie bezpieczeństwa, komfortu i funkcjonalności pomieszczeń

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości obsługi mieszkańców – lepsze warunki przyjęć interesantów, wyższy standard infrastruktury publicznej • Poprawa efektywności energetycznej budynku z wykorzystaniem ekologicznych źródeł energii, redukcja emisji CO₂ i wpływu na środowisko • Wzrost efektywności energetycznej – niższe koszty eksploatacyjne dzięki nowym instalacjom i ekologiczny system ogrzewania • Zwiększenie trwałości i użyteczności obiektu – zabezpieczenie budynku przed dalszą degradacją i dostosowanie do wymogów technicznych oraz środowiskowych
--	---

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 43. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 7.

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE 7	
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Cel rewitalizacji	CEL 1. Wzmacnianie spójności społecznej oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu CEL 2. Zwiększanie atrakcyjności oferty rekreacyjnej i kulturalnej CEL 3. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej oraz komunalnej z zachowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego
Kierunek działań rewitalizacyjnych	KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Wzrost poziomu integracji społecznej i aktywności mieszkańców KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. Rozbudowa infrastruktury i rozwój oferty sportowo-rekreacyjnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Rozbudowa infrastruktury oraz poszerzenie oferty kulturalnej KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Budowa oraz modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja	Golejewko, działka nr 240
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Stadnina Koni „IWNO” Spółka z o.o.
Podmioty współpracujące/partnerzy	Nie dotyczy
Szacowana wartość przedsięwzięcia	20 mln PLN
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Środki prywatne – 500.000 PLN • Środki unijne – 9.750.000 PLN • Środki krajowe (budżet Państwa, regionu) - 9.750.000 PLN
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Obecnie trwa postępowanie spadkowe w sprawie przejęcia pałacu wraz z parkiem przez prawowitą spadkobierczynię rodziny Czarneckich, natomiast działka jest własnością Stadniny Koni „IWNO” Sp. z o.o.</p> <p>Pałac znajdujący się obecnie w bardzo złym, wręcz tragicznym stanie technicznym. Budynek wymaga gruntownego remontu zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz, obejmującego kompleksową renowację konstrukcji, elewacji, dachów, instalacji oraz wszystkich pomieszczeń użytkowych. Doprowadzenie obiektu do właściwego stanu technicznego jest kluczowe dla zachowania jego wartości historycznej i przywrócenia mu funkcji społeczno-kulturalnych.</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

	<p>Modernizacji wymaga również pobliska restauracja, której infrastruktura jest znacznie wyeksploatowana. Konieczne jest odnowienie łazienek, kuchni, sal oraz pokoi gościnnych.</p> <p>Ulepszeń potrzebuje również funkcjonująca tam stadnina koni – jej zaplecze techniczne, boksy i tereny wokół należy dostosować do potrzeb użytkowników.</p> <p>Zagospodarowania wymaga także park otaczający kompleks pałacowy. Obecnie przestrzeń ta jest zaniedbana i pozbawiona odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej. Wymaga uporządkowania, odtworzenia alejek i zieleni, a także wyposażenia w elementy małej architektury tak, aby stała się atrakcyjną i bezpieczną przestrzenią do wypoczynku, spacerów i organizacji wydarzeń plenerowych.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <p>1) Modernizacja pałacu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gruntowny remont elewacji • remont dachu • remont pomieszczeń • nowe instalacje elektryczne, sanitarne, wodociągowe <p>2) Zagospodarowanie terenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uporządkowanie terenu • odtworzenie alejek i zieleni • wyposażenie w elementy małej architektury • utwardzenie terenu • wydzielenie miejsc parkingowych <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie terenu rekreacyjno-wypoczynkowego dla mieszkańców, turystów i gości • Poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej • Poprawa jakości środowiska naturalnego • Zwiększenie liczby osób korzystających z strefy rekreacyjno-wypoczynkowej
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie wyżej opisane przedsięwzięcia i wchodzące w ich skład zadania **będą zrealizowane** w sposób, **zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami**, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

9. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ, O KTÓRYCH MOWA W PKT 7 ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Komplementarność to kluczowa cecha programów rewitalizacji. Rewitalizacja jest procesem przemiany wyznaczonego obszaru gminy, który charakteryzuje się szczególną koncentracją problemów, w tym przede wszystkim społecznych. W programie rewitalizacji należy zatem zastosować mechanizmy zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych na potrzeby opracowania programu rewitalizacji należy rozumieć jako **wzajemne dopełnianie się interwencji, prowadzące do osiągnięcia wcześniej wyznaczonych celów rewitalizacji**. W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 zapewniono komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych we wszystkich wymaganych wymiarach.

9.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji. **Zapewnienie komplementarności przestrzennej przedsięwzięć rewitalizacyjnych** ma służyć temu, by **program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji** (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 **przedsięwzięcia rewitalizacyjne oddziaływać będą na cały obszar rewitalizacji** dzięki ich równomiernemu, przestrzennemu rozłożeniu oraz wzajemnemu przestrzennemu „dopełnianiu się”. **Zachowanie komplementarności przestrzennej wykazano** w Rozdziałach: 7. i 8., w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o przedsięwzięciach, **w wierszu „Lokalizacja przedsięwzięcia” wskazując konkretne miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji**. Ponadto, realizacja przedsięwzięć na obszarze rewitalizacji została zsynchronizowana czasowo, co wykazano w ramowym harmonogramie realizacji programu rewitalizacji (Tabela 48.). Graficznie zostało to przedstawione także na mapach obrazujących podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji (załączniki nr 1-2). Tym samym dowodzi się, że przedsięwzięcia te nie są skupione w jednym punkcie obszaru rewitalizacji, lecz zlokalizowane na całym jego terytorium.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

9.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji takich przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się **wzajemnie dopełniały tematycznie** sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we **wszystkich niezbędnych aspektach** (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma **przeciwdziałać fragmentacji działań** (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, czy „rewitalizacji społecznej” – określeń często błędnie stosowanych), koncentrując uwagę na **całościowym spojrzeniu** na przyczyny kryzysu obszaru rewitalizacji.

Poszczególne **przedsięwzięcia rewitalizacyjne**, ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030, **uzupełniają się tematycznie oraz oddziałują na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych sferach**, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. **Zachowanie komplementarności problemowej wykazano** w Rozdziałach: 7. i 8., w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o przedsięwzięciach podstawowych, **w wierszu „Komplementarność problemowa”, wskazując na bezpośrednie powiązania** opisywanych przedsięwzięć z innymi przedsięwzięciami ujętymi w programie rewitalizacji.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Tabela 44. Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery oddziaływania

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	PRZEDSIĘWZIECIE WPŁYWA NA SFERĘ:				
	Spoleczną	Gospodarczą	Funkcjonalno - przestrzenną	Środowiskową	Techniczną
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 1 Modernizacja parku w Pakoślawiu	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 2 Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakoślawiu	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3 Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakoślawiu	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 4 Remont Urzędu Gminy Pakoślaw	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 5 Remont Kościoła w Pakoślawiu wraz salką parafialną	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 6 Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 7 Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOZTAŁE NR 1 Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 2 Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji	NIE	NIE	NIE	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 3 Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 4 Remont świetlic w Pakoślawiu, Kubeczkach, Pomocnie	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 5 Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakoślawiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu	TAK	NIE	TAK	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 6 Modernizacja budynku Rewiru Dzielnicowych w Pakoślawiu	NIE	NIE	TAK	TAK	TAK
PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 7 Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku	TAK	TAK	TAK	TAK	TAK

Źródło: Opracowanie własne

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Dla zapewnienia **komplementarności proceduralno-instytucjonalnej** niezbędne jest **osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle**. Zachowanie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej wykazano i opisano w Rozdziałach: 11 Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu oraz 12. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

9.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa sprowadza się do **zachowania ciągłości programowej** polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności UE w latach 2014-2021. Ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności UE w latach 2014-2021.

Poniżej wykazano, które przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2014-2021:

- **Przedsięwzięcie podstawowe nr 6.** stanowi kontynuację następujących projektów:
  - „Poprawa stosunków wodnych na terenie Gminy Pakosław w celu zachowania unikalnego dziedzictwa przyrodniczego” – całkowita wartość 129.964,45 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 82.696,00 zł z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, Lokalna Grupa Działania Gościnną Wielkopolska. W ramach zadania odmulono Rów Oliwny (od Pakosławia do ujścia), oczyszczono i zagospodarowano trzy stawy w Chojnie oraz nasadzono drzewa w Pakosławiu i Chojnie.
- **Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1.** stanowi kontynuację następujących projektów:
  - „Rozbudowa oświetlenia ulicznego w pięciu miejscowościach Gminy Pakosław” – całkowita wartość 950.984,92 zł, z tego dofinansowanie w kwocie 600.000,00 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, poddziałanie Fundusze Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego. Zakres zadań obejmował montaż szafek oświetleniowych, budowę linii kablowych, montaż słupów oraz opraw oświetleniowych, m.in. w Pakosławiu na ul. Ogrodowej, ul. Parkowej i ul. Olbina, w Osieku oraz w Chojnie. Przedmiotem projektu była poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego;
  - „Budowa (przebudowa) dróg dojazdowych do gruntów rolnych o szer. 4 m w miejscowości Pakosław i Niedźwiadki” – całkowita wartość 455.081,33 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 244.250,00 zł ze środków Województwa Wielkopolskiego na budowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych. W ramach zadania wybudowano odcinki dróg o nawierzchni z kostki betonowej w miejscowościach Pakosław i Niedźwiadki oraz o nawierzchni z kruszywa kamiennego w miejscowościach Pakosław i Ostrobudki;
  - „Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych o szerokości 4 m, obręb Chojno” – całkowita wartość 140.407,49 zł, w tym dofinansowanie w wysokości 82.375,00 zł ze środków Województwa Wielkopolskiego na budowę dróg dojazdowych do gruntów rolnych. W ramach zadania wybudowano odcinek drogi o nawierzchni asfaltowej w miejscowości Chojno.
- **Przedsięwzięcie uzupełniające nr 2.** stanowi kontynuację następujących projektów:

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

- „Budowa sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w miejscowości Pakosław na ul. Kolejowej oraz ul. Olbina” – całkowita wartość 531.989,40 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 432.511,71 zł z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. W ramach zadania wybudowano sieć wodociągową o łącznej długości niespełna 0,7 km oraz kanalizację sanitarną o długości ponad 0,3 km wraz z przepompownią ścieków.
- **Przedsięwzięcie uzupełniające nr 4.** stanowi kontynuację następujących projektów:
  - „Montaż instalacji fotowoltaicznej na budynku świetlicy wiejskiej w Pakosławiu w celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie Gminy Pakosław” – całkowita wartość 60.516 zł, w tym dofinansowanie w kwocie 38.506,00 zł z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, operacje w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” z wyłączeniem projektów grantowych oraz operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. W ramach zadania na dachu świetlicy wiejskiej w Pakosławiu umieszczono panele fotowoltaiczne o łącznej mocy 14,19 kWp.

Realizacja wyżej wymienionych zadań nie ograniczała się wyłącznie do terenu określonego w GPR jako obszar rewitalizacji. Zadania te, które mają swoją kontynuację w GPR, realizowano zgodnie z istniejącymi potrzebami.

9.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania w kontekście polityki spójności w latach 2021-2027 oznacza, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji, opierają się na **konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia** ze środków EFRR, EFS+ i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność źródeł finansowania oznacza także **zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania** przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane główne źródła finansowania podstawowych i pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 przedstawiają się następująco:

- a. **Środki unijne:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 1., Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 3., Przedsięwzięcie podstawowe nr 4., Przedsięwzięcie podstawowe nr 5., Przedsięwzięcie podstawowe nr 6., Przedsięwzięcie podstawowe nr 7., Przedsięwzięcie pozostałe nr 1., Przedsięwzięcie pozostałe nr 2., Przedsięwzięcie pozostałe nr 3., Przedsięwzięcie pozostałe nr 6., Przedsięwzięcie pozostałe nr 7.
- b. **Środki własne gminy:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 1., Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 4., Przedsięwzięcie podstawowe nr 6., Przedsięwzięcie pozostałe nr 1., Przedsięwzięcie pozostałe nr 2., Przedsięwzięcie

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

pozostałe nr 3., Przedsięwzięcie pozostałe nr 4., Przedsięwzięcie pozostałe nr 5.,
Przedsięwzięcie pozostałe nr 6., Przedsięwzięcie pozostałe nr 7.,

- c. **Środki własne powiatu:** nie dotyczy
- d. **Środki własne województwa:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 1., Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 3., Przedsięwzięcie podstawowe nr 4., Przedsięwzięcie podstawowe nr 5., Przedsięwzięcie podstawowe nr 6., Przedsięwzięcie podstawowe nr 7., Przedsięwzięcie pozostałe nr 1., Przedsięwzięcie pozostałe nr 2., Przedsięwzięcie pozostałe nr 3., Przedsięwzięcie pozostałe nr 4., Przedsięwzięcie pozostałe nr 5., Przedsięwzięcie pozostałe nr 7.
- e. **Środki krajowe:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 1., Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 3., Przedsięwzięcie podstawowe nr 4., Przedsięwzięcie podstawowe nr 5., Przedsięwzięcie podstawowe nr 6., Przedsięwzięcie podstawowe nr 7., Przedsięwzięcie pozostałe nr 1., Przedsięwzięcie pozostałe nr 2., Przedsięwzięcie pozostałe nr 3., Przedsięwzięcie pozostałe nr 4., Przedsięwzięcie pozostałe nr 5., Przedsięwzięcie pozostałe nr 6., Przedsięwzięcie pozostałe nr 7.
- f. **Środki podmiotów współpracujących:** nie dotyczy
- g. **Środki prywatne:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 3., Przedsięwzięcie podstawowe nr 5., Przedsięwzięcie podstawowe nr 7., Przedsięwzięcie pozostałe nr 7.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

10. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI WRAZ Z SZACUNKOWYM WSKAZANIEM ŚRODKÓW FINANSOWYCH ZE ŹRÓDEŁ PUBLICZNYCH I PRYWATNYCH

Ramy finansowe powinny wskazywać potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł. Podstawą do określenia ram finansowych są: zakres przedmiotowy i podmiotowy poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, horyzont czasowy obowiązywania programu oraz identyfikacja dostępnych źródeł finansowania występujących na szczeblach lokalnym, regionalnym oraz krajowym.

Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 przedstawia poniższa tabela.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 45. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt			Planowane źródło finansowania
				Środki publiczne	Środki prywatne	Razem	
1.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja parku w Pakosławiu	Gmina Pakosław	2027-2030	2 mln zł	0 zł	2 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
2.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakosławiu	Gmina Pakosław	2027-2030	2 mln zł	0 zł	2 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
3.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakosławiu	INGENIA S.A. Pałac w Pakosławiu ul. Królewska 16 00-103 Warszawa	2026-2030	4,3 mln zł	0,2 mln zł	4,5 mln zł	Środki własne inwestora prywatnego Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
4.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Remont Urzędu Gminy Pakosław	Gmina Pakosław	2026-2030	2 mln zł	0 zł	2 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW
NA LATA 2025-2030**

5.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Remont Kościoła w Pakosławiu wraz salką parafialną	Parafia w Pakosławiu	2026-2030	2 mln zł	0,5 mln zł	2,5 mln zł	Środki własne Parafii w Pakosławiu Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
	Przedsięwzięcie podstawowe nr 6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie	Gmina Pakosław	2027-2030	5 mln zł	0 zł	5 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
7.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu	Parafia w Golejewku	2027-2030	29,5 mln zł	0,5 mln zł	30 mln zł	Środki własne Parafii w Golejewku Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
8.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji	Gmina Pakosław	2026-2030	25 mln zł	0 zł	25 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
9.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 2. Rozbudowa sieci	Gmina Pakosław	2026-2030	15 mln zł	0 zł	15 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW
NA LATA 2025-2030**

	wodno-kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji						
10.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji	Gmina Pakosław	2026-2030	40 mln zł	0 zł	40 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
11.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakosławiu, Kubeczkach, Pomocnie	Gmina Pakosław	2026-2030	1,5 mln zł	0 zł	1,5 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
12.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakosławiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu	Gmina Pakosław	2026-2030	5 mln zł	0 zł	5 mln zł	Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
13.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 6. Modernizacja	Komenda Powiatowa	2026-2030	2 mln zł	0 zł	2 mln zł	Budżet Policji, Budżet Gminy Środki unijne, w tym FEW

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW
NA LATA 2025-2030**

	budynku Rewiru Dzielnicowych w Pakosławiu	Policji w Rawiczu					
14.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku	Stadnina Koni „IWNO” Spółka z o.o.	2026	19,5 mln zł	0,5 mln zł	20,0 mln zł	Środki własne inwestora Środki unijne, w tym FEW Budżet Państwa, regionu
				154,8 mln zł	1,7 mln zł	156,5 mln zł	

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

11. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI, WSKAZANIE KOSZTÓW TEGO ZARZĄDZANIA WRAZ Z RAMOWYM HARMONOGRAMEM REALIZACJI PROGRAMU

Wieloaspektowość procesu rewitalizacji wymaga osadzenia rewitalizacji w ogólnym systemie zarządzania rozwojem gminy oraz określenia kluczowych elementów, jakimi są: system wdrażania, monitorowania i modyfikacji programu rewitalizacji. Umożliwia to z jednej strony skuteczną i efektywną realizację programu, z drugiej strony natomiast pozwala na optymalne wykorzystanie środków finansowych w celu zmaksymalizowania spodziewanych efektów. Ponadto, kompleksowy monitoring zapewnia również odpowiednią ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia jego realizacji.

Program rewitalizacji powinien być dokumentem „żywym”, podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki rewitalizacji i wskazującym sposoby osiągania założonych celów. Aby zaakceptowane przez radę gminy zapisy programu były realizowane, niezbędny jest organ odpowiedzialny za kompleksowy proces zarządzania procesem rewitalizacji. Ze względu na istotność programu rewitalizacji dla rozwoju gminy, **organem tym jest Wójt Gminy Pakosław**, który realizował będzie powyższe zadania za pośrednictwem **Zespołu ds. realizacji programu rewitalizacji**, który zostanie powołany w celu **zarządzania całym procesem rewitalizacji w gminie**, tj. **wdrażania, monitorowania oraz przygotowania niezbędnych modyfikacji** dokumentu. Członkowie Zespołu, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy, reprezentować będą różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej oraz posiadać będą odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie (pracownicy Urzędu Gminy, radni, szefowie jednostek gminnych, przedstawiciele organizacji pozarządowych), co gwarantuje sprawne i kompleksowe zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, w szczególności **wdrażanie programu rewitalizacji**. Całość prac zespołu koordynować będzie Koordynator ds. Rewitalizacji, będący jednocześnie przewodniczącym zespołu. Koszty zarządzania programem rewitalizacji sprowadzą się m.in. do przyznania ewentualnych dodatków specjalnych do podstawowych wynagrodzeń pracowniczych i pokryte zostaną w ramach wydatków na administrację Urzędu Gminy Pakosław.

Ponadto, ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji wskazuje, że jednym z kluczowych narzędzi realizacji programu rewitalizacji, zapewniających m.in. jego uspołecznienie, jest **Komitet rewitalizacji**. Zgodnie z uchwałą Rady Gminy Pakosław z dnia ..... r. (*treść do uzupełnienia*) w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Pakosław (uchwała nr .....- *treść do uzupełnienia*), **stanowi on forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakosław na lata 2025-2030 (GPR) oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą dla Wójta w zakresie rewitalizacji**. Komitet reprezentuje interesariuszy rewitalizacji, tj. przedstawiciele mieszkańców gminy (w tym obszaru rewitalizacji), organizacji pozarządowych i grup

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

nieformalnych, przedsiębiorców, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych grup społecznych. **Komitet uprawniony jest do opiniowania GPR na etapie jego wdrażania, monitorowania i ewaluacji oraz podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją w Gminie Pakosław.** Komitet uczestniczy w sporządzaniu i opiniowaniu projektów uchwał Rady Gminy Pakosław oraz zarządzeń Wójta związanych z rewitalizacją. Zgodnie z uchwałą, posiedzenia Komitetu odbywają się w razie potrzeby, nie rzadziej niż raz na rok. Komitet zajmuje stanowisko w sprawach w formie opinii, która jest formułowana w drodze uzgodnienia stanowisk. Osoby zasiadające w Komitecie rewitalizacji sprawują tę funkcję społecznie, nie otrzymując za swoją pracę wynagrodzenia, a obsługę administracyjną zapewnia Urząd Gminy w Pakosławiu.

Ramowy harmonogram przygotowania programu rewitalizacji oraz realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do **przedsięwzięć rewitalizacyjnych** przedstawiają Tabele 47 i 48.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 46. Ramowy harmonogram przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030

ETAP PRAC	2024	2025									2026					
	IX-XII	I-V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	
OPRACOWANIE DIAGNOZY GMINY, W TYM DIAGNOZY CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SŁUŻĄCEJ WYZNACZENIU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI																
PRZEPROWADZENIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU UCHWAŁY W SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI																
PRZYJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI																
PRZYJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE PRZYSTĄPIENIA DO OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI																
ZBIERANIE PROPOZYCJI PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH																
SPORZĄDZENIE WSTĘPNEJ WERSJI PROJEKTU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI																
PRZEPROWADZENIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PROJEKTU UCHWAŁY W SPRAWIE OKREŚLENIA ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI																
PRZEPROWADZENIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH I OPINIOWANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI																
SPORZĄDZENIE PROJEKTU GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI PO UWZGLĘDNIENIU UWAG Z ETAPU KONSULTACJI I OPINIOWANIA																
PRZYJĘCIE UCHWAŁY W SPRAWIE W SPRAWIE OKREŚLENIA ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI																
PRZYJĘCIE UCHWAŁĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI																
PRACE NAD POWOŁANIEM I POWOŁANIE KOMITETU REWITALIZACJI																

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tabela 47. Ramowy harmonogram realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2025	2026	2027	2028	2029	2030
I. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
1.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja parku w Pakosławiu						
2.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Przebudowa i zagospodarowanie na cele społeczne zabytkowego budynku gospodarczego przy ul. Parkowej 2 w Pakosławiu						
3.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Modernizacja pałacu oraz rewitalizacja przylegającego terenu w Pakosławiu						
4.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Remont Urzędu Gminy Pakosław						
5.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Remont Kościoła w Pakosławiu wraz salką parafialną						
6.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 6. Remont i modernizacja obiektu Centrum Kultury Chazackiej wraz z przylegającą remizą OSP w Chojnie						
7.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Remont Kościoła w Golejewku wraz salką oraz zagospodarowanie terenu						
II. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							

**GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW
NA LATA 2025-2030**

1.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 1. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji						
2.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 2. Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na obszarze rewitalizacji						
3.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji						
4.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Remont świetlic w Pakosławiu, Kubeczkach, Pomocnie						
5.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Rewitalizacja budynku wielofunkcyjnego na ul. 22 Stycznia w Pakosławiu w celu rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych wraz z zagospodarowaniem terenu						
6.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 6. Modernizacja budynku Rewiru Dzielnicy w Pakosławiu						
7.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja pałacu i rewitalizacja terenu w Golejewku						

Źródło: Opracowanie własne

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Kluczowym elementem kompleksowego zarządzania procesem rewitalizacji w gminie jest **system monitorowania** rewitalizacji. Należy zatem monitorować realizację uchwalonego programu rewitalizacji. System monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakosław na lata 2025-2030 przedstawia się następująco i dotyczy następujących płaszczyzn:

- a) Monitorowania podstawowych parametrów programu na etapie przyjęcia oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe programu wraz z prognozowanym montażem finansowym)
- b) Monitorowania stopnia realizacji celów określonych w programie (co najmniej raz na dwa lata)

Gminny program rewitalizacji powinien definiować oczekiwane efekty planowanych przedsięwzięć oraz wskaźniki ich osiągnięcia. Monitorowanie stopnia realizacji celów w trakcie wdrażania programu polegać będzie na weryfikacji osiągnięcia założonych wartości docelowych wskaźników rezultatu i produktu. Przyjęta wartość bazowa poszczególnych wskaźników dotyczy stopnia zaawansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach programu, a nie bezwzględnego poziomu ich obecnej wartości.

CEL 1. Wzmocnienie spójności społecznej i zapobieganie wykluczeniu społecznemu

- Wskaźnik produktu:
  - Liczba zmodernizowanych/wyremontowanych/przebudowanych obiektów i budowli służących aktywizacji i integracji mieszkańców (sztuki)
  - Wartość bazowa w 2025 r.: 0 sztuk
  - Wartość docelowa w 2030 r.: 10 sztuk

Wskaźnik powiązany z następującymi wskaźnikami produktu ujętymi w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027: WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach oraz WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem.

- Wskaźnik rezultatu:
  - Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej (osoby/rok)
  - Wartość bazowa w 2025 r.: 0 osób/rok

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

- Wartość docelowa w 2030 r.: ok. 38 000 osób/rok

Wskaźnik powiązany z następującym wskaźnikiem rezultatu ujętym w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027: WLWK-PLRR113 - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach.

Liczba nowych wydarzeń kulturalnych/aktywizujących/integrujących (sztuki/rok)

- Wartość bazowa w 2025 r.: 0 sztuk/rok
- Wartość docelowa w 2030 r.: 91 sztuk/rok

CEL 2. Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i kulturalnej

- Wskaźnik produktu:
  - Liczba zmodernizowanych/wyremontowanych/przebudowanych obiektów i budowli zwiększających atrakcyjność rekreacyjną i kulturalną (sztuki)
- Wartość bazowa w 2025 r.: 0 sztuk
- Wartość docelowa w 2030 r.: 9 sztuk

Wskaźnik powiązany z następującymi wskaźnikami produktu ujętymi w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027: WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach oraz WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem.

- Wskaźnik rezultatu:
  - Liczba nowych wydarzeń zwiększających atrakcyjność rekreacyjną i kulturalną (sztuki/rok)
- Wartość bazowa w 2025 r.: 0 sztuk/rok
- Wartość docelowa w 2030 r.: 71 sztuk/rok

CEL 3. Rozwój i unowocześnienie infrastruktury społecznej i komunalnej z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska naturalnego

- Wskaźnik produktu:
  - Zmodernizowana infrastruktura społeczna i komunalna (sztuki)
- Wartość bazowa w 2025 r.: 0 sztuk
- Wartość docelowa w 2030 r.: 6 sztuk

Wskaźnik powiązany z następującymi wskaźnikami produktu ujętymi w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027: WLWK-PLRO148 - Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

rewitalizowanych obszarach oraz WLWK-PLRO139 - Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem.

- Wskaźnik rezultatu:
  - Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej i komunalnej (osoby/rok)
  - Wartość bazowa w 2025 r.: 0 osób/rok
  - Wartość docelowa w 2030 r.: ok. 7 300 osób/rok

Wskaźnik powiązany z następującym wskaźnikiem rezultatu ujętym w Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027: WLWK-PLRR113 - Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach.

- c) Monitorowania skutków realizacji programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania).

Tabela 48. Wskaźniki wykorzystywane na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji (OR)

L.p.	Wskaźnik przyjęty do analizy	Wartość bazowa wskaźnika dla OR	Szacowana wartość wskaźnika w 2030 roku ¹⁴
SFERA SPOŁECZNA			
1.	Udział osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej	0,35%	0,19%
2.	Odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	3,05%	2,30%
3.	Odsetek osób pobierających zasiłki pielęgnacyjne	4,82%	3,21%
4.	Odsetek rodzin korzystających ze wsparcia w formie pracy socjalnej	4,75%	3,85%
5.	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	2	0
6.	Odsetek mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym	19,56%	18,36%
7.	Odsetek czytelników bibliotek	18,71%	18,71%
8.	Liczba „Niebieskich kart”	2	0

¹⁴ Co do zasady, szacowana wartość wskaźnika w 2030 roku ustalona została na poziomie bieżącej wartości referencyjnej dla całej gminy. W pozostałych przypadkach, przyjęto założenie, że nie nastąpi pogorszenie wartości wskaźnika dla OR.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

9.	Liczba stwierdzonych przestępstw	7	0
SFERA GOSPODARCZA			
7.	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG na 100 mieszkańców	6,38 (Podobszar 2)	6,75
SFERA ŚRODOWISKOWA			
8.	Odsetek gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji	51,90% (Podobszar 1)	36,88%
9.	Odsetek gospodarstw domowych, w których znajdują się budynki zawierające azbest	49,37% (Podobszar 1)	48,23%
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
10.	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	NIE (Podobszar 2 i Podobszar 3)	TAK
11.	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	NIE Podobszar 2 i Podobszar 3)	TAK
12.	Dostępność obiektów kultury i innych miejsc integracji społecznej (dom kultury, biblioteka, kino lub świetlica itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	TAK	TAK
13.	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	TAK	TAK
SFERA TECHNICZNA			
14.	Odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy	33,50% (Podobszar 2) 41,90% (Podobszar 4)	24,71%
15.	Odsetek obiektów budowlanych w złym stanie technicznym	1,20% (Podobszar 1)	1,13%

Źródło: opracowanie własne

- d) Bieżącego monitorowania poziomu wdrażania programu – na bieżąco będzie aktualizowana lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i uzupełniających ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Monitorowanie ww. płaszczyzn, prowadzone przez **Zespół ds. realizacji programu rewitalizacji**, sprowadzać się będzie m.in. do przygotowania w cyklach minimum dwuletnich sprawozdań/raportów z realizacji programu, służących ocenie jego aktualności, stopnia skuteczności i efektywności przyjętych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W wyniku kompleksowego monitorowania rewitalizacji, zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz zgłaszanych potrzeb, może zaistnieć potrzeba modyfikacji zapisów programu rewitalizacji, w szczególności dotyczących przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Za przygotowanie niezbędnych **modyfikacji programu** odpowiedzialny jest organ wykonawczy gminy – **Wójt Gminy Pakosław**, który przy udziale **Zespołu ds. realizacji programu rewitalizacji** oceni zasadność oraz możliwość wprowadzenia korekt. W przypadku uznania korekt za zasadne, Zespół zastosuje procedurę wprowadzania zmian, tożsamą z procedurą przy tworzeniu programu, w szczególności uwzględniającą dojrzałe formy partycypacji społecznej oraz strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

13. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY I ZASAD WYNAJMOWANIA LOKALI W TYM ZASOBIE

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 nie wpływają na konieczność zmian w uchwałach dotyczących zasobu mieszkaniowego gminy i zasad wynajmowania lokali w tym zasobie.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE W SPRAWIE ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI

Na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030, nie podjęto uchwały Rady Gminy Pakosław dotyczącej zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

15. WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI WRAZ ZE WSKAZANIEM OKRESU JEJ OBOWIĄZYWANIA

Gmina Pakosław nie planuje ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

16. WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakośław na lata 2025-2030 nie naruszają ustaleń obowiązujących w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i są z nim spójne, co szczegółowo wykazano w Rozdziale 4. Ponadto zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 13b pkt 3 lit. o wskazuje, że ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając m.in. obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Ustalenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakośław na lata 2025-2030 nie naruszają ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i nie wymagają uchwalenia nowych planów.

16.3. W przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu

Gmina Pakośław nie planuje uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

17. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)

Obowiązek przeprowadzenia SOOŚ nakłada Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Określa ona rodzaje dokumentów, dla których wymagane jest przeprowadzanie oceny oraz zasady jej przeprowadzania lub odstąpienia od niej.

W opinii organu przygotowującego projekt Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakośław na lata 2025-2030, nie stanowi on dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko, na podstawie art. 57 ust. 1 pkt. 2 zwrócono się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakośław na lata 2025-2030. Zgodnie z art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przedstawiono stosowne uzasadnienie w tym zakresie. **W przedmiotowym przypadku odstąpienie to zostało uzgodnione ze wskazanymi wyżej organami (pismo nr ..... z dnia .....roku Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu; pismo nr .....z dnia ..... roku**

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) – uzupełnienie treści po etapie uzgodnienia odstąpienia.

18. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Obowiązek uspołecznienia programu rewitalizacji wynika z Ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, a także z Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawy wdrożeniowej). Partycypacja społeczna musi zatem zostać uwzględniona na każdym etapie prac nad programem, tj.: podczas diagnozowania, programowania, wdrażania oraz monitorowania. W proces ten włączyć należy partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

18.1. Diagnozowanie

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Pakosław miała na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR). W ramach partycypacji społecznej na tym etapie prac, mieszkańcy gminy wzięli udział w badaniu ankietowym, mającym na celu poznanie ich opinii na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji społeczno-funkcjonalnej przestrzeni gminy oraz oczekiwanych działań. Opinie zbierano za pośrednictwem kwestionariusza ankietowego w formie elektronicznej, udostępnionego na stronie internetowej gminy. W celu włączenia w proces rewitalizacji jak najszerszej grupy interesariuszy, przygotowano również wersję drukowaną ankiety, którą mogły wypełnić osoby nie mające dostępu lub nie poruszające się płynnie w technologiach cyfrowych. Ankieta w tej wersji była dostępna:

- w Urzędzie Gminy Pakosław
- dystrybuowana podczas lokalnych spotkań i wydarzeń, między innymi za pośrednictwem softysów.

Badanie było prowadzone od września do października 2024 roku. łącznie wzięło w nim udział 345 osób. Kwestionariusz składał się z 3 rozbudowanych pytań tematycznych oraz metryczki, w której respondenci wskazywali na wiek, płeć, wykształcenie, status zawodowy oraz miejsce zamieszkania. Badani ocenili warunki życia, wymienili zjawiska uciążliwe społecznie, wskazali grupę społeczną, która wymaga największego wsparcia.

Po przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (OR) przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dokumentu. Wójt Gminy Pakosław, działając na podstawie art. 6 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), Zarządzeniem nr WG.0050.31.2025 z dnia 28 maja 2025 r. zawiadomił o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu Uchwały Rady Gminy Pakosław w sprawie wyznaczenia

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Pakośław. Konsultacje miały na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag do wyżej wymienionego projektu uchwały. Konsultacje przeprowadzone zostały w dniach od 5 czerwca 2025 r. do 14 lipca 2025 r. w postaci:

- Zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag. Formularz dostępny był na stronie internetowej: <https://pakoslaw.pl/news/w-2079/konsultacje-spoeczne-projektu-uchwaly-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-i-obszaru-rewitalizacji-na-terenie-gminy-pakoslaw>; na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Dokumenty/Konsultacje: <https://bip.pakoslaw.pl/m,336,konsultacje-spoeczne-projektu-uchwaly-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-i-obszaru-rewita.html> oraz w formie papierowej w Urzędzie Gminy Pakośław, ul. Kolejowa 2, 63-920 Pakośław,
- Zbierania uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Gminy Pakośław, ul. Kolejowa 2, 63-920 Pakośław, w godzinach pracy Urzędu,
- Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiające omówienie propozycji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także przedstawienie uwag, opinii i propozycji. Spotkanie zaplanowano na 16 czerwca 2025 roku o godz. 10:00-11:00 w formie konsultacji on-line.

Konsultacje zostały przeprowadzone zgodnie z Rozdziałem 2 Ustawy o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278), z uwzględnieniem form i terminów przewidzianych w art. 6.

Po przeprowadzonych konsultacjach przygotowany został Raport z konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Pakośław. Raport opublikowano na stronie podmiotowej gminy w BIP <https://bip.pakoslaw.pl/m,338,gminny-program-rewitalizacji.html>. Z zapisów raportu wynika, że w **związku z brakiem odnotowanych uwag merytorycznych, opinii, propozycji dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji**, tj. przedstawionych szczegółowo granic wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Pakośław, przedmiotowy dokument został skierowany w formie wniosku Wójta Gminy Pakośław do Rady Gminy Pakośław celem podjęcia stosownej uchwały, którą podjęto jako Uchwałę Nr X/75/2025 Rady Gminy Pakośław z dnia 29 lipca 2025 r. roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Pakośław.

W wyniku powyższych działań związanych z diagnozowaniem czynników i zjawisk kryzysowych w Gminie Pakośław, wyznaczono na terenie Gminy obszar rewitalizacji, dla którego sporządzony został Gminny Program Rewitalizacji z zaplanowanymi przedsięwzięciami, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy sytuacji (w pierwszej kolejności społecznej) na tym obszarze.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Aby sformułować adekwatną listę przedsięwzięć, należy najpierw zidentyfikować przyczyny sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji oraz miejscowe potencjały, których wykorzystanie powinno pomóc w poprawie tej sytuacji. Kluczową kwestią jest także analiza wzajemnych powiązań analizowanych sfer, tj.: społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej. Służyła temu **szczegółowa, pogłębiona diagnoza OR**, obowiązek przeprowadzenia której wynika bezpośrednio z zapisów Ustawy o rewitalizacji. Obowiązek bezpośredniego uczestnictwa przedstawicieli lokalnej społeczności i biznesu nakłada wprost Ustawa o rewitalizacji (art. 5 ust. 1.) w następującym zapisie: „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy”. Ponadto, z Ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawy wdrożeniowej) wynika, że w proces ten włączyć należy także partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

W przypadku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji w Gminie Pakosław wykorzystano **następujące formy partycypacji:**

- Wywiady standaryzowane z interesariuszami – (w dwóch grupach): pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakosławiu (kierownictwo i pracownicy socjalni, działający na OR), przedstawiciele Policji, reprezentanci placówek oświatowych (dyrektorzy szkół i pedagodzy), przedstawiciele organizacji pozarządowych, seniorów i klubów sportowych, przedstawiciele instytucji kultury oraz pracownicy Urzędu Gminy (zajmujący się sprawami drogownictwa i transportu, gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska, gospodarki wod.-kan., gospodarki odpadami stałymi, mieszkaniowej oraz ciepłej), sołtysi i radni z obszarów rewitalizacji. Wywiady odbyły się 16 czerwca 2025 roku w salach Urzędu Gminy.
- Badanie ankietowe organizacji pozarządowych, działających na OR, w tym partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji.

Dla potrzeb pogłębionej diagnozy, w celu precyzyjnego zidentyfikowania przyczyn sytuacji kryzysowej, do udziału w badaniu ankietowym zaproszono przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji– stowarzyszeń, fundacji, grup nieformalnych, wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni, stowarzyszeń ogrodowych, rad osiedli/dzielnic.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Badanie przeprowadzono pomiędzy wrześniem a październikiem 2025 roku i wzięto w nim udział 8 reprezentantów/reprezentantek m.in. 5 stowarzyszeń (tj. 62,5% wszystkich ankietowanych), 1 grupa nieformalna, 1 fundacja i 1 grupa „inna” dookreślona jako Koło Gospodyń Wiejskich (tj. po 12,5% wszystkich respondentów). Respondenci w pytaniach wielokrotnego wyboru dokonali wskazań grup społecznych najbardziej zagrożonych ubóstwem oraz korelacji poszczególnych dysfunkcji z powstawaniem ubóstwa. Ankietowani określali czynniki utrwalające biedę oraz zjawiska stanowiące najważniejszy problem na obszarze rewitalizacji. Inne kwestie podjęte w badaniu to: najważniejsze przyczyny przestępczości, przyczyny bezrobocia w otoczeniu respondentów.

W części ankiety dotyczącej przyczyn sytuacji kryzysowej w sferze środowiskowej poproszono uczestników badania o ocenę: ogólnej estetyki przestrzeni (czystość, ład przestrzenny, obecność terenów lub obiektów zaniedbanych), ocenę stanu technicznego i wyposażenia obiektów użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, urząd, świetlice, boiska, place zabaw, itp.), ocenę czystości środowiska naturalnego (jakość powietrza, wody, terenów zielonych) i ocenę efektywności zagospodarowania przestrzeni (czy tereny i obiekty są wykorzystywane optymalnie). Ostatnie pytanie dotyczyło określenia lokalnych potencjałów.

Z załączonej do badania metryczki wynika, że ankietowani reprezentowali następujące obszary działalności: Kultura i rozrywka (50,0%), Rekreacja i sport (po 37,5%) oraz Edukacja (12,5%).

- Badanie ankietowe lokalnych przedsiębiorców

Drugą, po przedstawicielach organizacji społecznych, reprezentacją poproszoną o aktywność opiniodawczo-doradczą na etapie opracowywania pogłębionej diagnozy, byli przedsiębiorcy działający na obszarze rewitalizacji. Badanie ankietowe dla tej grupy odbyło się pomiędzy wrześniem a październikiem 2025 roku uzyskując 8 wypełnień. 62,5% respondentów stanowiły podmioty gospodarcze stanowiące jednoosobową działalność, 25% to podmioty zatrudniające do 10 pracowników i jeden przedsiębiorca (12,5%) 11-49 pracowników. 6 respondentów (tj. 62,5%) reprezentowało usługi, 2 (tj. 25%) „inną” działalność (respondenci doprecyzowali: mechanik i HORECA), a 1 respondent (12,5%) zajmuje się handlem.

Jeżeli chodzi o staż działalności, to po 3 respondentów (tj. po 37,5%) zaznaczyło rozpoczęcie w latach 1991-2004 oraz 2021 i później, a 2 ankietowanych (tj. 25%) 2005-2015.

Ankietowani w pytaniach wielokrotnego wyboru wskazali na najważniejsze problemy gospodarcze na obszarze rewitalizacji i najważniejsze utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji. Udzielili odpowiedzi przeczącej lub

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

twierdzącej, dotyczącej działań podejmowanych przez gminę w celu wspierania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz tego, czy gmina pomaga w promocji firm. Pozostałe pytania ankietowe dotyczyły takich kwestii, jak:

- Koncentracja niezbyt korzystnych rodzajów działalności gospodarczych, np. punktów sprzedaży alkoholu oraz punktów związanych z grami losowymi, hazardem
- Skłonność mieszkańców do wyrażania zgody na lokowanie nowych, dużych zakładów w pobliżu miejsca zamieszkania
- Skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej
- Ustalenie lokalnych potencjałów – do zaznaczenia maksymalnie 5 najważniejszych spośród wskazanych.

Obie ankiety – ta skierowana do organizacji pozarządowych, i ta dedykowana przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji – dostępne były w formie online (poprzez link do platformy Webankieta). Informację o ankietach:

- przekazano za pośrednictwem strony podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej (w zakładce „Gminny Program Rewitalizacji”)
- zawieszono na stronie internetowej Gminy: zakładka Aktualności
<https://pakoslaw.pl/index.php/2025/09/26/gminny-program-rewitalizacji-dla-gminy-pakoslaw-na-lata-2025-2030/>
- przekazywano w formie słownej podczas kontaktu bezpośredniego z przedstawicielami obu grup, do których była skierowana ankietyzacja
- Spacer/objazd studyjny po wyznaczonym OR (podczas spaceru odwiedzono kilkanaście punktów handlowych, gastronomicznych, usługowych i rzemieślniczych, przeprowadzając rozmowy z ich właścicielami lub pracownikami). Spacer studyjny odbył się w dniu 16 czerwca 2025 roku.

18.2. Programowanie

Ważnym elementem opracowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 było aktywne uczestnictwo społeczności lokalnej.

- Ankiety z pomysłami na przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Mieszkańcy gminy, partnerzy społeczno-gospodarczy oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji, zostali również zaproszeni do udziału w procesie tworzenia listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze inwestycyjnym lub nieinwestycyjnym, poprzez

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

zamieszczenie własnych propozycji w dedykowanej ankiecie zawierającej kwestionariusz. Propozycje można było zamieszczać w odniesieniu do następującej tematyki przedsięwzięć:

- Wsparcie najbardziej potrzebujących grup mieszkańców
- Aktywizacja i integracja mieszkańców
- Rozwój infrastruktury oraz oferty sportowo-rekreacyjnej / kulturalnej
- Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości
- Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
- Remonty dróg, modernizacja infrastruktury okołodrogowej
- Poprawa jakości powietrza
- Inne, bez klasyfikacji.

Kwestionariusze w formie online dostępne były:

- na stronie internetowej Gminy Pakosław (zakładka Aktualności)
<https://pakoslaw.pl/index.php/2025/10/02/propozycja-przedswiezecia-rewitalizacyjnego-dla-gminy-pakoslaw/>
- Na stronie przedmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej
<https://bip.pakoslaw.pl/m,346,propozycja-przedswiezecia-rewitalizacyjnego-dla-gminy-pakoslaw.html>

Kwestionariusze z propozycjami przedsięwzięć rewitalizacyjnych można było wypełnić również w formie drukowanej, pobierając:

- w Urzędzie Gminy Pakosław, ul. Kolejowa 2, Pakosław pok. nr 9.

Dodatkowe formy zbierania pomysłów:

- przesłanie jako wiadomość e-mail, z możliwością załączenia obszerniejszej prezentacji pomysłów oraz innych plików graficznych
- 3-krotne dyżury (6,13 i 20 października 2025 r.) urzędników przyjmujących pomysły, umożliwiające osobistą, ustną prezentację.

W celu jak najskuteczniejszego dotarcia do interesariuszy opublikowano plakat informujący o terminach i formach zbierania pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zawierający również kod QR przenoszący do kwestionariusza online. Plakat wyeksponowano na tablicach sołectkich oraz na tablicy w Urzędzie Gminy Pakosław.

W wyniku trwającego od 2 do 23 października 2025 roku naboru pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, pozyskano 35 wypełnionych online kwestionariuszy.

Z załączonej do kwestionariuszy metryczki wynika, że 65,71% autorów pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne, zamieszkuje obszar rewitalizacji, 3 osoby (8,57%) reprezentują samorząd terytorialny, a dwie (5,71%) to reprezentanci/reprezentantki organizacji pozarządowych.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Tematycznie najwięcej propozycji (60%) dotyczyło remontów dróg, modernizacji infrastruktury okołodrogowej, dalej modernizacji obiektów i miejsc użyteczności publicznej (20%), rozwoju infrastruktury oraz oferty sportowo-rekreacyjnej / kulturalnej (17,14% ankietowanych) oraz 1 wskazanie na „inne, bez klasyfikacji” (w opisie plac zabaw).

Osoby wypełniające kwestionariusz miały do wpisania następujące informacje: nazwa proponowanego przedsięwzięcia, lokalizacja, do kogo skierowane jest to przedsięwzięcie, wykonawca przedsięwzięcia, krótki opis i uzasadnienie.

- Spotkanie konsultacyjne online z Urzędem Gminy Pakosław w dniu 4 lutego 2026 roku.

Zostało przeprowadzone osobne spotkanie z udziałem przedstawicieli Urzędu Gminy Pakosław oraz jednostek organizacyjnych, które było poświęcone omówieniu propozycji, zgłoszonych między innymi podczas wyżej opisanego, ankietowego zbierania pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz zebraniu propozycji uczestników spotkania – władz wykonawczych gminy, pracowników Urzędu Gminy oraz przedstawicieli wszystkich jednostek gminnych, szczególnie tych, które działają z sferze społecznej (pomoc społeczna, oświata, kultura, sport).

- Konsultacje projektu zgodnie z ustawą o rewitalizacji.

Konsultacje społeczne projektu „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030” stanowiły ostatni etap w procesie programowania rewitalizacji.

- Formy konsultacji społecznych projektu

Do uzupełnienia po etapie konsultacji dokumentu.

- Grupy docelowe

Do uzupełnienia po etapie konsultacji dokumentu.

- Przebieg konsultacji

Do uzupełnienia po etapie konsultacji dokumentu.

18.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji

Partycypacja społeczna uwzględniona została również w planowanym procesie wdrażania oraz monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030. Powołany zostanie **Zespół ds. realizacji programu rewitalizacji**, składający się z szerokiego grona osób reprezentujących różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej, którego zadaniem będzie zarządzanie całym procesem rewitalizacji w gminie, w tym wdrażanie oraz monitorowanie programu. Do wspomnianego gremium będą należeli, pod przewodnictwem Wójta Gminy Pakosław, przedstawiciele kadry kierowniczej - pracownicy Urzędu Gminy i jednostek podległych, powiązani kompetencyjnie z tematyką realizowanych zadań. W prace

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Zespołu będą wdrażani również przedstawiciele Rady Gminy, osoby reprezentujące istotnych dla rozwoju Gminy Pakosław, partnerów społeczno-gospodarczych, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe i inne zainteresowane osoby. W pracach Zespołu zostanie uwzględniony udział ekspertów i specjalistów zewnętrznych.

Ponadto, Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji wskazuje, że jednym z kluczowych narzędzi realizacji programu rewitalizacji, zapewniających m.in. jego uspołecznienie, jest **Komitet rewitalizacji**. Zasady składu oraz działania ustalone zgodnie z ustawą o rewitalizacji – treść zostanie uzupełniona po etapie konsultacji uchwały o zasadach wyznaczania składu oraz zasadach działania Komitetu Rewitalizacji. Więcej informacji na temat umocowania prawnego, składu oraz kompetencji Zespołu oraz Komitetu przedstawiono w Rozdziałach 11 i 12.

18.4 Podsumowanie uspołecznienia rewitalizacji

Uspołecznienie w oparciu o ustawę o rewitalizacji

Jak wykazano w podrozdziałach 18.1.-18.3. partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji została zapewniona zgodnie z ustawą o rewitalizacji, zgodnie z katalogiem interesariuszy, wymienionym w art. 2 ust. 1, w zakresie zgodnym z art. 5 i w formach – sposobach, miejscach i terminach zgodnych z zapisami art. 6., tj.:

- Na etapie diagnozowania partycypacja dotyczyła:
  - 1) Poznania opinii na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji społeczno-funkcjonalnej przestrzeni gminy oraz oczekiwanych działań (ankietyzacja) – interesariusze zamieszkujący obszar gminy, w tym mieszkańcy gminy, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na tym obszarze działalność gospodarczą, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną
  - 2) Wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji – do konsultacji zaproszono mieszkańców Gminy Pakosław, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na terenie Gminy Pakosław działalność gospodarczą lub społeczną i pozostałych zainteresowanych (osoby i podmioty)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOŚLAW NA LATA 2025-2030

- 3) Identyfikacji przyczyn sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji oraz miejscowych potencjałów, których wykorzystanie powinno pomóc w poprawie tej sytuacji, poprzez:
  - a) Wywiady standaryzowane z interesariuszami – w wywiadach wzięli udział przedstawiciele Urzędu Gminy (specjaliści z zakresu gospodarki przestrzennej, komunalnej, rozwoju lokalnego i ochrony i jednostek organizacyjnych gminy miejskiej (OPS, placówki oświatowo-wychowawcze i kulturalne), organów administracji publicznej (Policja) oraz przedsiębiorcy i przedstawiciele III sektora
  - b) Ankietyzacja – ocena sytuacji społecznej i środowiskowej na obszarze rewitalizacji – do badania zaproszono organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, w tym podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz włączenia społecznego czy praw osób niepełnosprawnych
  - c) Ankietyzacja – ocena działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji – do badania zaproszono podmioty gospodarcze, w tym z obszaru rewitalizacji lub zamierzające prowadzić działalność na tym obszarze
  - d) Spacer/objazd studyjny po wyznaczonym OR – o wyrażenie ustnych opinii proszono przedstawicieli przedsiębiorczości w punktach handlowych, gastronomicznych, usługowych i rzemieślniczych
- Na etapie programowania partycypacja dotyczyła:
  - 1) Zaproszenia do współtworzenia programu rewitalizacji poprzez składanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (kwestionariusze z propozycjami, zgodne z podaną tematyką przedsięwzięć oraz możliwością wskazania przedsięwzięcia nie sklasyfikowanego) – do udziału zaproszono mieszkańców Gminy Pakosław, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na terenie Gminy Pakosław działalność gospodarczą lub społeczną i pozostałych zainteresowanych (osoby i podmioty)
  - 2) Konsultacji merytorycznych w odniesieniu do propozycji, zgłoszonych między innymi poprzez kwestionariusze (wzmiankowane powyżej) oraz zebraniu propozycji uczestników spotkania – władz wykonawczych gminy, pracowników Urzędu Gminy oraz przedstawicieli wszystkich jednostek gminnych, szczególnie tych, które działają w sferze społecznej (pomoc społeczna, oświata, kultura, sport)
  - 3) Określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Pakosław - konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji Gminy Pakosław – *do uzupełnienia po zakończeniu konsultacji*

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

- 4) Konsultacji społecznych i opiniowania projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 - *do uzupełnienia po zakończeniu konsultacji i opiniowania*
- a) Konsultacje społeczne skierowane do grupy docelowej wymienionej w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2024 poz. 278).
  - b) **Opiniowanie w oparciu o art. 17 ust.2 pkt 4): lista do przygotowania na etapie opiniowania i konsultacji.**
- Na etapie wdrażania partycypacja społeczna będzie się opierała m.in. na :
    1. **Zespole ds. realizacji programu rewitalizacji** – gremium pod przewodnictwem Wójta, którego obszerny skład osobowy i kompetencyjny powinien zapewnić sprawne wdrażanie programu rewitalizacji, sporządzanie dokumentów wykonawczych, monitoring, ewaluację oraz aktualizację Gminnego Programu Rewitalizacji. Zespół będzie również podejmował aktywną współpracę z Komitetem Rewitalizacji
    2. **Komitecie Rewitalizacji** - forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji to grono osób pełniących *pro bono* funkcję opiniodawczo-doradczą dla Wójta Gminy Pakosław, działający w oparciu o Regulamin Komitetu Rewitalizacji, stanowiący **Załącznik nr 1 do Uchwały Nr ..... Rady Gminy Pakosław z dnia ..... r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji (treść do uzupełnienia)**
    3. **Komunikacji z interesariuszami rewitalizacji w ramach wdrażania i monitoringu.** W cyklach minimum dwuletnich Zespół ds. realizacji rewitalizacji będzie przygotowywał i publikował sprawozdania/raporty z realizacji programu rewitalizacji. Publikacje będą dostępne:
      - na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej
      - na stronie internetowej Urzędu Gminy
      - informacje o publikacji będą wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy wraz z adnotacją, gdzie na terenie Urzędu dostępna jest wersja drukowana publikacji.

Ponadto informacje na temat realizacji programu rewitalizacji zostaną każdorazowo ujęte w sporządzanym przez Wójta Gminy Pakosław i przedkładanym Radzie Gminy Pakosław rokrocznie Raporcie o stanie gminy (Art. 28aa Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), obejmującym podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

4. **Radzie Gminy**, której członkowie mogą aktywnie uczestniczyć w pracach Zespołu ds. realizacji rewitalizacji. Rada, zgodnie z Regulaminem Komitetu Rewitalizacji, posiada swoją reprezentację w tymże Komitecie, a ponadto do Rady Gminy należy ostateczna decyzja dotycząca ewentualnej aktualizacji programu rewitalizacji – cyt. *W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt, burmistrz albo prezydent miasta występuje do rady gminy z wnioskiem o jego zmianę* (Art. 22 ust. 3 Ustawy o rewitalizacji).

Uspołecznienie w odniesieniu do gminnego programu rewitalizacji jako Innego Instrumentu Terytorialnego (IIT)

Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, zwana ustawą wdrożeniową, przyjmuje gminny program rewitalizacji za Inny Instrument Terytorialny (IIT), umożliwiając tym samym gminie ubieganie się o środki unijne w ramach FEWP 2021-2027. Aby Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 spełnił wymogi ustawy jako IIT, musi m.in., w oparciu o art. 36 ust. 8 pkt. 4), zawierać „opis procesu zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem strategii IIT”. W tym zakresie zarówno katalog interesariuszy jak i formy uspołecznienia rewitalizacji zawarte w ustawie o rewitalizacji, korelują z ustawą wdrożeniową, co przedstawiono w całym rozdziale 18.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

19. ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY PRZEDSTAWIAJĄCY PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI SPORZĄDZONY NA MAPIE W SKALI CO NAJMNIEJ 1:5000 OPRACOWANEJ Z WYKORZYSTANIEM TREŚCI MAPY ZASADNICZEJ, A W PRZYPADKU JEJ BRAKU – Z WYKORZYSTANIEM TREŚCI MAPY EWIDENCYJNEJ W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 17 MAJA 1989 R. – PRAWO GEODEZYJNE I KARTOGRAFICZNE

Mapy przedstawiające podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji stanowią załączniki do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030.

19.1. Załącznik 1. - Podział na arkusze

19.2. Załącznik 2. – Arkusz nr 1-13

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

Spis tabel

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji.....	8
Tabela 2. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)	11
Tabela 3. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych.....	14
Tabela 4. Dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach	19
Tabela 5. Odsetek mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku poprodukcyjnym	24
Tabela 6. Drzewo problemów dla problemu „Starzenie się mieszkańców i depopulacja na obszarze rewitalizacji”	25
Tabela 7. Odsetek osób bezrobotnych korzystających z systemu pomocy społecznej.....	26
Tabela 8. Skala ubóstwa na obszarze rewitalizacji.....	27
Tabela 9. Drzewo problemów dla problemu „Ubóstwo i bezrobocie”	27
Tabela 10. Skala niepełnosprawności na obszarze rewitalizacji.....	29
Tabela 11. Drzewo problemów dla problemu „Niepełnosprawność”	29
Tabela 12. Skala niskich kompetencji społecznych rodzin na obszarze rewitalizacji	30
Tabela 13. Drzewo problemów dla problemu „Niskie kompetencje społeczne”	30
Tabela 14. Skala niskich kompetencji wychowawczych rodzin na obszarze rewitalizacji.....	31
Tabela 15. Skala przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji.....	32
Tabela 16. Drzewo problemów dla problemu „Przemoc w rodzinie”	33
Tabela 17. Skala przestępczości na obszarze rewitalizacji	33
Tabela 18. Drzewo problemów dla problemu „Przestępczość”	34
Tabela 19. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Pakosław na lata 2025-2034	49
Tabela 20. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Pakosław	53
Tabela 21. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku	54
Tabela 22. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami polityki przestrzennej województwa wielkopolskiego.....	55
Tabela 23. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z kluczowymi kierunkami działań dla wiejskiego obszaru funkcjonalnego	57
Tabela 24. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z celami polityki przestrzennej dla południowo-zachodniego obszaru funkcjonalnego.....	59
Tabela 25. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych „Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030” z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów wiejskich wymagających wsparcia procesów rozwojowych.....	60
Tabela 26. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy.....	62
Tabela 27. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów ochrony krajobrazów kulturowych	63
Tabela 28. Zgodność kierunków działań rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 z kluczowymi kierunkami działań dla obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich	64
Tabela 29. Tabela integracji celów rewitalizacji.....	69
Tabela 30. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1.	71

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY PAKOSŁAW NA LATA 2025-2030

<i>Tabela 31. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2. ....</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 32. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3. ....</i>	<i>77</i>
<i>Tabela 33. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4. ....</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 34. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5. ....</i>	<i>83</i>
<i>Tabela 35. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6. ....</i>	<i>87</i>
<i>Tabela 36. Tabela podstawowego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 7. ....</i>	<i>91</i>
<i>Tabela 37. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1. ....</i>	<i>96</i>
<i>Tabela 38. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2. ....</i>	<i>99</i>
<i>Tabela 39. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3. ....</i>	<i>101</i>
<i>Tabela 40. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4. ....</i>	<i>104</i>
<i>Tabela 41. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5. ....</i>	<i>106</i>
<i>Tabela 42. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6. ....</i>	<i>108</i>
<i>Tabela 43. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 7. ....</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 44. Wpływ przedsięwzięć rewitalizacyjnych na poszczególne sfery oddziaływania .....</i>	<i>114</i>
<i>Tabela 45. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 .....</i>	<i>120</i>
<i>Tabela 46. Ramowy harmonogram przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakosław na lata 2025-2030 .....</i>	<i>126</i>
<i>Tabela 47. Ramowy harmonogram realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....</i>	<i>127</i>
<i>Tabela 48. Wskaźniki wykorzystywane na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji (OR) .....</i>	<i>131</i>

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Wyznaczony OR Gminy Pakosław .....</i>	<i>10</i>
<i>Rysunek 2. Podział gminy na jednostki analityczne (JA) .....</i>	<i>13</i>